cați, a fost menținut și ridicat, în special prin îmbinarea studiului cu practica pe locurile de producție.

Cele două războaie de distrugere au lăsat o rețea de linii de comunicație extrem de avariată. Aceasta trebuia să fie reparată rapid pentru a servi activității reconstrucției. Traficul rutier în provinciile din sudul Vietnamului de nord a fost redeschis la numai 48 de ore după intrarea în vigoare a Acordului de pace de la Paris. Multe poduri și linii de comunicație distruse de bombele americane au fost redate în exploatare. Populația din provincia Quang Binh a construit un pod peste impetuosul rîu Gianh, asamblînd la un loc 126 de pontoane. La 4 martie 1973, toate cele cinci căi ferate puternic distruse în timpul războiului au fost redeschise traficului, trenuri transportînd mărfuri și pasageri parcurgînd deja distanțele pînă în stațiile terminus din zona sudică a Vietnamului de nord.

Industria energetică, cu un număr de centrale distruse de bombardamente, trebuia să fie, de asemenea, grabnic restabilită pentru a servi producției și vieții oamenilor. Zeci de mii de tone de mașini și alte echipamente, evacuate în timpul războiului au trebuit să fie readuse în fabrici și reinstalate. Peste 4,2 milioane metri pătrați de spații de locuit și construcții industriale, transformate în cratere, trebuiau să fie recondiționate. Mai mult de 100 000 de oameni care au luat parte sau au servit în calitate de combatanți activi trebuiau acum să fie repartizați din nou la locurile lor de producție.

Totuși, într-o perioadă de numai 170 de zile — o perioadă relativ scurtă în comparație cu cele 1 500 de zile de rezistență împotriva celor două războaie de distrugere aeriene americane — Vietnamul de nord a înregistrat unele succese fundamentale, prin care s-a pus baza unei noi etape de dezvoltare economică.

Inamicul nu a lovit numai întreprinderi industriale-cheie, el a aruncat cantități uriașe de bombe pe pămînturile agricole, baraje și diguri, distrugînd silozuri de semințe și ferme zootehnice. Covoarele de bombe lansate de bombardierele gigant „B-52" pe barajele și digurile de la Thai Binh, Bai Thuong, Nam Sach, Thanh Tri, care au transformat vaste zone într-un peisaj lunar, ne dau o idee a distrugerilor provocate de inamic agriculturii R.D. Vietnam.

Cu mîinile goale, cu mijloace mecanizate sau semimecanizate, nord-vietnamezii au umplut cratere de bombe pe o arie totală de peste 10 000 hectare și au însămînțat toate pămînturile disponibile cu culturi de primăvară și vară. În plus, a fost inițiată o vastă campanie de recuperare cu mijloace mecanizate a unor pămînturi virgine, pentru a le transforma în noi terenuri agricole pentru culturi specializate.

În afara înlăturării sechelelor războiului, o sarcină de primă importanță consta în consolidarea și repararea barajelor fluviale înainte de începerea sezonului ploios. Timp de cîteva luni, nord-vietnamezii au cheltuit milioane de zile de muncă pentru a transporta aproape 7 milioane metri cubi de pămînt și piatră în scopul consolidării acestor diguri și baraje vitale. De asemenea, au fost săpate, într-un timp record, noi sisteme de irigație și drenaj. S-a acordat prioritate de urgență facilităților de transport al materialelor și materiilor prime pentru agricultură.

Drept urmare, planul privind suprafața cultivată cu orez de primăvară și vară a fost depășit. Numai culturile de orez de primăvară au ajuns să se întindă pe 60 la sută din totalul zonelor cultivate. Depășirea planului la aceste culturi cu o perioadă scurtă de maturizare a deschis perspective luminoase pentru multiplicarea recoltelor și cultivarea intensivă a orezului. Ultima recoltă de orez de primăvară și vară este a treia recoltă record în ultimii 15 ani.

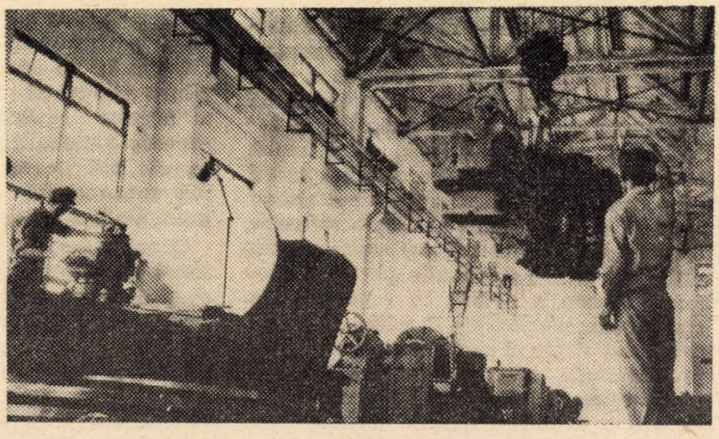

R. D. Vietnam. La șase luni de la război — etapa reconstrucției. „Sarcina primordială : vindecarea rănilor războiului și restabilirea economiei"

Le Monde

PARIS

BRAZILIA: OPOZIȚIA ȘI ALEGERILE

VOR EXISTA oare unul sau doi candidați la președinția Republicii Brazilia ? Chiar dacă nimeni nu se îndoiește că succesorul va fi acela care a fost indicat de președintele Medici, Mișcarea democratică braziliană (M.D.B.), partid de opoziție, va intra totuși în competiție, așa cum îi permite legea ? O asemenea hotărîre i-ar permite să se slujească de campania prezidențială pentru a pleda în favoarea democratizării țării. Ar avea, însă, nevoie, să nu i se refuze accesul la mijloacele de comunicare în masă, refuz de care, în momentul de față, are tot dreptul să se teamă.

În alegerile din 1967 și din 1969, M.D.B. se abținuse să prezinte un candidat. Ea voia, astfel, să-și marcheze ostilitatea față de un scrutin pe care îl considera antidemocratic, de vreme ce, de la actul instituțional din 27 octombrie 1965, acest scrutin nu se mai desfășoară pe baza votului universal, ci revine unui colegiu restrîns.

M.D.B. a fost înființată în 1965, în același timp cu partidul guvernamental, ARENA (Alianța de reînnoire națională). Din punct de vedere constituțional, rolul M.D.B. era de a face opoziție. Dar, atunci cînd s-a dovedit în măsură să îndeplinească această sarcină, regimul a luat o serie de măsuri pentru a o împiedica. În 1968, parlamentarii din M.D.B. și din ARENA fuseseră de acord asupra anumitor teme și manifestaseră o atitudine contestatară în Congres. Autoritățile au replicat prin anularea mai multor mandate și suspendarea activității Parlamentului. Au interzis coaliția între partide și au luat măsurile necesare pentru a asigura monolitismul fără fisuri al partidului guvernamental majoritar.

Lipsită de mijloace de acțiune, M.D.B. putea spera să folosească tribuna parlamentară pentru a-și difuza ideile în rîndul populației. „Chiar și această cale ne-a fost refuzată — spun conducătorii ei. Discursurile noastre în Cameră sau în Senat sînt deseori cenzurate în presă. Nu avem acces la radio și la televiziune". Această paralizie determină pe mulți membri ai M.D.B. să se întrebe care sînt șansele de supraviețuire a formației lor. Ea îi dezbină în momentul în care ei trebuie să stabilească o atitudine față de alegerile prezidențiale.

Unii ar dori să-și dea adeziunea la candidatura generalului Ernesto Geisel (din partea partidului de guvernămînt — n.n.), „cu condiția ca el să-și ia angajamente democratice în fața țării". Candidatul oficial li se pare a fi „cel mai puțin rău posibil" : datorită autorității sale în armată, spun ei, el poate „împiedica degradarea procesului revoluționar". În plus, adaugă ei, candidatul oficial și-a dovedit legalismul, în special în 1961, cînd, în ciuda vetoului celor trei miniștri militari de atunci, el a contribuit la venirea la președinție a lui Joao Goulart (civil — n.n.). Dar, există șanse mari ca generalul Geisel să nu-și ia nici un angajament democratic. De aceea, M.D.B. nu se va ralia, probabil, candidaturii sale.

Un alt curent, în cadrul opoziției, se pronunță pentru lansarea unui candidat, cu condiția ca acesta să aibă mijloacele necesare pentru a difuza programul partidului. Iată de ce, la sfîrșitul lunii iunie, M.D.B. a propus Congresului un amendament prevăzînd ca eventualul ei candidat să poată folosi radioul și televiziunea în cursul campaniei prezidențiale. Amendamentul a fost respins. Ipoteza cea mai des luată în considerare, de acum înainte, nu mai rămîne decît aceea a abținerii.

Deși recunoaște necesitatea unui guvern stabil și puternic, M.D.B. consideră că a sosit momentul de a se restabili libertățile esențiale, de a se crea structuri politice care să oglindească schimbările economice înfăptuite în țară. Unii din conducătorii ei fac politicii de creștere economică adop-

Emilio Garastazu Medici, președintele Braziliei (în fotografie) *și-a numit succesorul în persoana generalului Geizel. Opoziția va mai numi un al doilea candidat ?*

tată de actualul guvern, o analiză foarte asemănătoare cu aceea pe care Cirne Lima, fost ministru al agriculturii, o prezentase în momentul demisiei sale, la 9 mai.

Una dintre primele lor critici se referă la preponderența intereselor străine în sectoarele de vîrf ale industriei. După M.D.B., interesele străine au dobîndit un asemenea loc în industria prelucrătoare, încît, de acum înainte, sînt în măsură „să-și dicteze condițiile". Acesta era punctul central al criticii formulate de Cirne Lima : guvernul încurajează exportul de produse industriale fabricate de firme străine și limitează, de mai multe luni, exportul mărfurilor agricole furnizate de producătorii naționali. Această preferință nu are o justificare social-economică, deoarece agricultura „integrează" mai multe brațe de muncă decît industria.

Guvernul răspunde că vocația Braziliei, fiind încă în esență agricolă, a fost nu descurajată, ci stimulată. Numai motive de aprovizionare internă au determinat guvernul să limiteze exportul anumitor materii prime. În orice caz, a încuraja exportul unor produse industriale ca încălțămintea și textilele înseamnă a dezvolta consumul de piele și bumbac, adică de materii prime agricole. Aceasta înseamnă, de asemenea, a stimula ramurile industriale care folosesc o forță de muncă numeroasă. Într-adevăr, costul redus al forței de muncă constituie „avantajul relativ" al Braziliei în comerțul internațional.

După cum se vede, dacă M.D.B. ar putea să desfășoare o campanie electorală, subiectele de dezbatere nu i-ar lipsi. Președintele partidului, Ulisses Guimaraes, a anunțat că va propune membrilor partidului să opteze între a-l sprijini pe generalul Geisel, a se abține de la vot sau a propune un candidat propriu. Această ultimă ipoteză întîmpină, totuși, puternice rezistențe : o asemenea poziție, se întreabă M.D.B., nu ar însemna oare că acest partid dă o aparență de democrație unui sistem care nu este democratic ? Democratizarea opoziției s-a accentuat și mai mult în urma ultimului afront primit din partea guvernului. Acesta a hotărît ca reprezentarea statelor din componența Braziliei în cadrul colegiului electoral să fie majoritară și nu proporțională, ceea ce înseamnă eliminarea aleșilor M.D.B., partid pretutindeni minoritar, exceptînd statul Guanabara.

Charles Vanhecke

Rinascita
ROMA

INDIA ȘI OPȚIUNLE SOCIALISTE

MANIFESTAȚII și incidente recente au atras atenția opiniei publice asupra actualității indiene și nu lipsesc, nici de data aceasta, explicații pripite și superficiale, care atribuie neliniștile din țară uneia dintre frecventele situații de foamete, însoțită de obișnuitele dezordini. Realitatea este mult mai complexă și merită, după părerea noastră, să fie urmărită cu atenție. Fără a vrea să diminuăm importanța imediată a consecințelor proastei recolte de iarnă, ceea ce se întîmplă astăzi în India nu este decît aspectul cel mai răsunător al unei mari bătălii economice, sociale și politice.

În jurul problemei monopolului statului asupra comerțului cu grîu și cu celelalte cereale, toate forțele reacționare sînt angajate într-o luptă în care speră să aibă drept aliați o parte a țăranilor și a consumatorilor cei mai săraci de la orașe. Profitînd de caracterul parțial și prea puțin consecvent al măsurilor în vigoare din aprilie și, îndeosebi, de faptul că guvernul și Partidul Congresului nu au pus la timp în acțiune o mișcare de masă și un serios aparat în stare să se îngrijească de stocarea și vînzarea cerealelor, apărătorii „libertății comerțului" au reușit să marcheze puncte și să creeze dificultăți serioase populației. Steagul luptei a fost ridicat de Federația camerelor de comerț, de Asociația negustorilor de cereale și de așa-zisa Asociație a agricultorilor, cu sprijinul deschis al partidului reacționar al lui Jana Saugh și cu sprijinul din ce în ce mai vădit al tuturor celorlalți opoziționiști. Recolta din acest an nu era catastrofală și nu există comparație posibilă cu situația din anii precedenți. Nu trebuie să se uite faptul că, în ultimii ani, producția globală de grîu a Indiei a crescut foarte mult și țara a devenit aproape în stare să-și autosatisfacă nevoile de cereale. Creșterea globală a producției a fost însă foarte inegală, cu o importantă dezvoltare în regiunile de agricultură mai înaintată, unde o pătură de țărani, uneori mici antreprenori capitaliști, au știut să profite de pe urma măsurilor guvernamentale și a îmbunătățirilor tehnice (irigări, prestații, utilaje și tractoare la prețuri reduse, noile semințe de proveniență mexicană etc.).

Spuneam că, deși aspră, o asemenea bătălie nu este decît un aspect al unei lupte mai generale, cea care trebuie să determine căile dezvoltării societății indiene. Îndeosebi, după ruptura cu dreapta Partidului Congresului, primul ministru Indira Gandhi și întregul grup conducător al partidului s-au pronunțat pentru o opțiune socialistă, foarte sui generis, întrucît comportă un mare spațiu pentru dezvoltarea capitalismului, atît în domeniul producției cît și în cel al repartiției, al serviciilor și finanțelor. Totuși, opțiunea Indirei Gandhi se opune atît invadării capitalului străin, cît și jocului complet liber al forțelor capitaliste pe plan intern și prevede naționalizări foarte mari în sectoarele hotărîtoare ale economiei, lichidarea numeroaselor forme de exploatare precapitalistă existente la sate.

O opțiune socialistă atît de generic definită și, în plus, realizată de forțe care sînt, desigur, antiimperialiste, dar totuși burgheze sau mic-burgheze, nu poate să nu fie plină de contradicții și să nu prezinte multe aspecte veleitare. Dar aceasta nu înseamnă că ea este lipsită de importanță. Ni se pare justă poziția de sprijin critic adoptată de comuniștii indieni. Ei nu dau, desigur, impresia că închid ochii în fața liniei generale a Partidului Congresului, dar acționează pentru a o corecta prin dezvoltarea acțiunii maselor, prin inițiativele lor politice și propunerile unitare. Într-un astfel de cadru, importanța marii manifestații care a întrunit la Delhi, la 27 martie, 500 000 de oameni, în marea lor majoritate tineri veniți din toate părțile enormei țări, merită să fie subliniată. Forța dobîndită de partid în unele state, politica realizată fie în guvernul local (ca în Korala), fie în mișcarea de masă (ca în Bihar și în Andra Pradesh) dau o pondere reală și o forță de atracție crescîndă cererilor unei politici naționale consecvente, în cadrul căreia drepturilor maselor de țărani și de muncitori, problemelor pămîntului și ale șomajului să le fie recunoscută prioritatea necesară.

De pe acum se vorbește în India de o proporție de 30 la sută a populației care a cunoscut, în ultimii ani, un oarecare progres economic și cultural și care nu mai poate fi favorizată pe seama pauperizării maselor largi. Dar cum să se împiedice ca acest procent de 30 la sută (este un procent rezultat din calcule și statistici, a cărei valabilitate este imposibil de verificat, dar este totuși indicativ), care cuprinde, pe lîngă liberi profesioniști, anumite grupuri țărănești, mun-

citorești și funcționărești, tehnocrați, burghezia mare și mijlocie, cum să se împiedice ca această minoritate, mai mult sau mai puțin privilegiată, care are în mînă atîtea pîrghii economice și politice de putere, să-și afirme interesele, să urmărească să ajungă „pentru sine" la un nivel european în dauna intereselor generale ale țării ?

Tocmai în jurul acestei probleme se duce lupta care se desfășoară pe cele mai diferite fronturi și astăzi, cu atîta virulență, pe frontul cerealelor. Să dăm două exemple recente : campania împotriva întreprinderii de stat a îngrășămintelor (F.C.I.) și campania separatistă din statul Andra Pradesh. În primul caz, este vorba de o campanie promovată de forțe existente chiar în cadrul Comisiei planului, forțe conduse de unul dintre cei mai mari tehnocrați, S. Pathak, menită să demonstreze insuficiența întreprinderii naționale, necesitatea unei restructurări a acestei întreprinderi și posibilitatea unei mari dezvoltări a ei datorită ajutorului tehnic, utilajelor și capitalurilor pe care un mare trust japonez este dispus să le acorde. În statul Andra Pradesh, stat în mod tradițional situat în avangarda luptelor naționale și țărănești (este suficient să amintim revolta din Telengana) și unde este puternică influența comunistă, se joacă, în schimb, partida separatismului, pentru a fărîmița forțele progresiste, pentru a-i apăra pe marii proprietari de pămînturi de noile legi agrare. Acestea sînt însă exemple ale unui răspuns energic, în care se unesc forțele stîngii și alte forțe progresiste, în care interesul unor oameni ai muncii foarte modești și interese ale unor cadre naționale din industrie reprezintă forțele motrice ale acțiunii politice și de masă capabile să realizeze concret succesul liniei politice generale.

În ultimul sfert de secol (primul de la independența sa), India a fost o țară despre care s-a scris mult. Ritmurile, împletirea vieții sociale și naționale, culturale și religioase indiene, imensitatea problemelor — cu adevărat la scara „subcontinentului" cu peste jumătate de miliard de locuitori, care vorbesc vreo duzină de limbi diferite — sînt de așa natură, încît nimeni nu se simte în stare să facă previziuni. Ceea ce pare să fie cert este caracterul trainic al ansamblului structurilor de stat și naționale ale Uniunii indiene, capacitatea sa, deci, de a suporta încercări, care vor fi inevitabile în procesul îndelungat al dezvoltării sale. Însăși opțiunea definitivă spre asemenea linii de dezvoltare nu va putea fi, după părerea noastră, rapidă. Mulți factori internaționali, ca, de pildă, colaborarea strînsă cu țările socialiste, ca și cu „lumea a treia", o pot accelera în sens pozitiv, dar soluția nu va putea rezulta decît dintr-o intervenție mai amplă și mai organizată a maselor largi populare indiene.

Giuliano Pajetta

PROFIL

RENAAT VAN ELSLANDE

ministrul afacerilor externe al Belgiei

Renaat Van Elslande s-a născut la 21 ianuarie 1916, în localitatea Boekhoute din Flandra Orientală. După studii secundare umanistice la Roulers (1928—1936), actualul ministru belgian de externe urmează cursurile universității din Louvain (1936—1942), la sfîrșitul cărora își ia doctoratul în drept și licența în științe politice și sociale.

În perioada 1942—1945, Renaat Van Elslande profesează avocatura în capitala țării sale, pentru ca, în următorii doi ani, să se dedice activității ziaristice, mai întîi ca redactor parlamentar la „De Nieuwe Standard", apoi ca redactor-șef al săptămînalului „Het Westen".

După 1949, este deputat în Camera reprezentanților (arondismentul Bruxelles) din partea Partidului Social-Creștin (P.S.C.).

Renaat Van Elslande ocupă postul de ministru subsecretar de stat al afacerilor culturale în guvernul Eyskens-Lefebvre (1960—1961) și apoi, pe cel de ministru adjunct al educației naționale și al culturii (1961—1965). În perioada 1965—1966, este președintele grupului P.S.C. și al Comisiei Educației Naționale și Culturii în Camera reprezentanților.

Urmează o perioadă de doi ani, în care Renaat Van Elslande deține portofoliul de ministru al afacerilor europene și al culturii neerlandeze. Este, apoi, timp de patru ani — 1968—1972 — președintele Comisiei afacerilor europene în Camera reprezentanților. Îndeplinește, în aceeași perioadă, și alte sarcini pe linie de partid sau parlamentară. În anul 1972, Renaat Van Elslande este numit ministru de interne. La începutul anului 1973, odată cu formarea cabinetului condus de Edmond Leburton, lui Renaat Van Elslande i se încredințează postul de ministru al afacerilor externe.

India. Problema pămîntului — una dintre cele mai acute

POSTA REDACTIEI

Mai mulți cititori ne-au solicitat publicarea fotografiilor miniștrilor de externe, participanți la Conferința de la Helsinki. Publicăm, deocamdată, o listă a 18 miniștri de externe, în ordinea alfabetică a statelor participante :

RUDOLF KIRCHSCHLÄGER — ministru de externe al Austriei

RENAAT VAN ELSLANDE — ministru de externe al Belgiei

PETĂR MLADENOV — ministru de externe al Bulgariei

MITCHELL SHARP — ministru de externe al Canadei

BOHUSLAV CHNOUPEK — ministru de externe al Cehoslovaciei

IOANNIS CHRISTOPHIDES — ministru de externe al Ciprului

KNUD BORGE ANDERSEN — ministru de externe al Danemarcei

PIERRE GRABER — ministru de externe al Elveției

AHTI KARJALAINEN — ministru de externe al Finlandei

MICHEL JOBERT — ministru de externe al Franței

OTTO WINZER — ministru de externe al R. D. Germane

WALTER SCHEEL — ministru de externe al R. F. Germania

PHAIDON ANNINO-CAVALIERATOS — viceministru al afacerilor externe al Greciei

GARET FITZGERALD — ministru de externe al Irlandei

EINAR AUGUSTSSON — ministru de externe al Islandei

GIUSEPPE MEDICI — ministru de externe al Italiei

MILOŞ MINICI — ministru de externe al Iugoslaviei

M. A. HILBE, șef al guvernului princiar din Liechtenstein

Vilgil Mihail Dumitru, com. Bozioru, jud. Buzău. Nu au mai apărut în ultimul timp cazuri spectaculoase de O.Z.N.-uri.

Vasile Negescu, Pitești. 1. Copiii împăratului Haile Selassie I al Etiopiei sînt : Asfa Wossen, născut în 1916, proclamat prinț urmaș în 1930, căsătorit prima oară cu prințesa Wolete Israel Seyoum (a divorțat în 1945) și a doua oară cu prințesa Medferiash-Worq ; prințul Makonnen, născut în 1923, mort în 1957 ; prințul Sahle Selassie, născut în 1931 ; prințesa Tenagne-Worq, născută în 1913 ; prințesa Zannaba-Worq, născută în 1917, decedată în 1933 ; prințesa Tsahai, născută în 1919, decedată în 1942. Amănunte biografice despre Haile Selassie am publicat în cadrul rubricii „Profil", nr. 22 din 1964.

2. Regina Iuliana a Olandei s-a căsătorit în 1937 cu prințul Bernhard Leopold Frederik Everhard Iulius Coert Karel Godfried Pieter de Lippe-Biesterfeld (născut în 1911). Copiii lor sînt : prințesa Beatrix Wilhelmina Armgard, născută în 1938, căsătorită în 1968 cu Claus Van Amsberg ; prințesa Irene Emma Elisabeth, născută în 1939 și căsătorită în 1964 cu Carlos Hugo de Bourbon Parma ; prințesa Margriet Francisca, născută în 1934, căsătorită în 1967 cu Pieter Van Vollenhoven ; prințesa Maria Christina, născută în 1947.

Ion Bebeșel, com. Băbeni, jud. Vîlcea. Vă mulțumim pentru scrisoarea trimisă. Din păcate, informațiile oferite de dv. nu sînt noi, chiar revista noastră scriind pe larg despre „farfuriile zburătoare" (cf. nr. 12—17 din 1969). De asemenea, trebuie amintite cărțile care au apărut în ultimii doi-trei ani, fie în editurile din București, fie în cele din provincie pe această temă. Întrebarea celui-lalt cititor se referea la cazuri foarte recente în care au fost semnalate O.Z.N.-uri.

Nicolae Raiciu, satul 6 Martie, jud. Tulcea. Regretăm, dar nu dispunem de informațiile solicitate.

I. Ionescu, Focșani. 1. Institutul de studii lapone la care vă referiți este, într-adevăr, nou ; a fost creat la 1 iulie de cele cinci țări nordice. Sediul se află la Kautokeino, în nordul Norvegiei. Institutul se va ocupa cu conservarea culturii și limbii lapone.

2. Arhipelagul Comore nu va obține independența în acest an. Deocamdată, se lucrează la un proiect de lege care va fi supus Adunării naționale spre dezbatere ; va urma o consultare populară și, în decurs de cinci ani de la această acțiune, insulele vor accede la independență. În timpul acestor cinci ani, vor fi transferate autorităților locale diverse responsabilități.

POSTA REDACTIEI

Liam Cosgrave despre Ulster

Marcel Lixăndroaia. com. Radomireşti, satul Crăciunel, jud. Olt. 1. Despre cauzele conflictului din Irlanda de Nord revista noastră a scris în numeroase numere ; vă sugerăm consultarea documentarelor publicate în nr. 34 din 1971 şi 16 din 1972. În ceea ce priveşte discuţiile dintre Marea Britanie şi Republica Irlanda pentru găsirea unei soluţii a situaţiei din Ulster, la sfîrşitul convorbirilor dintre cei doi premieri, Edward Heath şi Liam Cosgrave, de la începutul lunii iulie, comunicatul publicat nu pare să aducă prea curînd schimbări. Se pare, însă, că, în timpul celor 4 ore de discuţii, cei doi premieri au abordat problema participării populaţiei catolice la guvernarea Ulsterului şi problema organizării unei conferinţe reunind reprezentanţi ai guvernelor de la Londra şi Dublin, precum şi reprezentanţi ai noii adunări provinciale din Irlanda de Nord. Întîlnirea ar putea avea loc înainte de sfîrşitul anului. Într-o conferinţă de presă, Liam Cosgrave şi-a exprimat ideile privind viitorul Ulsterului : s-a pronunţat împotriva soluţionării conflictului prin acordarea independenţei provinciei sau printr-o nouă reîmpărţire a ei, a fost de acord că retragerea trupelor britanice ar spori primejdia războiului civil, şi-a exprimat speranţa că cele două Irlande vor fi reunite într-o zi. „A face însă presiuni pentru a impune această unitate ca soluţie ar însemna exacerbarea tensiunilor şi temerilor a spus el. Ulsterul are nevoie acum de structuri şi instituţii care să permită reconcilierea celor două comunităţi. Pentru aceasta, găsesc că noul guvern regional ar trebui să se ocupe numai de problemele care nu implică certuri sau divizări. Aceasta înseamnă că atît reprezentanţi minorităţii, cît şi ai majorităţii trebuie să participe la exercitarea puterii". În ceea ce priveşte numărul morţilor din acest an : din 160 persoane (cu 24 mai puţin decît în primele şase luni din 1972), 47 sînt militari britanici, 7 poliţişti, 18 membri I.R.A. cunoscuţi. Totalul victimelor din 1969 pînă la sfîrşitul lunii iunie a.c. : 840. Vom reveni.

2. După cum am mai răspuns recent în cadrul acestei rubrici, nu dispunem de informaţii noi privind discuţiile dintre reprezentanţii U.R.S.S. şi R.P. Chineze.

3. Vă sugerăm consultarea articolelor despre Chile publicate în nr. 28.

Vă mulţumim pentru scrisoare. Aşteptăm alte întrebări.

Elena Ionescu, Bucureşti. 1. Comitetul Internaţional al Crucii Roşii s-a reorganizat. Noua structură este următoarea : un preşedinte, dr. Eric Martin, un consilier executiv însărcinat cu conducerea generală a afacerilor şi cu supravegherea directă a administraţiei, precum şi adunarea generală, organul suprem al C.I.C.R. (78 de membri), care are drept obiectiv „fixarea doctrinei şi politicii generale" şi „exercitarea unei înalte supravegheri asupra întregii activităţi a C.I.C.R.". Noua organizare, se afirmă la Geneva, are drept scop realizarea unei eficacităţi mai mari a C.I.C.R. **Fotografia** îl reprezintă pe noul preşedinte al Comitetului Internaţional al Crucii Roşii, profesorul Eric Martin, medic şi profesor onorific la Universitatea din Geneva.

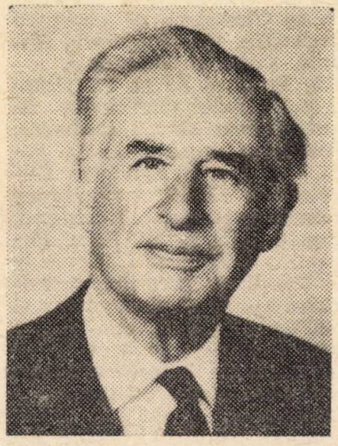

2. Ministerul britanic pentru mediul înconjurător şi-a exprimat nedumerirea faţă de informaţiile de presă potrivit cărora cabinetul de la Londra ar fi amînat, pentru luna noiembrie, hotărîrea privind inaugurarea lucrărilor la Tunelul pe sub Marea Mînecii. Fără a dezminţi aceste informaţii, un purtător de cuvînt a indicat că poziţia oficială a guvernului a rămas neschimbată de la declaraţia făcută cu cîtăva vreme în urmă de John Peyton, ministrul transporturilor. Acesta declarase că nu vede nici un motiv pentru care semnarea, la 31 iulie, a tratatului franco-britanic privind punerea în funcţiune a fazei nr. 2 a programului să fi fost amînată.

Vasile Grigoriu, Arad. 1. Vaticanul a participat la Helsinki cu drepturi depline. Delegaţia sa a fost compusă din patru persoane de naţionalităţi diferite : monseniorul Agostino Casaroli, secretar al Consiliului pentru afacerile publice ale Bisericii (58 ani, italian), monseniorul Achille Silvestrini, consilier la nunţiatură (italian), monseniorul Zabkar, pronunţiu în Finlanda (iugoslav), şi monseniorul Fausto Saenz Muñoz, secretar la nunţiatură (spaniol).

2. După cum s-a anunţat, prinţul Norodom Sianuk a declarat recent că respinge orice deschidere de negocieri cu Statele Unite.

3. Călătoria la Pekin a preşedintelui Franţei, Georges Pompidou, va începe la 11 septembrie a.c.

Radu Drăgoiescu, Bucureşti. Există şi pericolul despre care ne scrieţi, însă exemplele sînt relativ puţine. Astfel, un număr recent al ziarului „Los Angeles Times" acuza Comisia pentru energia atomică din Statele Unite (A.E.C.) de a fi pus în pericol viaţa a mii de persoane prin depozitarea în condiţii necorespunzătoare a unor deşeuri atomice. Ziarul cita două exemple : pierderi radioactive din uriaşe cisterne depuse de A.E.C. la Manford (statul Washington — unde se află depuse aproape două milioane de litri de lichid radioactiv) şi la depozitul din Savannah River (statul Carolina de Sud). Ziarul mai afirmă că deşeuri de plutoniu au fost îngropate în butoaie de oţel obişnuit la staţia de experimentări a reactorului naţional de la Idaho Falls (statul Indiana), unde, au fost deja descoperite urme radioactive în pînza freatică.

Gheorghe Ursu, Bacău. 1. Daniel Cohn Bendit, fostul conducător al „Mişcării din 22 Martie", lider al tinerilor în timpul evenimentelor din Franţa din mai 1968, este acum student la Universitatea din Frankfurt pe Main.

2. Afacerea interceptărilor clandestine a convorbirilor telefonice din Italia este încă în curs. După cum am mai scris (vezi „Lumea" nr. 17 a.c.), afacerea a izbucnit la Roma în luna ianuarie, cînd s-a descoperit că aproape toate convorbirile oamenilor politici sau de afaceri erau controlate. Puţin mai apoi, acelaşi lucru se constata la Milano. Cum, în ambele cazuri, investigaţiile duceau către aceleaşi persoane, s-a impus o unificare a celor două procese. Săptămîna trecută s-a stabilit ca ancheta judiciară în acest caz să fie atribuită Curţii de Casaţie a magistraturii din Roma. Vom reveni.

3. „GEOS" este numele primului satelit ştiinţific geostaţionar ce va fi construit de Organizaţia de Cercetări Spaţiale a Europei occidentale. Stabilit pe o orbită în jurul Pămîntului, „GEOS" **(in fotografie)** va fi destinat mai multor experimente, între care măsurarea cîmpurilor magnetic şi electric ale Pămîntului, densitatea şi distribuţia particulelor în păturile înalte.

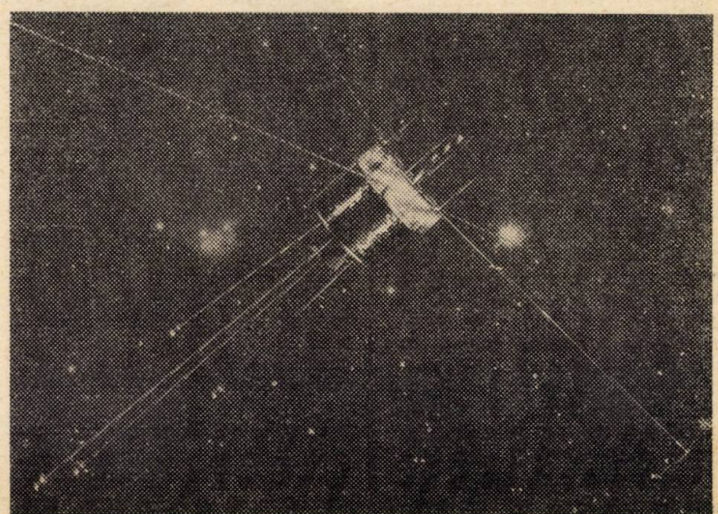

POSTA REDACȚIEI

Piața comună a Caraibilor

I. Nedelcu, Tușnad. 1. Piața comună a Caraibilor, înființată la 5 iulie a.c., cuprinde, deocamdată, patru state independente ale acestei regiuni: Barbados, Guyana, Jamaica și Trinidad-Tobago. Organismul a fost înființat cu scopul dezvoltării unei cooperări între statele regiunii. (După cum se știe, există, din anul 1968, o altă organizație în această regiune — CARIFTA: Asociația Liberului Schimb din zona Caraibilor, al cărei scop era „integrarea economică" și care a fost înlocuită de Piața comună). Noul organism are în vedere cooperarea și în alte domenii — de la educație la politică externă. Piața comună din Caraibe va deveni operațională de la 1 august. După cum s-a anunțat, coloniile britanice Honduras și Montserrat, precum și cele șase state din Indiile de Vest asociate Marii Britanii (Antigua, Dominica, Grenada, St. Kitts-Nevis, St. Lucia și St. Vincent) se vor alătura noii Piețe comune în luna mai, anul viitor.

2. Despre sesiunea E.C.O.S.O.C. deschisă la Geneva am scris în nr. 29 al revistei. Vă oferim o imagine de la deschidere, cînd a fost inaugurată de către secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, o nouă clădire a Națiunilor Unite la Geneva.

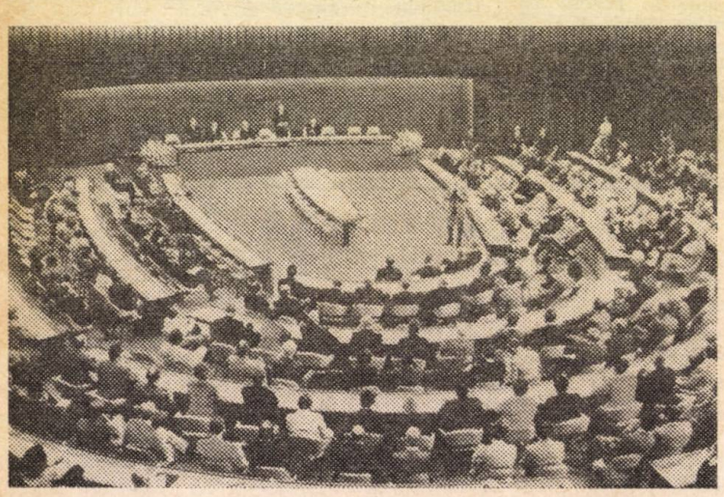

Volkswagen

C. Constantin, Mangalia. 1. Concernul „Volkswagen", cu uzine în multe regiuni ale lumii, cu peste 10 000 de automobile fabricate zilnic (motiv pentru care este considerat cea mai mare uzină de automobile din lume), a vîndut anul trecut 2 196 978 vehicule, cu 5,2 la sută mai puțin decît în 1971. Acest recul se datorește, în special, scăderii vînzărilor în Statele Unite, ca urmare a crizei monetare din 1972 și a sporirii prețurilor. Cifra de afaceri a concernului a fost, în anul 1972, de 16 miliarde mărci vest-germane (cu 0,5 miliarde mai puțin decît în anul precedent). În același an, concernul a construit 2 192 524 vehicule, cu 6,9 la sută mai puțin decît în 1971. La sfîrșitul anului trecut, concernul dispunea de un efectiv de 192 083 persoane, cu 4,9 la sută mai puțin decît în 1971. Modelul cel mai vîndut rămîne în continuare așa-numita „broscuță", care, în februarie 1972, prin realizarea exemplarului 15 007 034 a devenit „campioană a lumii", întrecînd recordul modelului „Ford-T".

2. Pablito Picasso, nepotul marelui pictor, căruia i-a fost

refuzată participarea la înmormîntarea unchiului său în aprilie și a încercat să se sinucidă, a decedat săptămîna trecută. Salvat de medici în aprilie, Pablito Picasso s-a aflat sub atenție în toată această perioadă, pînă cînd o agravare bruscă a urmărilor arsurilor stomacale a pus capăt oricărei posibilități de intervenție.

Virgil Săndulescu, Craiova. 1. Asociația latino-americană a liberului schimb a fost creată în anul 1960 prin tratatul de la Montevideo și e formată din 11 membri. Piața comună a Americii Centrale a fost creată în anul 1960 și grupează Guatemala, El Salvador, Honduras, Nicaragua și Costa Rica. Asociația Liberului Schimb din zona Caraibilor a fost formată în 1968 de Guyana și foștii membri ai Federației Indiilor Occidentale. Pactul andin a fost fondat în 1969 prin acordul de la Cartagena și cuprinde Columbia, Ecuador, Peru, Bolivia, Chile și Venezuela.

2. Tratatul de la Tlatelolco a fost semnat pînă acum de următoarele state: Barbados, Bolivia, Columbia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Haiti, Honduras, Jamaica, Mexic, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Republica Dominicană, Uruguay și Venezuela. Brazilia și Trinidad-Tobago au semnat și ratificat tratatul, dar n-au luat măsurile prevăzute pentru punerea în aplicare a acordului. Marea Britanie și Olanda au semnat și ratificat tratatul pentru teritoriile lor situate în America Latină. Statele Unite și Franța (care își exercită, și ele, autoritatea asupra unor teritorii din America Latină) nu au semnat încă protocolul adițional nr. 1. Primul protocol adițional este propus țărilor străine de continent care exercită o autoritate de jure ori de facto asupra unui teritoriu situat în zona de aplicare a tratatului; aceste țări sînt invitate să ia, pentru teritoriile latino-americane plasate sub jurisdicția lor, aceleași angajamente ca semnatarii tratatului propriu-zis. Cel de-al doilea protocol adițional e rezervat puterilor nucleare care, prin acest instrument diplomatic, trebuie să garanteze semnatarilor tratatului propriu-zis respectarea statutului definit de acesta și să-și ia angajamentul de a nu contribui în nici un fel la violarea dispozițiilor pactului (cu alte cuvinte — un angajament la renunțarea întrebuințării sau amenințarea cu întrebuințarea armelor atomice împotriva statelor latino-americane semnatare ale tratatului de la Tlatelolco). Acest protocol a fost semnat de S.U.A. și Marea Britanie, în timp ce Franța și R.P. Chineză au anunțat în aprilie că îl vor semna.

Mircea Ilișiu, Craiova. Volumul comerțului exterior al Uniunii Sovietice cu țările socialiste s-a ridicat în 1972 la 16,8 miliarde ruble. Valoarea schimburilor comerciale cu țările Europei occidentale a crescut de la 2 miliarde ruble — în 1965 — la 4,1 miliarde ruble în 1972, principalii parteneri vest-europeni ai U.R.S.S. fiind R.F. Germania, Finlanda, Marea Britanie, Franța și Italia. În anul trecut, volumul comerțului sovieto-american s-a triplat. În comunicatul comun sovieto-american din 25 iunie 1973 se precizează că cele două părți își propun ca, în următorii trei ani, să sporească volumul comerțului bilateral la 2—3 miliarde dolari. Valoarea comerțului Uniunii Sovietice cu țările în curs de dezvoltare s-a ridicat, în 1972, la 3,3 miliarde ruble.

G. Hirișcău, Tarnița, jud. Cluj. Ultima dintre denumirile înșiruite de dv. este cea mai bună. A fost adoptată întrucît este cea oficială.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

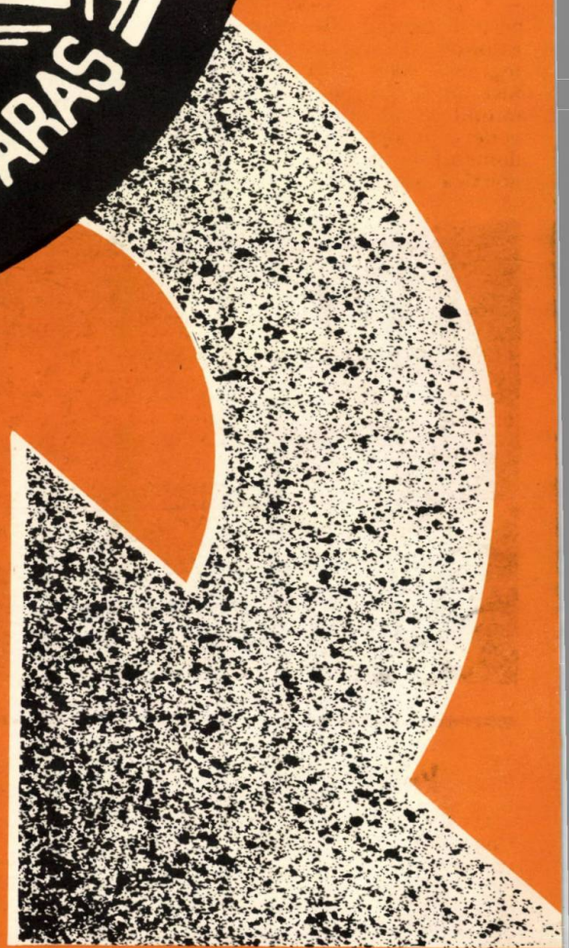

produce și livrează :

amoniac anhidric 99,8% ; amoniac în soluție 25% ; acid azotic 98% ; oxigen tehnic ; azotat de amoniu ; azotat de bariu ; azotat de zinc ; azotat de plumb ; azotat de magneziu ; azotat de sodiu tehnic ; sulfat de sodiu tehnic ; sulfit de sodiu tehnic ; anilină tehnică ; resorcină, pulbere și granule ; rigidoplast, tip N, NC, NP, E, T, FAF_2, fenocord, fenoplast „C" ; aminoplast, pulbere și granule ; celuloid ; obiecte industriale presate din aminoplast și rigidoplast ; nitrobenzen tehnic ; mononitroclorbenzen ; paranitroclorbenzen tehnic ; dinitroclorbenzen tehnic ; ortonitrotoluen tehnic ; paranitrotoluen tehnic ; nitrotoluen tehnic ; fenol ; nitox 14 ; dibutox.

COMBINATUL CHIMIC FĂGĂRAŞ

ROMÂNIA — telefon 1520, telex 012 228

DACIA 1300

siguranță,
rezistență,
stabilitate,
eleganță,

Lei 2

calități pe care le întrunesc mașinile

realizate de
întreprinderea
autoturisme
Pitești

DACIA 1300

Nr. 31 26 iulie 1973

cabinet

LUMEA

Reportaj pe glob

ORAŞUL DE PE FLUVIUL ROŞU

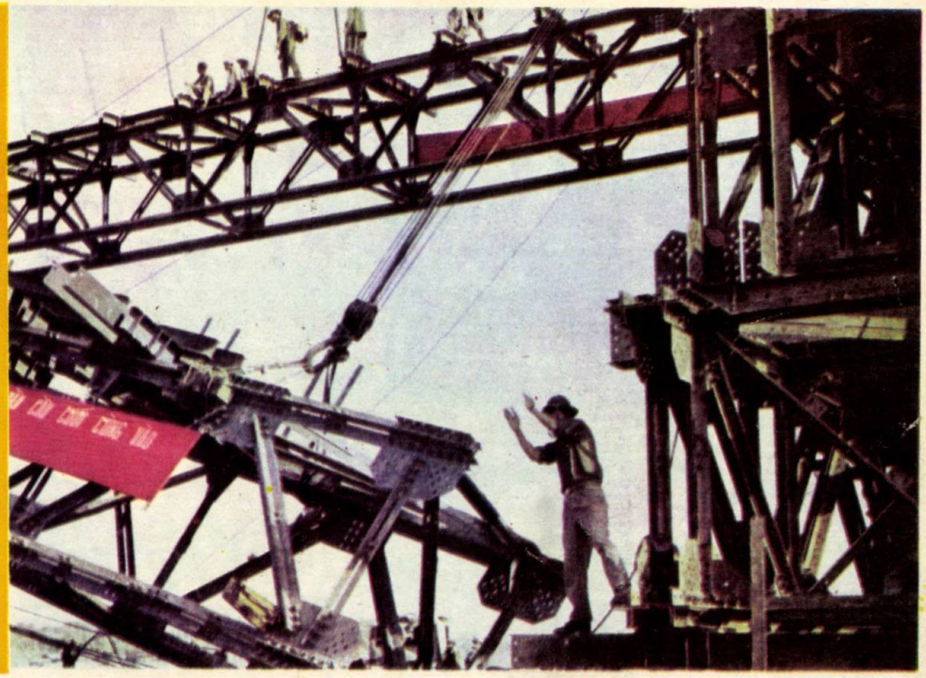

Corespondenţe speciale:
ROMA • ATENA • BAGDAD • CAIRO

WASHINGTON
Căutări şi reevaluări în politica externă

SKYLAB – concluzii după prima expediţie

Un nou episod în „DUELUL ARMATORILOR"

Convorbire între președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Africa Centrală, general de armată Jean Bedel Bokassa

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-a întîlnit cu tovarășul William Kashtan, secretar general al Partidului Comunist din Canada, care își petrece concediul de odihnă în țara noastră, la invitația C. C. al P. C. R.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit delegația Partidului Laburist din Marea Britanie, formată din James Callaghan, vicepreședinte și trezorier al partidului, și Ronald G. Hayward, secretar general al Partidului Laburist

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Mohamed Imadi, ministrul economiei și comerțului exterior, conducătorul delegației economice siriene, care ne vizitează țara

LUMEA

31 (509)

26 iulie 1973

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Roma. Obiectivele noului guvern. Radu Bogdan 2

Grecia. Un referendum cu multiple semnificații. Ion Badea 3

Cairo. Discuțiile privind uniunea dintre Egipt și Libia. Nicolae N. Lupu 4

Bagdad. Repere irakiene – la o dublă aniversare. Mihai Matei 5

Asaltul Moncadei evocat de organizatorii săi. Victor Stamate 6

Statele Unite. Căutări și reevaluări de politică externă. Adrian Comănescu 8

Necesitatea restructurării sistemului de relații interamericane. Miguel Ángel de la Flor Valle 10

Odiseea avionului „JAL-404" 18

Skylab și medicină 23

DOCUMENTAR

Honduras. Obiectivele guvernului Arellano. Rodica Dumitrescu 11

Republica Afganistan. Liana Enescu 12

RĂSPUNDEM CITITORILOR

România în organizații economice internaționale. Victor Aldea 14

REPORTAJ PE GLOB

Hanoiul la ora reconstrucției. Emil Georgescu 16

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE

„Probleme internaționale" – o colecție de larg interes. Ilie Olteanu 19

1 000 + 1 20–22

SERIAL

Duelul armatorilor (7). Mircea Grigorescu 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

South Vietnam in Struggle. L'Unità. The Times. Le Nouvel Observateur 26–29

PROFIL

Fam Van Dong, prim-ministru al guvernului R. D. Vietnam 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

SAPTAMINA

18-24 iulie

Miercuri

– **După lovitura de stat** prin care monarhia a fost abolită, **Sadar Mohammed Daud,** prim-ministru, în perioada 1953–1963, **este proclamat președinte al Republicii Afganistan.**

– **Președintele egiptean Sadat adresează un mesaj șefului statului libian, Geddafi,** invitînd la „continuarea unor convorbiri serioase, obiective și responsabile în vederea realizării proiectatei uniuni dintre cele două țări". În mesajul de răspuns adresat președintelui Sadat, **Moamer El Geddafi arată că,** la 11 iulie, **își înaintase demisia** Consiliului Comandamentului Revoluției din Libia.

– **Șefii de stat ai Zairului, Ruandei și Burundi** se întîlnesc în localitatea Goma (la frontiera între Zair și Ruanda) pentru a discuta **îmbunătățirea relațiilor, îndeosebi între Ruanda și Burundi.**

– **La reuniunea de la Haifong a reprezentanților guvernelor R. D. Vietnam și S.U.A.** se anunță că **a fost încheiată curățirea de mine a zece zone ale apelor teritoriale** care constituie căi de acces spre porturile R. D. Vietnam.

Joi

– **La Budapesta încep convorbirile oficiale ungaro-franceze,** cu participarea primilor miniștri și miniștrilor de externe din cele două țări.

– Se anunță rezultatele alegerilor din **Guyana. Partidul Congresul Național al Poporului rămîne majoritar,** deținînd două treimi din mandatele parlamentare.

– Miniștrii responsabili cu problemele mediului înconjurător din țările C.E.E. realizează **un acord asupra măsurilor comune de protejare a mediului.**

Vineri

– Consiliul de Securitate își reia dezbaterile asupra **situației din Orientul Apropiat.**

– Primul ministru francez, **Pierre Messmer, sosește la Sofia** într-o vizită oficială.

– Un „Boeing-747" aparținînd companiei japoneze „JAL" este **deturnat de un comando pro-palestinian** și face o escală de cîteva zile pe aeroportul din Dubai (Uniunea Emiratelor Arabe) ; luni seara avionul decolează spre Damasc, unde face o escală pentru alimentarea cu carburant, apoi aterizează la Benghazi (Libia) unde autorii deturnării evacuează pasagerii și aruncă în aer avionul.

– După Senat, **Camera Deputaților a Parlamentului italian acordă votul de încredere guvernului de centru-stînga** format de Mariano Rumor.

Sîmbătă

– La Budapesta **se încheie convorbirile între delegațiile de partid și guvernamentale ale Ungariei și R.D. Vietnam.**

– Ambele Camere ale Congresului american adoptă hotăriri privind limitarea dreptului președintelui S.U.A. de a angaja forțele armate în străinătate, fără aprobarea prealabilă a Congresului.

Duminică

– Se anunță realizarea unui **acord între G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud și Administrația de la Saigon, asupra unui program de schimbare a unor grupuri de prizonieri** civili și militari.

Luni

– Miniștrii de externe din țările C.E.E. se întrunesc la Copenhaga pentru a discuta aspecte ale coordonării „celor nouă" în problemele politicii externe ; în cursul aceleiași zile, cei nouă miniștri își continuă convorbirile la Bruxelles.

– **Delegația de partid și guvernamentală a R.D. Vietnam** sosește la Varșovia.

– **Aniversarea revoluției egiptene din 23 iulie 1952,** eveniment apreciat de președintele Sadat ca o cotitură decisivă în istoria poporului egiptean. În aceeași zi, după ce Consiliul Comandamentului Revoluției din Libia îi refuzase demisia din funcția de președinte, **Geddafi anunță că va rămîne în funcție pînă la data realizării proiectatei uniuni cu Egiptul.**

Marți

– La Varșovia au început convorbirile oficiale între delegația poloneză, condusă de Piotr Jaroszewicz, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri, și delegația R.D. Vietnam, condusă de Fam Van Dong, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, primul ministru al guvernului R.D.V.

– Între R.P. Chineză și Australia a fost semnat **un acord comercial pe termen lung, prin care cele două țări își acordă reciproc clauza națiunii celei mai favorizate.** Ministrul australian al comerțului exterior, James Cairns, a subliniat că, astfel, **cele două guverne dovedesc importanța pe care o acordă îmbunătățirii relațiilor dintre țările lor.**

– Președintele S.U.A., Richard Nixon, a avut la Casa Albă o întrevedere cu Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr. Au fost abordate aspecte ale relațiilor bilaterale și ale actualității internaționale.

– A avut loc prima reuniune a noului cabinet italian de centru-stînga după obținerea, la sfîrșitul săptămînii trecute, a investiturii parlamentare. Au fost examinate o serie de probleme cu caracter economic.

– La Rawalpindi au început convorbiri între delegațiile Indiei și Pakistanului în vederea normalizării relațiilor dintre cele două țări.

ROMA

Obiectivele noului guvern

Corespondență de la Radu Bogdan

După obținerea investiturii în cele două Camere ale Parlamentului, noul guvern de centru-stînga are, în prezent, „cale liberă" pentru a intra în acțiune. În acest sens, chiar din cursul acestei săptămîni, este așteptată anunțarea primelor măsuri concrete, menite să ducă la depășirea dificultăților de natură economică prin care Italia trece de mai mult timp.

Dincolo de votul de încredere, care, datorită largii majorități de care actuala coaliție dispune atît în Senat cît și în Camera Reprezentanților, n-a creat nici un fel de probleme, observatorii au privit cu deosebit interes punctele programatice ale noului guvern. Încadrată în spiritul și litera acordului la care au ajuns cele patru partide de centru-stînga (democrat-creștin, socialist, socialist-democratic și republican), declarația-program prezentată de noul premier a debutat printr-o amplă analiză a situației economice și financiare a țării, a problemelor cu care Italia este în prezent confruntată. Avînd în vedere bilanțul deloc optimist al acestor probleme, documentul a indicat pe larg măsurile pe care guvernul înțelege să le adopte în scopul de a stăvili inflația, a pune capăt creșterii continue a costului vieții, a asigura relansarea economică. În același cadru, noul premier s-a ocupat de inițiativele ce se impun pentru dezvoltarea regiunii Mezzogiorno, pentru înfăptuirea unor reforme în domeniul școlii, ocrotirii sănătății, radioteleviziunii.

Punînd un accent mai mare sau mai mic pe unele din aceste probleme, reprezentanții partidelor componente ale majorității și-au reafirmat, cu prilejul intervențiilor pronunțate în cursul dezbaterilor, sprijinul și disponibilitatea pentru susținerea programului economic al noului guvern. Deputații și senatorii comuniști au reținut drept pozitive aprecierile din declarația-program referitoare la situația actuală a țării, precum și promisiunea de a se face față inflației fără a se recurge la obișnuitele practici deflaționiste, dar au subliniat, în același timp, insuficiența globală a soluțiilor guvernamentale în comparație cu seriozitatea situației din țară.

Se cuvine a fi evidențiat faptul că majoritatea intervențiilor prilejuite de dezbaterea programului noului guvern, atît din partea majorității, cît și a opoziției de stînga (comuniști și independenți de stînga), au scos în relief importanța angajamentului deschis al noului guvern de a acționa în mod ferm pentru apărarea instituțiilor și ordinii democratice, împotriva oricăror manifestări fasciste.

Fără să dețină o pondere la fel de însemnată ca cea a problemelor interne, chestiunile de politică externă au reținut pe larg atenția, atît în declarația-program cît și în diferitele luări de poziție care au urmat acesteia. Referindu-se la constantele politicii externe a Italiei pe care noul guvern înțelege să le urmeze, Mariano Rumor a amintit, printre altele, aderiunea la principiile Organizației Națiunilor Unite, participarea la acțiunile pentru o efectivă destindere internațională, întărirea relațiilor cu țările vecine. „Noi vom continua — a declarat Rumor — să desfășurăm o acțiune activă pentru a asigura succesul Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, care trebuie să servească la stabilirea treptată a raporturilor de tip nou între popoarele europene și pentru a promova colaborarea economică și comercială între Est și Vest". Amintind pașii însemnați înregistrați în calea spre destindere, Rumor a arătat că acest dialog trebuie continuat pe plan multilateral, cu contribuția tuturor țărilor interesate.

Evocînd, la rîndul său, evenimentele care au determinat intrarea situației internaționale într-o fază nouă, extrem de pozitivă, secretarul general al Partidului Socialist Italian, Francesco De Martino, sublinia, printre altele, că Italia „are interesul și datoria de a încuraja definitiva lichidare a moștenirii celui de-al doilea război mondial, favorizînd toate întîlnirile posibile dintre Est și Vest și, în special, cele care se anunță pozitive nu numai pentru pacea Europei, ci și pentru situația statelor înseși, interesate în edificarea unui sistem de pace pe continent". În acest sens, continua el, rolul nostru la Conferința pentru securitate europeană trebuie să fie acela „de a încuraja procesul de depășire a dificultăților pe care le-am moștenit și de a căuta o ordine sigură, de pace pentru continentul nostru".

Trecînd în revistă relațiile bune pe care Italia le are cu țările vecine — Austria și Iugoslavia —, Mariano Rumor s-a oprit apoi la interesul pe care îl prezintă pentru guvernul italian zona Mării Mediterane. „Orice posibilitate de progres real în bazinul Mediteranei — a arătat el — depinde de soluționarea pașnică a conflictului arabo-israelian. În ce ne privește, vom continua eforturile noastre pentru a contribui la legarea firului unui dialog între părți". „Italia — a amintit, în același sens, noul premier — și-a manifestat deja interesul său față de convocarea unei conferințe pentru securitate și cooperare în Mediterana, cu participarea tuturor țărilor riverane, de îndată ce situația o va permite". Reafirmînd aderiunea Italiei față de alianța atlantică, Mariano Rumor s-a oprit pe larg la procesul de unificare din cadrul Pieței comune. Scadențele precise și imediate : negocierile tarifare, continuarea discuțiilor asupra reformei sistemului monetar, începerea dialogului în legătură cu viitoarele raporturi dintre Europa occidentală și S.U.A.

Remarcînd cu interes diferitele elemente noi care și-au găsit loc în Declarația-program la capitolul politicii externe, reprezentanții P.C.I. au ținut să sublinieze în dezbateri poziția comuniștilor în favoarea unei Europe occidentale nici antiamericană, nici antisovietică, ci autonomă și angajată în depășirea blocurilor. De altfel, accente critice față de unele atitudini de închistare în acest domeniu s-au făcut auzite chiar și din sînul noii majorități. Ultimele evenimente ale vieții internaționale — arăta, astfel, Francesco De Martino — „au creat un cadru mult schimbat în comparație cu acela în fața căruia ne găseam în trecut. Își pierd astfel din valoare și acele poziții divergente dintre susținătorii atlantismului și cei ai unei poziții diferite. Astăzi, aceste lucruri aparțin tot mai mult trecutului și, fără să intenționăm a precipita nimic, fără a cere nici o slăbire a angajamentelor noastre internaționale, putem să prevedem că se pregătesc timpuri în care situațiile vor fi profund schimbate în lume. Italia trebuie să fie gata să-și ocupe locul său în această lume care se schimbă, fiind, la rîndul său, capabilă să-și modifice în timpul scurt sau lung, care va fi necesar, punctele sale de vedere tradiționale".

Pornind de la obiectivele programatice ale noului guvern, dar avînd, în același timp, în vedere limitele acestuia, îngrădirile pe care actuala formulă continuă să le pună colaborării între toate forțele muncitorești, de stînga și democratice, reprezentanții Partidului Comunist Italian

Premierul Mariano Rumor (în prim plan), președintele Giovani Leone și ministrul de interne Paulo Emilio Taviani (în planul secund)

au făcut cunoscută atitudinea comuniștilor în favoarea unei opoziții diversificate față de noul cabinet de centru-stînga. Pentru o adevărată rezolvare a problemelor țării, au arătat deputații și senatorii comuniști, sînt necesare dezvoltarea unei largi mișcări de luptă unitară a maselor muncitoare, precum și extinderea colaborării între toate forțele antifasciste și democratice.

GRECIA

Un referendum cu multiple semnificații

Corespondență din Atena de la Ion Badea

La 29 iulie, cei peste 6 milioane de cetățeni greci cu drept de vot sînt chemați să se pronunțe, prin referendum, asupra unui proiect guvernamental de amendare a Constituției din 1968, care privește trei aspecte de bază : abolirea monarhiei și proclamarea Republicii prezidențiale parlamentare la 1 iunie 1973 ; organizarea noii forme de stat ; alegerea primului președinte al celei de-a treia republici din istoria greacă modernă.

Evenimentului i se dă, aici, la Atena, o importanță cu totul aparte, de rezultatele sale fiind legate — în mod oficial — evoluțiile viitoare ale vieții politice din Grecia.

Pentru explicarea detaliată a particularităților și implicațiilor referendumului, în întreaga țară se desfășoară o intensă campanie, susținută prin radioteleviziune, presa proguvernamentală, ca și prin alte mijloace de informare a opiniei publice. La această campanie participă membrii guvernului, autoritățile locale, corpul didactic, precum și numeroase organizații culturale, profesionale și patronale. De la începutul lunii iulie, zilnic au loc întruniri electorale, se organizează conferințe, manifestări artistice și sportive, se redactează apeluri și declarații în sprijinul obiectivelor anunțate de guvern prin actul instaurării noii forme de stat.

Pe plan administrativ, au fost delimitate circumscripțiile electorale, au fost desemnați membrii comisiilor de supraveghere și numărare a voturilor, au fost reglementate și prelucrate public procedurile concrete și s-au asigurat condițiile materiale de exprimare a opțiunilor de către toți cetățenii aflați în cele mai diverse situații, pentru că, în Grecia, participarea la vot fiind obligatorie, neexercitarea fără un motiv întemeiat a acestui drept atrage pentru cei în cauză sancțiuni administrative sau penale. În acest sens, fiecare cetățean cu drept de vot are atașată la buletinul său de identitate o fișă specială pe care comisia electorală o perforează cu ocazia votului.

Măsuri deosebite au fost luate, de asemenea, pentru a se facilita urmărirea desfășurării votării de către ziariștii autohtoni și străini, veniți în număr mare cu acest prilej la Atena, precum și pentru informarea opiniei publice asupra rezultatelor, care vor începe să fie comunicate încă din seara zilei de 29 iulie.

Atena. Schimbarea gărzii la Monumentul soldatului necunoscut. Pe fundal, un afiș care cere un răspuns afirmativ la apropiatul referendum

Apropiatul plebiscit din Grecia se impune atenției, în primul rînd, prin ponderea capitală a opțiunii : normalizarea politică sau menținerea pe mai departe a regimului militar ? După opinia principalului cotidian grec, „Elefteros Kosmos", esența actului de la 29 iulie se rezumă, în ultimă instanță, la a răspunde următoarei întrebări : mai are nevoie Grecia de regimul extraordinar pe care condiții excepționale l-au impus la 21 aprilie 1967, ori s-au copt condițiile pentru a se intra într-o perioadă de normalizare politică ?"

Surse guvernamentale, citate de presa ateniană, au relevat că răspunsul „Nai" (Da) la referendum ar constitui unicul drum pentru trecerea, pe etape, pînă la sfîrșitul lui decembrie 1974, la un regim politic bazat pe existența partidelor și a Parlamentului. Proiectul guvernamental supus referendumului prevede : restabilirea drepturilor politice, a libertăților individuale și ridicarea legii marțiale imediat după publicarea Constituției revizuite prin referendum ; crearea, pînă la 31 decembrie 1973, a tribunalului constituțional a cărui menire va fi să avizeze înființarea de partide politice ; crearea partidelor politice ; organizarea, pe această bază, de alegeri locale și apoi generale, pînă la 31 decembrie 1974 ; convocarea primului parlament a cărui misiune va fi de a aproba componența și programul guvernului, precum și de a efectua anumite retușuri neesențiale ale Constituției. După alegerea primului parlament, puterea politică deținută astăzi de armată va fi transferată organului ales, realizîndu-se astfel o trecere treptată la un regim politic de tip parlamentar.

În schimb, „Ohi" (Nu) la referendum, explică aceleași surse, va însemna, în cel mai bun caz, amînarea pe termen nedefinit a aplicării procedurilor de normalizare. Purtătorul de cuvînt guvernamental, Byron Stamatopoulos, a declarat cu cîtva timp în urmă că, într-o asemenea eventualitate — considerată ca puțin probabilă — guvernul va pregăti un nou proiect de organizare statală, pe care-l va supune aprobării populare.

Din partea guvernului, nu s-a luat pînă acum nici o poziție față de comentariile privind eventualele consecințe ale unui vot negativ. Se așteaptă ca acest lucru să-l facă președintele Papadopoulos în mesajul radiotelevizat pe care-l va adresa națiunii joi, 26 iulie.

În egală măsură, însă, referendumul de la 29 iulie se caracterizează printr-o seamă de alte particularități — generate de condițiile concrete din Grecia și de obiectivele actelor de la 21 aprilie 1967 și de la 1 iunie 1973 — care îi subliniază semnificațiile și importanța. Astfel, deși referendumul are ca premisă schimbarea formei de stat, „Ohi" nu va însemna revenirea la monarhie, aceasta fiind — potrivit punctului de vedere oficial — abolită definitiv și irevocabil. În același context — dat fiind și caracterul limitat al instituției referendumului, în cadrul căruia alegătorul răspunde „Da" sau „Nu" la formule date, fără a putea interveni pentru îmbunătățirea lor — prin aprobarea proiectului guvernamental cetățeanul grec va vota nu numai pentru modificarea formei de stat, ci și pentru structurile fundamentale ale regimului republican, așa cum au fost ele concepute de guvernul actual.

Plebiscitul grec de la 29 iulie urmează a se desfășura în condițiile menținerii în vigoare a legii marțiale și ale suspendării unor articole din Constituție privind drepturile politice și libertățile individuale. Acesta constituie, de altfel, unul dintre aspectele principale folosite de reprezentanții fostelor partide ca argument în susținerea campaniei lor pentru „Ohi". Astfel, invocînd „lipsa dialogului", 86 de foști deputați ai Uniunii naționale radicale — E.R.E., au publicat o declarație prin care își anunță hotărîrea de a vota „Nu" la referendum. O declarație similară a publicat și un grup de peste 80 de foști deputați ai Uniunii de centru.

În țară s-au produs însă și altfel de evoluții. Numeroși foști deputați și oameni politici au avut, în perioada de după proclamarea republicii, convorbiri cu președintele Papadopoulos și cu membri ai guvernului său asupra viitoarelor evoluții politice. După aceste convorbiri, mulți dintre ei și-au exprimat public aprobarea pentru abolirea regalității și hotărîrea de a spune „Da" la referendum. Ei se arată dispuși să ia parte activă la viitoarea viață politică, în condițiile noi ce vor fi create, iar unii sînt gata să colaboreze cu guvernul chiar imediat după referendum.

În adoptarea unei asemenea atitudini, un rol important l-a avut, desigur, recunoașterea realității prezente și a anumitor rezultate pozitive obținute de guvernul Papadopoulos în cei șase ani de cînd deține puterea. Între acestea, un loc important îl ocupă dezvoltarea economiei, creșterea venitului național și politica de normalizare și dezvoltare a raporturilor cu toate statele, promovate de Grecia în ultimii ani.

Cei care apreciază astfel momentul politic actual au, de asemenea, în vedere — așa cum s-a exprimat recent Spiros Markezinis, fostul președinte al Partidului progresist — nu atît conținutul decretului supus referendumului, cît mai ales următoarele aprobării sale — declanșarea procedurilor de predare pașnică a puterii politice din mîinile armatei în cele ale unor reprezentanți desemnați prin alegeri.

CAIRO

Discuțiile privind uniunea dintre Egipt și Libia

Corespondență de la Nicolae N. Lupu

Pe măsură ce se apropie ziua de 1 septembrie, zi în care populația Egiptului și Libiei urmează să se pronunțe prin referendum asupra proiectului de unificare a celor două republici într-un singur stat, la Cairo și Tripoli se desfășoară o activitate politică tot mai intensă pentru definitivarea proiectului respectiv și crearea cadrului necesar în vederea traducerii lui în viață.

Amploarea acestei activități este evidentă nu numai prin faptul că ea domină, aproape zilnic, primele pagini ale tuturor ziarelor, ci și prin numărul apreciabil de acțiuni consacrate în ultima vreme pregătirii apropiatului referendum. În aproximativ o lună, au avut loc cîteva întîlniri ale președinților Anwar Sadat și Moammer El Geddafi la Tripoli (10—12 iunie) și la Cairo (22 iunie—9 iulie), în cadrul cărora s-a făcut un prim bilanț al activității desfășurate de comisiile însărcinate cu examinarea problemelor uniunii. În Egipt a avut loc un amplu dialog cu reprezentanții instituțiilor politice și ai opiniei publice referitor la modul cum văd realizată această uniune. „Comandamentul politic superior — declara, recent, vicepremierul egiptean dr. Abdel Kader Hatem într-un interviu acordat ziarului libanez «Al Bayrak» — depune toate eforturile pentru a pune la punct concepția sa generală cu privire la uniunea între Egipt și Libia. Toate cercurile competente se exprimă liber, cu scopul de a permite celor două țări să ia, la data care a fost fixată, hotărîrea istorică". Un dialog asemănător — arată presa — va avea loc și în Libia și va fi prilejuit de noile contacte la nivel înalt prevăzute în cursul lunii viitoare. Astfel, la 3 august, anunță ziarul cairot «Al Akhbar», vicepremierul Hatem va pleca la Tripoli pentru a discuta unele probleme legate de realizarea uniunii. Vizita sa va fi urmată de reuniunea, în același oraș, a Comandamentului politic unificat, în frunte cu președinții Sadat și Geddafi, care va avea ca sarcină să tragă ultimele concluzii înaintea consultării de la începutul lunii septembrie. Continuarea discuțiilor, după ultimele contacte desfășurate la Cairo, a fost confirmată și de șeful statului egiptean în cuvîntarea rostită la 16 iulie, în fața C.C. al Uniunii Socialiste Arabe. „Consiliul de Miniștri — a spus el — a prezentat concluziile Comisiei superioare a Uniunii în trei formule de uniune care au fost toate expuse președintelui Geddafi. La încheierea reuniunii Consiliului de Miniștri, ne-am întîlnit din nou cu președintele Geddafi pentru a-i cere să aleagă formula cea mai convenabilă de uniune. Consultările noastre cu frații libieni continuă pentru a ajunge la o formulă definitivă".

Ideea unirii celor două țări într-un singur stat a fost anunțată de președinții Sadat și Geddafi în cadrul declarației lor de la Benghazi din 2 august 1972, cînd s-a făcut cunoscută și hotărîrea de a crea un Comandament politic unificat, avînd ca obiectiv „stabilirea în cel mai scurt timp a bazelor pentru o uniune totală între cele două republici și supravegherea executării măsurilor necesare în vederea realizării acestei uniuni". Aceste hotărîri au constituit punctul de plecare al unei intense activități și al unor discuții detaliate la cele mai diverse niveluri, care au drept scop realizarea unui nou stat, pe baze cît mai solide, care ar urma să aibă un teritoriu de aproape 2 800 000 km², o populație de circa 38 milioane locuitori și să dispună de apreciabile resurse naturale (petrol, bumbac, fier, fosfați etc.). „Unitatea dintre Egipt și Libia — scrie un ziar de la Cairo — va da naștere celui mai puternic stat din Orientul Apropiat, în special în domeniul politic și economic".

Structura viitorului stat și modalitățile realizării lui au format obiectul unor ample convorbiri, în special cu prilejul recentei vizite în Egipt a președintelui Geddafi, care a durat 18 zile. Cei doi președinți au avut întîlniri succesive cu membrii Adunării Poporului, cu cadrele de conducere ale Uniunii Socialiste Arabe, cu guvernul egiptean și cu cadrele mișcării de femei. Rolul lor a fost definit într-o formă succintă, dar cuprinzătoare, de șeful statului egiptean, Anwar Sadat : „În vederea salvgardării viitorului nostru și pentru a da națiunii noastre arabe o imagine fidelă și satisfăcătoare asupra a ceea ce facem — a spus el — am cerut fratelui meu, președintele Geddafi, să poarte, aici, în Egipt, un dialog serios și profund cu toate instituțiile și cadrele noastre în ceea ce privește problema arzătoare a zilei care este uniunea. Aș dori — a continuat președintele Sadat — ca, în dialogul nostru, să ne ghidăm întotdeauna de două principii incontestabile. Primul dintre acestea este că actul de la 1 septembrie nu este decît prelungirea și întinerirea revoluției din 23 iulie 1952. Al doilea principiu este că legătura noastră cu Libia este una de destin, oricare ar fi forma finală pe care o va lua".

Discuțiile din aceste foruri au prilejuit un schimb deschis de vederi, reflectate pe larg de presa egipteană, care releva că, în ciuda existenței unor opinii diferite în legătură cu căile de înfăptuire a acesteia (unii s-au pronunțat pentru realizarea ei pe etape, alții s-au declarat în favoarea unei federații sau confederații în locul unei uniuni totale), convorbirile au demonstrat că „toți au fost unanimi în a spune că unitatea este necesară" („Al Ahram").

La cîteva zile de la încheierea vizitei în Egipt a președintelui Libiei, postul de radio Cairo anunța că președinții Sadat și Geddafi au ajuns la un acord de principiu asupra unui referendum în două etape privind uniunea între cele două țări : prima etapă urmează să aibă loc la 1 septembrie 1973 și se va referi la principiile și bazele uniunii, a doua va avea loc la 1 septembrie 1974 și se va referi la constituirea noului stat și la alegerea președintelui.

În același timp, președintele Sadat adresa un mesaj lui Geddafi în care se pro-

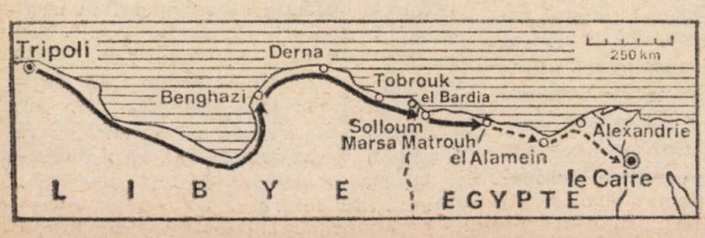

Traseul marșului popular libian

Președinții Anwar Sadat și Moamer El Geddafi cu prilejul recentelor convorbiri de la Cairo

nunța pentru „continuarea unor convorbiri serioase, obiective și responsabile în vederea realizării proiectatei uniuni între cele două țări". După cum preciza agenția M.E.N., președintele Sadat a transmis mesajul de mai sus conducătorilor de la Tripoli în legătură cu „proiectul unui marș popular libian spre frontiera cu Egiptul și, apoi, spre Cairo, în favoarea realizării unei uniuni imediate și integrale între cele două țări", șeful statului egiptean apreciind că „o asemenea acțiune ar putea să deschidă calea dușmanilor uniunii și ai revoluției".

În ultimele zile, evoluția evenimentelor din cele două țări a oferit cîteva elemente care au fost urmărite cu deosebită atenție, atît de cercurile politice cît și de opinia publică. Astfel, la 20 iulie, președintele libian Geddafi și-a anunțat demisia într-un mesaj adresat președintelui Republicii Arabe Egipt, Anwar Sadat, ca răspuns la mesajul prin care șeful statului egiptean îi cerea să intervină pentru încetarea marșului libian spre Cairo, în favoarea uniunii imediate și integrale între Libia și Egipt. Președintele Geddafi menționa că a înaintat demisia Consiliului Comandamentului Revoluției la 11 iulie. Dar, un comunicat oficial de la Tripoli, citat de agenția M.E.N., preciza că demisia lui Moamer Geddafi a fost respinsă de Consiliul Comandamentului Revoluției din Libia, care o consideră ca „nulă și neavenită".

Între timp, s-a anunțat că participanții la marșul libian spre capitala egipteană, care ajunseseră la localitatea Mersa Matrouh, de pe teritoriul egiptean, au început să se retragă sîmbătă, după anunțarea demisiei șefului statului libian. Totuși, o delegație a Comitetului de conducere a marșului a sosit la Cairo și a fost primită de președintele Anwar Sadat, în cursul serii de sîmbătă.

BAGDAD

Repere irakiene — la o dublă aniversare

Corespondență de la trimisul nostru special Mihai Matei

Deși își justifică din plin reputația de a fi unul dintre cele mai toride orașe ale lumii, Bagdadul a cunoscut, în iulie, animația specifică marilor sărbători. Perioada dintre 14 iulie — cînd s-au împlinit 15 ani de la abolirea unei monarhii nepopulare, aservită intereselor străine — și 17 iulie — aniversarea preluării puterii de către Partidul socialist arab Baas, în 1968 — a fost consacrată unor manifestări festive de amploare, sub patronajul președintelui Republicii, Ahmed Hassan al-Bakr.

La ceremoniile desfășurate în capitala Irakului au participat numeroase delegații străine ; România a fost reprezentată de o delegație guvernamentală condusă de Teodor Vasiliu, ministrul justiției. Prezența la Bagdad a delegației țării noastre a ocazionat convorbiri în cursul cărora s-a subliniat dorința reciprocă de dezvoltare a relațiilor prietenești între România și Irak. Aceasta a fost concluzia întrevederii avute de delegația română cu Murtadha Said Abdul Baqi, membru al Consiliului Comandamentului Revoluției, al Conducerii Regionale a Partidului Baas, ministru de externe, și Naeem Haddad, membru al Conducerii Regionale a partidului Baas. În același spirit s-au desfășurat, de asemenea, întrevederile cu șeful Biroului juridic al Consiliului Comandamentului Revoluției, Abdoul Fathah Zalt, și cu ministrul justiției al Irakului, Mohamed Ridha.

Salve de artilerie au anunțat, în zorii zilei de 14 iulie, debutul programului sărbătoresc. A început suita de ceremonii oficiale și adunări populare, desfășurate îndeosebi la orele — mai puțin fierbinți — ale dimineții și serii.

În animația îndeajuns de diversă a celor patru zile de sărbătoare, a fost, fără îndoială, semnificativ unul dintre capitolele cele mai cuprinzătoare ale programului festivităților : în aceste zile, au fost inaugurate numeroase șantiere, au fost date în folosință însemnate obiective cu caracter economic și social. Trecerea în revistă a punctelor de desfășurare a unor asemenea ceremonii nu poate fi, desigur, exhaustivă — este vorba de proiecte și de obiective realizate în valoare de 80 de milioane de dinari irakieni (aproximativ 250 milioane dolari) ; enumerarea unora dintre ele pune în lumină, însă, preocupările guvernului irakian pentru dezvoltarea economică și progresul social al țării. Vom cita, așadar, deschiderea șantierului fabricii de țevi de la Um Qasr, inaugurarea noilor secții ale fabricii de ciment Hammam al-Ali, inaugurarea șantierului fabricii de acid sulfuric de la Mishraq, precum și a construcțiilor facultății de științe din Bagdad. Au fost puse în lucru sau date în folosință numeroase alte unități industriale și de reparații, proiecte de irigații, centrale telefonice ș.a.

Tot în această perioadă s-a efectuat, în cadrul unor adunări populare, solemnitatea împroprietăririi unui număr de peste 26 000 de familii țărănești, fiind distribuite loturi cu o suprafață totală de peste 800 000 de donumi — aproximativ 200 000 de hectare.

Preocupările pentru sectorul agricol, în care este angajată mai bine de jumătate din forța de muncă a țării, ne-au fost expuse de șeful Direcției generale a cooperativelor agricole, Amer Al-Khashali. Subliniind faptul că autoritățile încurajează constituirea de cooperative, acestui sector revenindu-i, în prezent, aproximativ jumătate din suprafața cultivabilă a țării, dl Khashali — interlocutor, nu demult, al unei delegații de cooperatori români care a vizitat Irakul — ne-a prezentat eforturile depuse de Irak pentru o mai bună eficiență în agricultură. Acum, ca și cu mii de ani în urmă, soluția o reprezintă lucrările de irigație și drenaj, perioadele de înflorire în istoria milenară a teritoriului de pe malurile Tigrului și Eufratului fiind caracterizate de dezvoltarea unor rețele de irigații remarcabile pentru epocile istorice respective. Eforturile autorităților, dar și acelea datorate inițiativei populare — numeroase șantiere de muncă voluntară s-au adăugat, zilele acestea, celor unde lucrările erau în plină desfășurare, ca acela de la Abu Mnessir, prezentat delegațiilor străine — urmăresc, desigur, ridicarea sistemelor de irigații la un nivel corespunzător exigențelor contemporane și, totodată, corespunzător tradițiilor unei țări în care au prosperat, de la sumerieni încoace, atîtea civilizații înscrise în istoria universală.

Aspirația spre fertilitate, ca dată permanentă a locuitorilor acestui pămînt, mi-a fost reamintită și de vizitarea Babilonului, cetate, cîndva, a grădinilor suspendate. Lipsit, îndeosebi în primii ani ai celor trei sferturi de veac de excavații, de numeroase opere de artă care împodobesc mai multe muzee ale lumii, Babilonul rămîne, încă, un spectacol incomparabil, prin amploarea concepției conducătorilor care au stabilit dimensiunile ansamblului, ca și prin amploarea eforturilor depuse de numeroșii constructori anonimi.

La remarcabila aglomerare de civilizații suprapuse a căror imagine o dau ruinele, încă incomplet explorate, ale Babilonului, programul vizitei a alăturat, în mod fericit, o imagine aparținînd prezentului — și cu bune perspective de generalizare în viitorul țării de pe Tigru și Eufrat. La cîțiva kilometri de anticul Babilon, combinatul textil de la Hilla, cetate industrială întinsă pe mai multe hectare și în care utilaje moderne transformă materia primă, bumbacul, în produse finite, ne-a oferit o ilustrare convingătoare a deplinei înzestrări a irakienilor pentru dezvoltarea economică modernă. Dezvoltare pe care autoritățile irakiene o doresc științific planificată și beneficiind de baza materială creată prin instituirea controlului național asupra resurselor petroliere, după naționalizarea Companiei Irak Petroleum. Și, de asemenea, dezvoltare care, conform imaginii oferite de numeroasele șantiere inaugurate în aceste zile festive, reprezintă, fără îndoială, un deziderat de primă importanță al poporului irakian.

ASALTUL MONCADEI,

evocat de organizatorii săi

Moncada, 26 iulie 1953. Un nume și o dată care au intrat pentru totdeauna în istoria Cubei. Au trecut 20 de ani de la acea dimineață de 26 iulie, cînd un grup de tineri revoluționari, în frunte cu Fidel Castro, luau cu asalt cazarma Moncada din Santiago de Cuba, marcînd începutul insurecției armate împotriva regimului de tiranie instaurat de generalul Fulgencio Batista. Asaltul asupra Moncadei reprezintă actul de naștere a revoluției cubaneze, victorioasă la 1 ianuarie 1959, o revoluție profund populară și antiimperialistă, care avea să ducă ulterior la crearea primului stat socialist din America Latină.

Ziua de 26 iulie, sărbătoare națională a poporului cubanez, ne oferă astăzi, la a 20-a aniversare a asaltului Moncadei, un fericit prilej de evocare a evenimentelor memorabile din acea zi de iulie 1953. La această aniversare, considerăm nimerit să prezentăm cititorilor evenimentele așa cum sînt ele descrise de însiși participanții la asaltul temerar asupra Moncadei, oameni care au supraviețuit groaznicei represiuni dezlănțuite de tiranul Batista împotriva membrilor mișcării „26 Iulie", oameni care au supraviețuit apoi tuturor încleștărilor din timpul luptei armate de eliberare. Este vorba de foști combatanți, bărbați și femei, care astăzi dețin funcții de mare responsabilitate în conducerea de partid și de stat a Cubei, în viața socială a țării : comandantul Fidel Castro, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cuba, prim-ministru al Guvernului revoluționar, comandantul Raul Castro, al doilea secretar al C.C. al P.C. din Cuba, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru al forțelor armate, comandantul Pedro Miret, membru al C.C. al P.C. din Cuba, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Jesus Montane, membru al C.C. al P.C. din Cuba, ministrul telecomunicațiilor, Haydée Santamaria, directoare a prestigioasei instituții de cultură „Casa de las Americas", Melba Hernandez, președinta Comitetului cubanez de solidaritate cu lupta popoarelor din Indochina.

Fidel Castro : „Planul atacării cazărmii Moncada a fost trasat de un grup de tineri fără experiență militară : Abel Santamaria, Jose Luis Tasende, Renato Guitart, Pedro Miret, Jesus Montane și cu mine. Mobilizarea finală a oamenilor, care au sosit la Santiago de Cuba și la Bayamo din toate colțurile insulei, s-a realizat cu o admirabilă precizie și într-un absolut secret. Este cert, de asemenea, că atacul s-a realizat printr-o magnifică coordonare. A început simultan, la orele 5,15, atît la Bayamo cît și la Santiago de Cuba. Și într-un loc și într-altul, cu o precizie de minute și secunde, potrivit planului stabilit anterior, au fost ocupate edificiile din jurul garnizoanei. Dar, pentru a respecta adevărul, chiar dacă acesta micșorează meritul nostru, voi revela un fapt care ne-a fost fatal : jumătate din grosul forțelor noastre și cel mai bine înarmat s-a rătăcit la intrarea în oraș, din cauza unei erori lamentabile, și ne-a lipsit în momentul decisiv.

Abel Santamaria, cu 21 de oameni, ocupase spitalul civil. Împreună cu el se aflau, pentru îngrijirea răniților, un medic și două tovarășe ale noastre (dr. Mario Munoz, Haydée Santamaria și Melba Hernandez — n.n.). Raul Castro, cu 10 oameni, a ocupat Palatul de Justiție, iar mie mi-a revenit misiunea de a ataca, cu restul de 95 de oameni, cazarma Moncada. Am sosit cu un prim grup de 45, precedat de un grup de opt oameni care au forțat postul nr. 3 al garnizoanei. Acesta a fost locul unde a început lupta, în momentul în care automobilul nostru s-a întîlnit cu o patrulă înarmată cu pistoale automate. Ciocnirea cu această patrulă, totalmente întîmplătoare, a permis celor din cazarmă să se mobilizeze. Altminteri, aceștia ar fi căzut în mîinile noastre fără să tragem un foc, cu atît mai mult cu cît postul nr. 3 era deja în puterea noastră. Pe de altă parte, în afară de unele puști de calibru 22, cu o bună rezervă de gloanțe, arsenalul nostru era foarte sărac. Dacă am fi avut grenade de mînă, cei din cazarmă n-ar fi rezistat nici 15 minute.

Cînd m-am convins că toate eforturile noastre pentru a cuceri fortăreața erau deja inutile, am început retragerea oamenilor în grupuri de cîte opt și zece. Retragerea a fost protejată de șase trăgători care, sub comanda lui Pedro Miret și Fidel Labrador, au blocat eroic trecerea armatei. Pierderile noastre în luptă ar fi fost neînsemnate. 95 la sută din cei căzuți dintre noi au fost însă produsul cruzimii și neomeniei, atunci cînd lupta a încetat. Grupul de la spitalul civil nu a pierdut în luptă decît un singur om. Ceilalți au fost uciși în momentul în care trupa a ocupat singura ieșire din edificiu și grupului nu-i mai rămăsese nici un cartuș. Între aceștia, Abel Santamaria, cel mai generos, curajos și iubit dintre tinerii noștri, a cărui glorioasă rezistență îl imortalizează în fața istoriei Cubei.

18 oameni, cu armele și muniția ce le-au mai rămas, m-au urmat apoi în munți. Terenul era totalmente necunoscut pentru noi. Timp de o săptămînă am ocupat partea superioară a cordilierei Gran Piedra. Armata a ocupat partea de jos. După aceea, nu armele, ci foamea și setea au fost cele care au învins ultima noastră rezistență. A trebuit să dispersez oamenii în mici grupuri, dintre care unele au reușit să se retragă printre cordoanele armatei. Cu mine au rămas numai doi tovarăși, Jose Suarez și Oscar Alcalde. Total extenuați toți trei, am fost surprinși în după-amiaza zilei de 1 august de un grup militar, comandat de locotenentul Sarria. Uciderea de prizonieri încetase de acum, în urma puternicei reacții a populației, iar acest ofițer, om de onoare, a împiedicat pe zbiri să ne asasineze în plin cîmp, cu mîinile legate.

...Garnizoana Moncada nu a căzut în mîinile noastre. Factori neprevăzuți au făcut să eșueze acțiunea noastră de a ocupa garnizoana. Aceasta ar fi putut fi o lovitură grea pentru noi, pentru convingerea și încrederea noastră că acesta era drumul, aceasta a putut să întărească părerea acelora care afirmau că nu este posibil să se lupte împotriva armatei lui Batista. Dar încrederea noastră că acesta era drumul a rămas fermă și neclintită ; și ne-am dedicat din nou sarcinii noastre, cu mai multă experiență, cu un grad mai mare de elaborare, pentru a continua acea luptă. Iar în final, istoria, faptele, realitatea și viața au demonstrat că acela era drumul !"

Raul Castro : „În vederea acțiunii noastre, a fost închiriată mica fermă «Siboney», sub pretextul creării unei crescătorii de păsări. Aici, la distanță de 15 minute de Santiago, au fost păstrate, într-o

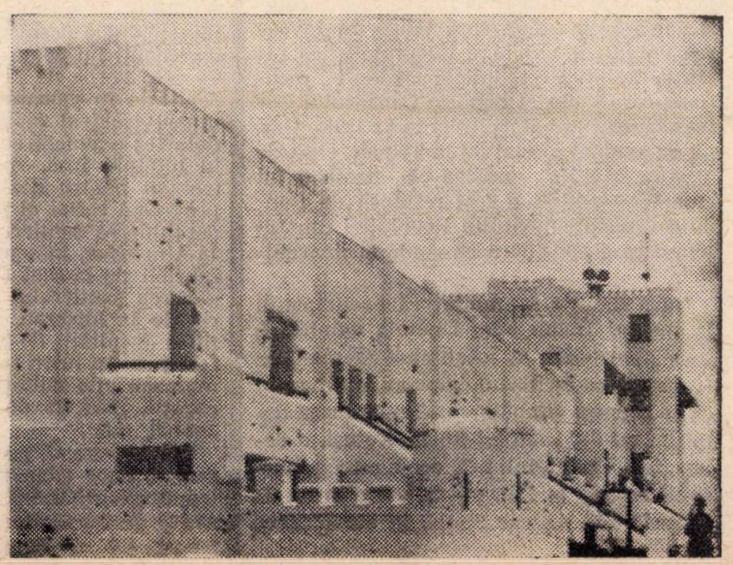

Fortăreața Moncada după atacul revoluționarilor

fîntînă părăsită, armele care veneau de la Havana pe diferite căi și prin diferite mijloace. La această fermă ne-am reunit cu toții în ajunul atacului, pentru a primi arme, uniforme și ultimele instrucțiuni.

A fost aleasă ziua de duminică, 26 iulie, ziua Sfintei Ana, pentru că, după cum este știut, la această dată se află în plină desfășurare, la apogeu, carnavalul din Santiago de Cuba. Cu această ocazie, mii de turiști vin din Havana și din alte părți pentru a se distra. În felul acesta, oamenii noștri, care au venit de la Havana, au putut trece drept niște turiști... Ne-am îmbrăcat în uniforme militare identice cu cele ale armatei tiraniei, pentru a mări confuzia dușmanului".

Pedro Miret : „Pentru a realiza asaltul asupra Moncadei, am folosit escopete și puști de calibru 22. Am pornit cu asemenea puști, pentru că acestea au fost singurele pe care am putut să le procurăm. Ne-am asumat sarcina de a compensa acest dezavantaj printr-un antrenament foarte riguros. Fiecare tovarăș care a fost selecționat a făcut antrenamente riguroase, cu arme de calibru 22 și cu escopete, la Clubul vînătorilor. Pe baza acestor pregătiri, s-a obținut ca puștile de calibru 22 să devină arme teribile în mîinile tovarășilor care au fost la Moncada. Acest lucru ei l-au demonstrat acolo. Acești tovarăși au avut arme mici ; dar aveau o inimă mare și cred că acest lucru a fost perfect de bine demonstrat în asaltul asupra garnizoanei Moncada".

Jesus Montane: „În zorii zilei de 26 iulie, la orele 5,10, am plecat împreună cu Renato Guitart — care fusese desemnat de Fidel ca șef al operațiunii «Postul nr. 3» —, Carmelo Noa, Jose Luis Tasende, Ramiro Valdes, Jose Suarez și Pedro Marrero. Peste zece minute, automobilul nostru oprea în fața postului nr. 3 al garnizoanei Moncada, păzit de doi soldați și un sergent. Cum eram îmbrăcați în uniforme militare, i-am salutat pe cei trei militari, care ne-au răspuns la salut. Între timp, Ramiro Valdes a desfăcut lanțul de la intrarea porții în garnizoană. Marrero, Guitart, Noa, Pasende și Suarez i-au dezarmat pe cei doi soldați, care nu au opus rezistență. Sergentul a încercat însă să declanșeze semnalul de alarmă și a fost necesar să tragem în el. În cădere, sergentul a reușit, totuși, să atingă semnalul de alarmă și să alerteze trupa.

...Am reușit să pătrundem în garnizoană, apoi să intrăm într-un dormitor și să imobilizăm circa 50 de soldați pe jumătate adormiți. În acel moment, se aud împușcături, iar ceilalți soldați din cazarmă reușesc să se pună în mișcare. La acea oră, se trăgea intens asupra Moncadei dinspre Palatul de Justiție, ocupat de Raul Castro, și dinspre spitalul civil, ocupat de Abel Santamaria împreună cu sora lui, Haydée, și cu Melba Hernandez. Din celelalte clădiri ale cazărmii Moncada soldații răspundeau trăgînd asupra vehiculelor noastre staționate în afara garnizoanei. Rezistența a durat pînă la orele 8,30 dimineața.

...Fidel Castro, care a dirijat tot timpul acțiunea noastră, fiind mereu în zona de pericol, a scăpat cu viață ca prin minune. Am reușit apoi, împreună cu Ciro Redondo și Suarez Blanco, să ne retragem la ferma «Siboney», potrivit instrucțiunilor pe care le primisem în cazul că eșuăm".

Haydée Santamaria : „Am plecat spre Moncada într-o mașină. Melba, Gomez Garcia, Mario Munoz și cu mine. Au fost apoi primele secunde, primele minute, apoi orele. Cele mai rele, mai sîngeroase, mai crude și mai violente din viața noastră. Au fost orele în care totul poate fi eroic și viteaz și sacru. Viața și moartea pot fi nobile și frumoase, iar viața ori o aperi, ori o dăruiești absolut.

Fidel Castro în timpul unui interogatoriu după arestarea sa de către poliția lui Batista

Ceea ce în mod inutil am încercat să uit este moartea lui Abel (fratele ei — n.n.). și a lui Boris Luis, moartea care a secerat pe cei pe care i-am iubit atîta, moartea mînjind de sînge pereții și iarba, moartea stăpînind totul, cîștigînd totul. A existat acel moment în care nici tortura, nici umilirea și nici amenințările nu au fost în stare să clintească acea pasiune care ne-a dus la Moncada.

Am auzit, la un moment dat, o rafală de mitralieră. M-am apropiat de fereastra încăperii unde mă aflam deținută împreună cu Melba și am văzut un om care, apropiindu-se de fereastră, spunea : «L-au ucis pe fratele tău»... Acestea sînt orele care mi-au rămas fixate în memorie. Nu-mi amintesc cu exactitate nimic altceva, restul era o nebuloasă de sînge și fum, restul era cîștigat de moarte".

Melba Hernandez : „Cam pe la 5 dimineața, Haydée și cu mine ne urcăm în ultimul automobil și pornim spre Moncada. Traseul l-am parcurs fără incidente. Cînd am ajuns la spitalul civil, a trebuit însă să traversăm distanța pînă la intrare sub focuri continue de arme. Bătălia începuse. Imediat ce am sosit, a trebuit să îngrijim răniții. Primii doi au fost soldați ai dictaturii. Mai tîrziu, au început să sosească răniții noștri. La început, unul rănit în stomac, apoi alții, mereu alții. Între timp, ritmul de focuri începuse să scadă ; era semn rău.

Intră Abel, care ne aduce la cunoștință că lupta mai continuă doar într-un singur loc din cele prevăzute pentru atacul Moncadei. Acesta era semnalul că am eșuat. Erau de acum orele 8,00 dimineața. Abel, care nu-și pierduse cumpătul, ne chemă la o parte și ne spuse : «Am pierdut. Voi știți, la fel ca și mine, ce-o să ni se întîmple, mie și celorlalți. Ceea ce mă interesează mai mult este ca voi, femeile, să scăpați, să rămîneți în viață în orice chip. Trebuie să rămînă cineva să povestească tot ceea ce s-a petrecut aici».

Cîteva minute mai tîrziu, l-am văzut pe Abel făcut prizonier în grădina spitalului și dus de soldați sub lovituri. La 10,00 dimineața, am fost descoperite într-un salon de copii, unde ne ascunsesem, și duse în incinta garnizoanei. Am fost duse apoi la biroul comandantului.

...Abel Santamaria era mort. Apoi, nu știu cum, cineva îmi spuse că eram de acum în ziua de 28 iulie. Astfel, 72 de ore din viața mea dispăruseră. Era 28 iulie : lunga noapte fără zile a acelui 26 iulie se încheiase".

Iată în cîteva cuvinte simple, de o mare sinceritate și modestie, istoria asaltului asupra Moncadei, istoria zilei de 26 iulie 1953, început al insurecției armate eliberatoare.

Pentru supraviețuitori au urmat ani grei de închisoare, apoi de exil în Mexic. Dar încrederea lor că „acela era drumul", drumul revoluției, a rămas neclintită. Acolo, în Mexic, au început să sosească și alți tineri combatanți, alăturîndu-se supraviețuitorilor Moncadei, hotărîți să lupte cu arma în mînă pentru libertatea Cubei. Au urmat iar zile și nopți de pregătiri febrile.

La începutul lui decembrie 1956, un grup de 82 de insurgenți, în frunte cu Fidel Castro, plecați din portul mexican Tuxpan la bordul navei „Granma", debarcau pe țărmul de răsărit al Cubei. În istoria luptei de eliberare începea un nou capitol : epopeea din Sierra Maestra, încheiată victorios la 1 ianuarie 1959.

Totul începuse însă cu Moncada !

Victor Stamate

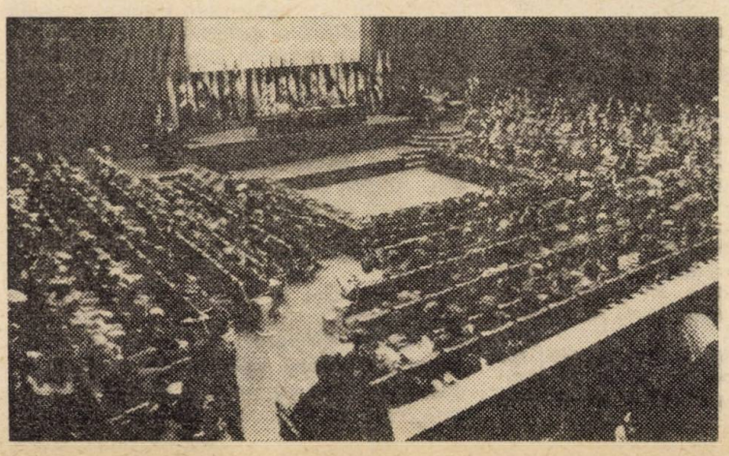

La Lima s-a încheiat recent prima parte a lucrărilor Comisiei speciale a Organizației Statelor Americane, recomandîndu-se restructurarea totală a sistemului de relații interamerican, ceea ce implică elaborarea unei noi Carte a Organizației. A doua reuniune a Comisiei speciale va avea loc la 15 august la Washington, iar cea de-a treia, în luna noiembrie, din nou la Lima

Președintele Richard Nixon, împreună cu principalii săi colaboratori în probleme externe, secretarul de stat William Rogers și consilierul Henry Kissinger

Căutări și reevaluări de politică externă

Adrian Comănescu

Schimbările importante intervenite în viața internațională în ultimii ani, ca și acuitatea unor probleme interne multă vreme neglijate (criza urbană, problemele rasiale, deteriorarea mediului înconjurător etc.) au pus în fața societății americane necesitatea unei reevaluări a politicii externe a S.U.A., a rolului acestora în lume.

De la bun început trebuie spus că factorul comun care se impune în acest proces de reevaluare îl constituie aspirația publicului larg la cooperare, la soluționarea amiabilă a diferendelor, sentimentul popular de repulsie față de noi confruntări militare, preocuparea de a acorda prioritate problemelor sociale și economice, mai ales interne dar și internaționale, de a căror soluție depind progresul general, calitatea vieții în anii ce vin.

Pe acest fond se dezvoltă o rezervă și chiar o rezistență generală față de noi angajamente externe, în special de ordin militar. Sondaje recente de opinie publică arată că mai puțin de un sfert al publicului american este dispus să aprobe utilizarea trupelor americane pentru apărarea principalilor aliați ai S.U.A. [1]).

Uneori, pe baza unor constatări similare s-a emis părerea că S.U.A. s-ar putea îndrepta spre un „nou izolaționism", asemănător celui care a predominat în politica externă americană pînă în preajma celui de-al doilea război mondial. Ni se pare că o asemenea concluzie ar fi pripită. Opoziția față de aventuri militare, presiunea pentru reconsiderarea priorităților în favoarea unor acute necesități interne nu mai pot duce azi la o izolare a S.U.A. de restul lumii, la o retragere înăuntrul „fortăreței America". Nu numai cunoscătorii, dar și americanul mijlociu își dau seama că S.U.A. sînt în mod ireversibil adînc implicate în viața economică și politică a planetei. Unii experți apreciază că Statele Unite sînt dependente de importurile din străinătate pentru 26 din 36 produse de bază. (Fiecare american simte direct această dependență, de pildă, în legătură cu penuria de combustibil care îi afectează, de pe acum, viața sa cotidiană). Interdependența dintre S.U.A. și restul lumii este astăzi acceptată ca un fapt al vieții, în discuție aflîndu-se numai formele și gradul în care ea trebuie să fie realizată.

Cu această apreciere se încheie însă lista principalelor puncte asupra cărora participanții la dezbaterile și căutările în problemele politicii externe americane sînt, în general, de acord. Deși important, acordul acesta este foarte general, de multe ori vag. Încercările de concretizare stîrnesc dispute aprinse. Și, din acest punct de vedere, apare un element nou față de situația care a prevalat aproximativ pînă la războiul din Indochina. Pînă în această perioadă, politica externă americană s-a bizuit pe un consens larg al principalelor forțe care alcătuiesc sistemul politic american. Au existat puține critici din interiorul acestui sistem, principala opoziție venind din partea forțelor de stînga care contestau însuși actualul sistem american. Astăzi, situația este diferită ; chiar în cadrul sistemului, apărătorii lui nu se pot pune de acord asupra unor aspecte fundamentale ale orientării externe americane.

Războiul din Vietnam a fost și, într-un sens, continuă să fie expresia cea mai acută a acestei diviziuni. Dar ea nu se mărginește aici. După cum se știe, există un curent tot mai puternic, mai ales în Congres, care se pronunță pentru o reducere substanțială a prezenței militare americane peste hotare. Acest curent contestă una din premisele principale ale poziției postbelice a S.U.A. și reprezintă o sursă permanentă de confruntare între Administrație și Congres. Pe alt plan, principalele centrale sindicale și unele cercuri de afaceri se pronunță pentru revenirea la o politică economică protecționistă, intrînd în conflict cu puternice forțe economice și politice care consideră că interesele naționale ale S.U.A. reclamă o politică de liberalizare, de înlăturare a barierelor care frînează comerțul internațional.

În mijlocul acestor controverse, Administrația Nixon a încercat să elaboreze o politică externă care, recunoscînd schimbările intervenite în lume, să servească în continuare interesele societății actuale americane și să refacă, pe cît posibil, consensul public în sprijinul activității internaționale a statului american. Observatorii politici americani, inclusiv rivalii politici ai Administrației, subliniază că în măsura în care a răspuns realităților lumii contemporane, aspirațiilor actuale de pace și liniște ale poporului american, președintele Nixon a obținut rezultate importante, care s-au bucurat de sprijinul și aprobarea opiniei publice. Printre acestea se numără, în primul rînd, etapa nouă a relațiilor S.U.A. cu țările socialiste, marcată, printre altele, prin prima vizită a unui președinte american într-o țară socialistă — vizita președintelui Nixon în România, în 1969, actul de însemnătate istorică al normalizării relațiilor americano-chineze, schimbul de vizite la nivel înalt dintre S.U.A. și U.R.S.S. De asemenea, a fost încheiat acordul cu privire la încetarea focului în Vietnam care, independent de disputele grave provocate de metodele și căile Administrației în obținerea sa, a fost bine primit de marea majoritate a poporului american.

Este, în general, acceptată aprecierea că, în urma acordurilor internaționale încheiate de Administrația Nixon, primejdia unei confruntări nucleare a diminuat, procesul de destindere a fost accelerat.

Majoritatea observatorilor remarcă faptul că aceste evoluții se datorează, desigur, în primul rînd proceselor obiective care acționează pe arena internațională. Totuși, nimeni în S.U.A. nu neagă meritele personale ale președintelui și consilierilor săi care, prin înțelegerea mai rapidă și mai completă a schimbărilor intervenite, prin competența și abilitatea cu care au acționat, au adus o contribuție indiscutabilă în obținerea rezultatelor menționate mai sus. De altfel, aceasta explică, în mare măsură, și succesul electoral obținut de Nixon în noiembrie 1972.

Cu toate acestea — și lăsînd în afara scopului acestor rînduri considerente și controverse de politică internă — Administrația republicană nu a reușit să evite critici fundamentale la adresa politicii sale externe și nu a reușit să obțină în jurul acestei politici un consens cuprinzător. Chiar reprezentanții Administrației semnalează una din lacunele propriei lor strategii politice : lipsa unei politici economice internaționale care să corespundă strategiei politice. Aceasta explică de ce, în fapt, problemele monetare și comerciale interoccidentale sînt în impas, echilibrul în acest domeniu devine din ce în ce mai labil, punctat de crize tot mai frecvente, care pot avea consecințe nu numai economice, dar și politice dintre cele mai severe.

În momentul de față, una din preocupările centrale ale Administrației este tocmai elaborarea unei politici economice internaționale coerente. Această încercare întîmpină însă greutăți, datorită deosebirilor mari de interese între diferitele grupări politico-economice influente.

Dilema politicii americane în această privință este elocvent ilustrată, printre altele, de politica Administrației față de

[1]) Albert H. Cantril și Charles W. Roll jr. — „Hopes and Fears of the American people", Washington D. C., Potomac Associates, 1971.

țările în curs de dezvoltare. Nu numai reprezentanți ai opoziției democrate, ca profesorul Zbigniew Brzezinski (fost consilier de politică externă al președintelui Johnson și, ulterior, al candidatului democrat, Humphrey[2]), dar și fostul asistent pentru probleme economice al consilierului prezidențial, Kissinger, C. Fred Bergsten[3]), avertizează asupra pericolelor pe care le reprezintă pentru S.U.A. absența unei politici de cooperare și sprijin economic activ pentru țările în curs de dezvoltare, care să depășească cadrul tradițional al tranzacțiilor comerciale obișnuite între marile companii particulare capitaliste. Pe de altă parte, Administrația este foarte sensibilă tocmai la interesele acestor companii și sentimente similare sînt puternic răspîndite și în sînul Congresului. Chiar măsurile modeste privind un sistem limitat de preferințe pentru țările în curs de dezvoltare întîmpină rezistență puternică.

Un segment important al cercurilor conducătoare americane exprimă rezerve asupra modului în care Administrația a tratat aliații S.U.A. din Europa occidentală și Asia. După părerea lui Brzezinski, Administrația a fost „cu certitudine unilaterală în abordarea problemelor privind relațiile americano-europene și americano-japoneze. Ca urmare, Japonia se simte izolată și trădată ; resentimentul față de politica americană este în creștere în Canada ; relațiile Americii cu Europa sînt, în general, într-o stare incertă de flux“ [4]). Și în rîndurile unor partizani politici ai Administrației se aud critici similare, chiar dacă formulate în termeni mai puțin aspri.

Un răspuns, cel puțin în parte, la asemenea critici îl constituie, de altfel, propunerile Administrației cu privire la o nouă Cartă atlantică, la o nouă alianță, care să includă, într-o fază ulterioară, și Japonia. Dar acest răspuns a fost considerat în S.U.A. și peste hotare încă ambiguu, incomplet, datorită, în parte, și controverselor interne cu privire la extinderea angajamentelor militare americane, în special în Europa occidentală.

În afară însă de criticile privind unele aspecte particulare, mi se par semnificative criticile adresate concepției de bază a politicii Administrației și anume aceea a echilibrului de putere. „Cadrul conceptual fundamental al politicii externe a lui Nixon, scrie același Brzezinski, implică esențialmente modul tradițional de abordare al echilibrului de putere, dar mai curînd în stilul lui Bismarck decît al lui Metternich. Spre deosebire de echilibrul metternichian static, bazat pe o conservatoare uniformitate ideologică, echilibrul bismarckian era bazat pe mișcare și flexibilitate, pe luarea prin surprindere, în mod egal, atît a prietenilor cît și a dușmanilor“ [5]).

Tocmai un asemenea concept stîrnește obiecții și rezerve în rîndurile unui număr crescînd de oameni politici și experți reprezentînd grupări și tendințe variate ale societății americane, care depășesc mult cercul grupărilor de stînga. Astfel, se arată că teza echilibrului de putere este bazată mai curînd pe elemente de conjunctură decît pe principii. Ea introduce elemente de incertitudine care, mai ales într-o lume în rapidă schimbare, se pot întoarce împotriva S.U.A.

Dar critica merge și mai departe, subliniind contradicția dintre echilibrul de putere și procesele obiective care caracterizează azi scena internațională. Printre aceste procese, cercetătorul Seyom Brown de la influenta instituție de cercetări Brookings (denumită adesea guvernul din umbră al S.U.A.) menționează :

a) dezintegrarea coalițiilor „războiului rece“ (cu alte cuvinte, a blocurilor militare) ;

b) trecerea problemelor nemilitare (economice, tehnice, politice) pe primul plan al agendei diplomatice ;

c) diversificarea relațiilor interstatale dincolo de alinierile rigide ale blocurilor militare.

Dacă aceste tendințe continuă, susține Brown, sistemul internațional la sfîrșitul deceniului va fi cu totul diferit de sistemul bipolar caracteristic „războiului rece“ sau de orice sistem bazat esențialmente pe echilibrul de putere.

„Sistemul internațional în formare, scrie Brown, nu va fi compatibil cu conceptul unor mai multe centre de putere (multipolarism), dacă acest termen este întrebuințat pentru a marca o anumită atracție magnetică a unor țări puternice asupra celorlalte state din regiunile respective și crearea, în consecință, a unor sfere (hegemonice) de influență. O asemenea divizare a globului, chiar dacă ar fi convenită public între marii actori, nu poate rezista, date fiind condițiile unei multiple interdependențe și a unor coaliții care se întrepătrund dincolo de liniile despărțitoare ale sferelor de influență“ [6]).

Reluînd și dezvoltînd unele idei ale lui Brown, Earl C. Ravenal, fost director al Diviziei Asiatice din Biroul pentru analiza sistemelor al Departamentului Apărării, vorbește de un nou sistem internațional opus blocurilor militare și pe care îl denumește un sistem bazat pe „pluralismul statelor“. Acest sistem reprezintă, după Ravenal, singura alternativă rațională la sistemul echilibrului puterii și „succesorul istoric al acestuia“ [7]).

Autorii citați, ca și alții recomandă, de aceea, o politică americană care să diminueze rolul forței militare, să încurajeze, după cum scrie Brown, „lichidarea coalițiilor militare permanente, care pornesc de la premisa unei ciocniri internaționale armate între grupările ideologice principale, care să pună accent pe acțiuni de cooperare economică, tehnică și științifică între țări, indiferent de regimul lor social, mărimea sau puterea lor, așezarea lor geografică și alianțele din care fac parte, cu un accent special pe sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare, pe întărirea organizațiilor și instrumentelor multilaterale.

Evident, ar fi naiv să se creadă că asemenea teze, care pun în discuție unele premise sacrosancte pînă azi ale politicii externe americane, se pot impune ușor, avînd în vedere complexitatea și contradicțiile proprii sistemului politic american, precum și interesele puternice de grup care sînt în joc. Este, însă, semnificativ faptul că ele sînt acceptate ca teme legitime de discuție în forurile de dezbatere cele mai distinse ale elitei americane.

Statele Unite își caută încă drumul și își cîntăresc prioritățile în politica lor externă. Greutățile în elaborarea unei politici cuprinzătoare și, în același timp, realiste sînt, în parte, datorate nu numai unor factori subiectivi, ci și complexității obiective a problemelor lumii contemporane.

Căutările americane au devenit astăzi inseparabile de mutațiile largi care se desfășoară pe arena internațională.

---

[2]) Z.B., U.S. Foreign Policy : The Search for Focus, Foreign Affairs, vol. 51, nr. 4, iulie 1973.

[3]) Fred F. Bergsten, The Threat From The Third World, Foreign Policy, nr. 11, 1973.

[4]) Z.B. op. cit. pag. 717.

[5]) Z.B. op. cit. pag. 715—716.

[6]) S. Brown, Changing essence of power, Foreign Affairs, vol. 51, nr. 2, ianuarie 1973, pag. 293.

[7]) Earl C. Ravenal, The case for strategic disengagement, Foreign Affairs, vol. 51, nr. 3, aprilie 1973, pag. 506.

REFLECTOR

Comerțul exterior al R. P. Polone

În 1970, participarea Poloniei la diviziunea internațională a muncii era inferioară posibilităților create de potențialul de producție existent atunci. În ultimii doi ani, situația s-a îmbunătățit întrucîtva.

Țările socialiste sînt și vor fi partenerii cei mai importanți ai Poloniei, atît în domeniul schimbului de mărfuri, cît și în domeniul colaborării economice : peste 60 la sută din schimburile comerciale externe ale Poloniei revine acestor țări. Rolul crescînd al comerțului exterior și al specializării în dezvoltarea economică a Poloniei, precum și înfăptuirea Programului complex de integrare economică socialistă creează condiții obiective pentru o dezvoltare impetuoasă a colaborării economice a Poloniei cu țările socialiste.

Relațiile Poloniei cu țările capitaliste se dezvoltă, de asemenea, cu dinamism. Importul de pe piețele lor a crescut față de anul 1970 cu circa 80 la sută, iar exportul pe aceste piețe — cu aproape 37 la sută. În acest context, trebuie precizat că numai livrările de produse ale industriei constructoare de mașini electrice au sporit cu 145 la sută.

Un factor care contribuie la dezvoltarea relațiilor cu Occidentul îl constituie acordurile de colaborare economică pe termen de 10 ani. Polonia a semnat astfel de acorduri cu Franța, Marea Britanie și Norvegia. Probabil că vor fi semnate acorduri similare și cu alte țări din Europa occidentală, respectiv cu Italia și R.F. Germania. Activitatea contactelor comerciale poloneze cu Occidentul a fost favorizată, neîndoielnic, de îmbunătățirea climatului politic în relațiile Est-Vest.

În relațiile de comerț exterior, în ansamblu, vor juca un rol mereu crescînd contactele cu țările în curs de dezvoltare. Este adevărat că, în prezent, ponderea lor în comerțul exterior polonez nu reprezintă decît 5,5 la sută. Totuși, ponderea reală a acestor țări în comerțul exterior al Poloniei se dovedește a fi mult mai înaltă decît ar putea sugera această cifră. Țările în curs de dezvoltare sînt singurele sau principalele furnizoare ale pieței poloneze în ce privește materiile prime (fosforiți, cauciuc, piei brute, fructe exotice, ceai, cafea și altele). Totodată, aceste țări, pe măsura dezvoltării lor economice, oferă vaste debușeuri pentru mașinile electrice poloneze.

(După **Tribuna Ludu**)

Necesitatea restructurării sistemului de relații interamericane

General de brigadă Miguel Angel de la Flor Valle
ministrul afacerilor externe al Republicii Peru

În America Latină, evenimentele și lupta împotriva dependenței demonstrează pregnant în ce măsură victoriile noastre comune și paralele, din care s-a născut o conștiință proprie, constituie marele nostru destin, adică unitatea popoarelor latino-americane. Aici se încadrează și procesul revoluționar peruan, care reprezintă unul din eforturile de eliberare ce au luat naștere în America Latină și, în general, în „lumea a treia," proces care reprezintă un model autentic peruan, propriu realității naționale din care emană și în care își găsește propria sa inspirație, așa cum a arătat, recent, președintele republicii, generalul Juan Velasco Alvarado, liderul revoluției peruane.

Revoluția prin care trece statul peruan propovăduiește crearea unei societăți bazate pe transferul puterii economice și politice către instituții libere și independente aparținînd poporului ; caută participarea deplină a colectivității naționale în toate problemele vieții economice, sociale și politice ale țării și afirmă ca predominantă, dar nu exclusivă, proprietatea socială asupra bogățiilor țării și o efectivă democrație, care să se nască pe baze populare. Procesul peruan este o mare experiență națională, independentă din punct de vedere ideologic și conceptual, departe de orice influență care ar veni din partea unor centre străine ale puterii ideologice, politice, economice și culturale.

Istoria relațiilor internaționale de pe continentul american înregistrează două momente clar definite. Primul, cel în care popoarele latino-americane încearcă să-și organizeze acțiunile și să-și apere interesele lor suverane în fața hegemoniilor exercitate din afara continentului, în secolul trecut ; al doilea, cînd țările latino-americane și S.U.A., la sfîrșitul secolului al XIX-lea și în timpul celui prezent, își instituționalizează relațiile lor, în cadrul unui proces care, bazîndu-se pe Biroul Panamerican și Uniunea Panamericană, a sfîrșit în ceea ce se numește acum „sistemul interamerican".

Dacă primul moment al relațiilor americane a fost definit de un adevărat spirit al solidarității popoarelor latino-americane, e clar că cel de-al doilea înregistrează o subordonare față de interesele S.U.A. care, ca mare putere rezultată în urma primului și celui de-al doilea război mondial, a condiționat relațiile din această emisferă.

Așa-numitul „sistem interamerican" reprezintă consolidarea politicii hegemonice a unei puteri în cadrul sus-numitului sistem, bazată pe tutela asupra treburilor de pe continent. Din perioada celui de-al doilea război mondial, forul interamerican a fost folosit, în principal, pentru menținerea securității colective în fața unui posibil pericol de agresiune armată din afara continentului, lăsîndu-se deoparte problemele importante cu care erau confruntate, și sînt confruntate și în prezent, țările latino-americane. Adoptarea Tratatului Interamerican de Asistență Mutuală, denumit TIAR, în 1947, marchează în mod clar punctul culminant al unui proces de hegemonie crescîndă a intereselor nord-americane. Respectivul tratat ne-a încadrat în Sistemul de Securitate Militar, cu ajutorul căruia S.U.A. își apărau ariile lor de influență, în cadrul sistemului bipolar al puterii, existent la acea dată în lume.

În momentele actuale în care trăim, de profunde transformări sociale, securitatea nu poate fi înțeleasă în cadrul limitelor a ceea ce se cunoaște sub numele de apărare împotriva agresiunii militare din afara continentului și nici în cadrul a ceea ce se înțelege ca apărare a doctrinelor tradiționale. Nu se poate vorbi de o securitate care să fie susținută prin măsuri coercitive și prin situarea la periferia istoriei a multor popoare din America Latină. Cu atît mai puțin putem crede în concepția de securitate care, pretinzînd că evită agresiunile din afara continentului și penetrația unor ideologii străine, să servească, de fapt, drept pretext pentru a frîna schimbările de structură interne și a menține o situație de dureroasă și zilnică nedreptate la adresa marii majorități a popoarelor.

Este iluzoriu să ne gîndim astăzi că securitatea popoarelor noastre răspunde exclusiv preceptului apărării militare în fața unor agresiuni ipotetice. În schimb, există alte forme de agresiune ; este cazul agresiunilor economice și financiare, care închid drumul unei juste dezvoltări și care, prin efectele lor de pauperizare, cauzează pagube deosebit de importante. De aceea, dacă se vrea adoptarea unor principii juste în cadrul relațiilor noastre, conceptul de securitate trebuie să cuprindă, de asemenea, și pe acela al securității economice și sociale, vitale pentru dezvoltarea noastră.

Crearea Organizației Statelor Americane a prefigurat instituțiile politice, ideologice, economice și culturale ale cooperării și solidarității internaționale. Deși Carta Organizației cuprinde principiile și normele de conduită în relațiile interamericane, nu putem să nu apreciem că, încă de la început, tiparele esențiale ale relațiilor interamericane erau dezechilibrate de hegemonia Statelor Unite asupra țărilor din America Latină. Crearea, mai tîrziu, a Băncii Internaționale pentru Dezvoltare și a altor organisme și instituții interamericane, în mod aparent multilaterale, nu a schimbat deloc acest viciu de structură al relațiilor noastre. Putem trage concluzia că a luat ființă un sistem interamerican asimetric, dezorganizat și imperfect, clădit pe dominația internă și externă.

Normele economice și sociale cuprinse în Carta O.S.A. s-au caracterizat prin inoperanța lor ca instrumente ale unei efective cooperări interamericane, cooperare care să completeze eforturile interne și să ajute schimbările de structură social-economice care au loc în America Latină. În general, principiile și instituțiile O.S.A., adoptate cu prilejul reformei din 1967, sînt sub așteptările propunerilor prezentate de America Latină și țările „lumii a treia" în cadrul primei Conferințe a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare.

Un drum lung a fost parcurs după această Conferință, formulîndu-se noi principii ale cooperării internaționale, adoptate de țările „lumii a treia" în cadrul sesiunii care a elaborat Carta de la Alger. Ele au fost inserate, de asemenea, în Declarația de principii și Programul de Acțiune de la Lima. Și trebuiau să fie luate în seamă cu prilejul reformulării principiilor și instituțiilor economice, cu scopul de a le pune de acord cu noile propuneri formulate de țările în curs de dezvoltare.

Noul concept de securitate și acțiune colectivă care trebuie să primeze trebuie să se bazeze pe dezvoltarea noastră, pe necesitatea producerii unor schimbări în structură și pe afirmarea suveranității noastre naționale. Securitatea și dezvoltarea reprezintă pentru noi concepte indisolubile, cu un singur conținut.

Trebuie să restructurăm sistemul și să-l facem echilibrat, coerent și funcțional, să permită participarea tuturor statelor continentului, în mod suveran și liber, în cadrul acestui organism, dacă o doresc.

Inspirîndu-se din vocația sa tradițională și ținînd cont de poziția sa potrivit căreia trebuie să facem totul pentru a crea un nou sistem constructiv și pozitiv de relații internaționale realiste, care să răspundă procesului de transformări din America Latină și din lume, Peru consideră că res-

tructurarea sistemului trebuie să fie autentică și profundă, să permită organizarea și garantarea, în cadrul politic și economic respectiv, a respectului față de hotărîrile pe deplin suverane, respect față de pluralismul ideologic, înțeles ca un drept al popoarelor de a-și hotărî propriul lor regim politic, economic și social, și dreptul ca America Latină să urce pe plan continental la nivelul dialogului de la egal la egal, acesta fiind un principiu indispensabil pentru dezvoltarea și securitatea continentului.

Sistemul trebuie să includă noi principii în relațiile dintre state, principii care au fost deja acceptate la Națiunile Unite și în alte foruri la nivel internațional sau regional. De asemenea, trebuie făcut totul pentru ca să predomine mijloacele pașnice în soluționarea conflictelor, fapt consemnat în Pactul de la Bogota, respectînd, astfel, ilustra tradiție juridică latino-americană potrivit căreia dreptul trebuie să domine asupra forței.

În sfera cooperării economice, este necesară crearea unui mecanism al securității economice colective, care să permită dezvoltarea autosusținută a țărilor din regiune, fără vreun amestec din afară, creînd o conjunctură continentală și extracontinentală care să ajute, prin resursele și noile modalități privind investițiile, efortul intern pe care-l fac țările din America Latină. Sîntem siguri că restructurarea sistemului interamerican trebuie să fie abordată în dubla ei dimensiune și în concordanță cu realitățile politice, economice și sociale de pe continent : pe de o parte, trebuie să reprezinte o atmosferă propice unui dialog și unei cooperări între Statele Unite și America Latină și, pe de altă parte, să creeze un climat de coordonare și cooperare în ceea ce privește toate problemele legate de aceste țări, în cadrul problematicii continentale.

Confirmîndu-se cele anunțate în cadrul celei de-a treia reuniuni a O.S.A., Peru consideră că, pentru a constitui un sistem echilibrat, coerent și funcțional, trebuie să fie stabilită, ca autoritate supremă a acestui sistem, o Adunare a Statelor Americane, care să se reunească anual, în diferite capitale, pentru a-și fixa liniile directoare ale politicii interamericane, politică sprijinită pe o bază principială nouă. Ca organisme subordonate ale acestei Adunări, trebuie să fie create două Consilii permanente și independente. Primul ar fi un Consiliu permanent pentru problemele politice și juridice, iar cel de-al doilea, un Consiliu permanent pentru dezvoltare. Responsabilitatea financiară a acestora ar fi suportată de către toate statele. Sediile acestora trebuie să fie în America Latină.

Trebuie să afirmăm cu luciditate că relațiile interamericane nu pot continua să existe și să funcționeze la marginea istoriei.

Guvernul revoluționar al forțelor armate din Peru, bazîndu-se pe noile idei ale precursorului dreptății sociale în America, Tupac Amarú, pune întreaga sa voință și resursele de care dispune în serviciul nobilei cauze care trebuie să fie fraternitatea și solidaritatea americană.

DOCUMENTAR

HONDURAS

Obiectivele guvernului Arellano

Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Republicii Honduras, din dorința de a dezvolta înțelegerea reciprocă și de a promova legături de cooperare avantajoase ambelor țări, au hotărît să stabilească relații diplomatice, la nivel de ambasadă, începînd cu data de 11 iulie 1973.

Oswaldo López Arellano, șeful statului

Numele, spune legenda, Hondurasul i-l datorează lui Cristofor Columb care, debarcînd pe acest pămînt după ce, ca prin minune, scăpase, împreună cu echipajul, dintr-o teribilă furtună, exclamase : „Mulțumescu-ți ție, Doamne, că ne-ai scăpat de aceste **adîncuri**" (**honduras** în spaniolă). Secolul XX i-a dat un supranume : „Republica bananelor", Hondurasul fiind prototipul republicilor bananiere despre care povestesc Juan José Arevalo sau Miguel Angel Asturias.

Cei care și-au imprimat în secole spiritul asupra culturii acestei țări au fost indienii Maya, veniți în Honduras din Columbia spre începuturile erei noastre. Impresionantele ruine de la Copán, descoperite în 1834, cu templele, palatele și inscripțiile rămase pînă în ziua de azi nedescifrate, ca și ruinele de la Tenampua și Comayagua oferă vizitatorului mărturia grăitoare a gradului de cultură și civilizație la care ajunseseră, în urmă cu 3 000 de ani, vechii locuitori ai Hondurasului. Au venit apoi aztecii din Mexic și mosquitos din insulele Mării Caraibilor. Indienii Maya s-au retras pe platourile septentrionale și occidentale ale țării unde mai trăiesc și astăzi, în număr destul de mic, dar cu obiceiurile nealterate de scurgerea timpului.

Cucerirea Hondurasului, începută de Gil Gonzáles de Avila și Fernando de Las Casas a întîmpinat dîrză rezistență a indienilor mosquitos. În 1525, marele Cortés însuși se deplasează în Honduras cu intenția de a desăvîrși cucerirea. Pacea este încheiată însă abia în 1536, cînd Pedro Alvarado înăbușe ultima revoltă condusă de celebrul șef indian Lempira. Timp de trei secole, cît a durat dominația spaniolă, Hondurasul este atașat la „Capitania generală de Guatemala" care cuprindea Guatemala, Chiapas, Salvador, Nicaragua și Costa Rica.

Ridicîndu-se, în 1821, împreună cu celelalte provincii spaniole din America, împotriva Spaniei, Hondurasul se declară la 5 noiembrie 1838 stat autonom (se proclamă republică în 1862). Numai că independența absolută avea să dureze doar cîteva decenii : bananierii aduși în sec. al XVI-lea din îndepărtatele Insule Canare de episcopul de Panamá, excepțional aclimatizați pe solul Hondurasului, aveau să-i atragă pe nord-americani. Supus venitu-rilor fluctuante ale bananelor, Hondurasul a fost vreme îndelungată o sucursală a societății nord-americane „United Fruit

REPUBLICĂ PREZIDENȚIALĂ
SUPRAFAȚA : 112 088 kmp.
POPULAȚIA : 2 413 000 locuitori : 90 la sută metiși, 6 la sută indieni, 2 la sută negri, creoli și albi
DENSITATE : 22 locuitori pe kmp.
LIMBA OFICIALĂ : spaniola
MONEDA : Lempira
CAPITALA : Tegucigalpa, 300 000 de locuitori
ALTE ORAȘE : San Pedro, Sula, La Ceiba
BOGĂȚII NATURALE : argint, zinc, cupru, plumb, aur, fier
ZIUA NAȚIONALĂ : 15 septembrie
PREȘEDINTE : Osvaldo López Arellano
PARTIDE POLITICE : Partidul național-conservator (supranumit „albaștrii"), Partidul liberal (supranumit „roșii"), Partidul Comunist din Honduras (în ilegalitate)

Company". Ani de-a rîndul bugetul statului s-a sprijinit practic pe finanțele lui „United Fruit Company". Se încearcă o schimbare a situației după 1957, cînd președintele liberal Villeda Morales promulgă o lege agrară implicînd exproprierea bunurilor societății nord-americane. În practică însă, lucrurile rămîn neschimbate: „Astăzi — se arăta în februarie a.c. într-un studiu întocmit de Universitatea Națională hondurianâ — aproximativ două treimi din totalul investițiilor nord-americane în Honduras sînt controlate de două puternice companii pentru valorificarea bananelor: « Tela Railroad Co. » și «Standard Fruit and Steamship». Actualele investiții nord-americane depășesc în Honduras cifra de 222 milioane dolari, aceasta însemnînd un indice de totală dominare a economiei noastre. Din acest total, cele două companii dețin peste jumătate (142 milioane dolari); acționînd în Honduras de la sfîrșitul secolului trecut, cele două companii au obținut, așadar, venituri de cel puțin 100 de ori mai mari decît actualele lor investiții". Cifrele de mai sus ni se par cu atît mai semnificative cu cît este pentru prima oară, după ani de tăcere, cînd în Honduras se dă publicității un asemenea studiu.

Ce a determinat o asemenea schimbare?

...În zorii zilei de 4 decembrie 1972, la cîteva minute după ce unități ale armatei honduriene înconjurau palatul guvernamental din Tegucigalpa, se anunța destituirea președintelui Ramón Ernesto Cruz ales în martie 1971. După un an și jumătate de guvernare civilă, Cruz devine un ex-președinte obligat la domiciliu forțat. Pentru următorii cinci ani de mandat prezidențial — anunța radio Tegucigalpa — puterea va fi preluată de Osvaldo López Arellano, președinte din 1963 pînă în 1971 și care, înaintea loviturii de stat, era comandantul șef al armatei.

Din nou la putere, generalul López Arellano, membru al aceluiași partid — național — ca și Cruz, declara într-un prim document oficial adresat națiunii: „Situația haotică existentă în țară a făcut necesară intervenția forțelor armate". Într-adevăr, în timpul scurtei perioade de exercițiu a cabinetului Cruz, datoriile interne și externe ale Hondurasului se măriseră simțitor, depășind 400 milioane de lempiras. Inflația se făcea tot mai simțită, ca și deficitul balanței de plăți. Rezultatul: agravarea șomajului, stagnarea producției.

Politic, declarația noului regim explica lovitura de stat ca o consecință a eșecului „pactului unității naționale" dintre partidele național și liberal, care dusese la alegerea lui Cruz.

Cîteva zile de la preluarea puterii, la 22 decembrie 1972, noul ministru de externe al Republicii Honduras, Cesar Batres, declara că regimul Arellano va încerca să ajungă la un acord global care să pună capăt contenciosului cu Salvador.

Aspirația noului guvern — declara la începutul acestui an președintele Arellano — este „realizarea unei veritabile unități naționale, dezvoltarea resurselor țării și găsirea de soluții marilor probleme cu care este confruntată țara". Problema agrară se află în centrul atenției, dar și aceea a „apărării intereselor economice naționale", a scoaterii țării din situația de subdezvoltare și dependență.

Așadar, după ani de experiențe eșuate Hondurasul își descoperă, în concertul națiunilor de pe continentul latino-american, capacitățile „efortului propriu". Astfel trebuie privită schimbarea de la 4 decembrie, motivată de probleme interne și externe, decurgînd din cerințele dezvoltării economice a țării.

Rodica Dumitrescu

DOCUMENTAR

Republica Afganistan

În noaptea de 16 spre 17 iulie, unități militare au înconjurat și, după cîteva înfruntări lipsite de importanță, au ocupat palatul regal din Kabul. Dimineața, postul de radio Kabul anunța abolirea monarhiei în Afganistan în urma unei lovituri de stat condusă de Sardar Mohammed Daud, fost premier în urmă cu 20 de ani, și instaurarea primei republici din istoria țării.

La 18 iulie, Sardar Mohammed Daud era proclamat președinte al statului, urmînd a deține, totodată, și portofoliile apărării și afacerilor externe.

Într-o alocuțiune rostită la postul de radio Kabul, noul președinte a explicat lovitura de stat din 17 iulie ca avînd, în special, resorturi interne și fiind menită să schimbe actuala situație în care, în țară, domnește o „pseudodemocrație", iar economia este „amenințată de faliment". Afganistanul este în prezent confruntat cu serioase dificultăți interne, datorate celor trei ani consecutivi de secetă și foamete soldată cu zeci de mii de morți. În regiunile sinistrate, se estimează că foametea a produs decimarea populației. Gestul din 17 iulie este privit, de aceea, ca o replică la neputința fostelor autorități de a lua măsuri rapide de redresare a situației. În privința viitoarei politici externe afgane, noua conducere și-a exprimat intenția de a menține drept coordonate esențiale principiile neangajării.

Îndată după lovitura de stat, la Kabul a fost declarată legea marțială, unități militare au ocupat punctele strategice ale capitalei, aeroportul a fost închis, iar liniile telefonice cu exteriorul — întrerupte. Puținele vești sosite în zilele următoare din capitala afgană indicau revenirea la normal, fără însă a se intra în amănunte. Lipsa știrilor și a declarațiilor din surse autorizate a obligat în primele zile agențiile de presă să apeleze la digresiunea istorică privind Afganistanul, stat despre care literatura politică s-a ocupat mai puțin, dar căruia nu i s-a ignorat niciodată importanța strategică deosebită.

Mohammed Zahir Șah, fostul suveran

Sardar Mohammed Daud, președintele noii republici

SUPRAFAȚĂ: 650 000 km²
POPULAȚIE: aproximativ 17 milioane locuitori
CAPITALĂ: Kabul — 600 000 locuitori
LIMBI OFICIALE: pushtu și persana (din grupul limbilor iraniene)
MONEDĂ: Afganis
RESURSE NATURALE: cărbune, gaze naturale, fier, beriliu, lapislazuli
ECONOMIE: ramura de bază: agricultura, în care sînt ocupate 4/5 din populație. Se cultivă: grîu, orez, secară, fructe, bumbac. Foarte dezvoltată e creșterea vitelor, în special a oilor. Industria e slab dezvoltată; cîteva unități de textile și de ciment
FORMA DE GUVERNĂMÎNT: monarhie constituțională pînă la 17 iulie 1973, data proclamării republicii

„Să renunțăm la optica noastră obișnuită — scria Arnold J. Toynbee. Să nu ne mai plasăm în Europa, ci în Irak și harta rutieră a lumii va căpăta un aspect cu totul diferit. Vom percepe astfel că o jumătate din drumurile mondiale ajung la Alep și cealaltă jumătate la antica cetate Kapisha-Kanish din Afganistan". Plasat în poziția de „placă turnantă" a Asiei centrale, de punct de inevitabilă incidență pe drumul de caravane care unea India și China cu țările mediteraneene și centralasiatice, relieful său, periclitat de lanțul celor mai înalți munți din regiune, Hinducușii, nu a mai constituit o piedică în calea tranzitului de civilizații, care și-au amalgamat, pe teritoriul afgan, deprinderile sau credințele, știința sau limbile, scrierile. În final, a rezultat statul multinațional actual, în care trăiesc peste 20 de naționalități, de o mare diversitate lingvistică, de mod de viață, credință etc.

Aportul de ordin cultural, științific sau economic adus de flux-refluxul civilizațiilor ce s-au perindat de-a lungul secolelor pe teritoriul Afganistanului a constituit aspectul pozitiv, progresist din istoria lui. Cealaltă față a geopoliticii sale se referă la lupta pe care afganii au fost nevoiți să o poarte pentru suveranitatea țării. Astfel, pretențiile colonialiștilor britanici, dornici să-și asigure controlul asupra acestei importante răscruci asiatice, au dus la declanșarea a trei războaie (între 1834—1841, 1879—1881, 1919—1921) pînă cînd, în anul 1921, Afganistanul a obținut independența. Ceea ce nu a însemnat sfîrșitul preocupărilor țării de la poalele Hinducușilor pentru suveranitatea națională. Odată plecați colonialiștii englezi, alții s-au grăbit a încerca să le ia locul. Desigur, renunțînd la vechile mijloace de forță și adoptînd alte metode, cum a fost încercarea de presiune economică a Statelor Unite. Este cu atît mai deosebit meritul afganilor de a nu ceda presiunilor de natură economică și financiară, cu cît este vorba de o țară cu o serioasă rămînere în urmă în dezvoltare, o țară în a cărei economie structura feudală joacă încă un rol esențial.

Există, deci, motive pentru a înțelege exclamația prin care își începea articolul despre Afganistan un colaborator al prestigiosului lunar „Le Monde diplomatique": „Iată o țară destinată prin natură să cunoască tulburări". Și, totuși, după cum recunoștea același ziarist, cîteva rînduri mai departe, istoria statului afgan a fost mai puțin întretăiată de momente acute decît s-ar putea crede, avînd în vedere datele etnice, geografice sau politice.

Una din explicații ar fi surprinzătorul sentiment național existent în sînul celor aproximativ 17 milioane de locuitori de rase foarte amestecate, împărțite în 20 de naționalități, vorbind pe lîngă limbile oficiale — pushtu și persana — numeroase alte dialecte și limbi. Vigoarea sentimentului național, mîndria apartenenței la un stat multisecular, cu o existență istorică zbuciumată dar demnă, cu o cultură care și-i reclamă pe Avicenna și Omar Khayam, au jucat rol unificator și au primat asupra unor posibile tentații centrifuge de moment. În plus, unitatea națională a fost înțeleasă de afgani ca o condiție indispensabilă a dăinuirii statului lor dincolo de vicisitudinile istorice și de atacurile din afară.

A fost subliniată de multe ori de observatorii vieții interne afgane influența pe care a avut-o asupra conștiinței naționale, a „descoperirii de sine", construcția rețelei de drumuri care încercuiește țara. Au fost construite, astfel, două importante căi rutiere pornind din Kabul : una, trecînd prin Herat și Kandahar înconjoară munții Hinducuși, a doua îi traversează prin tunelul de la Salang, la altitudinea de 3 300 m.

Într-o țară în care un recensămînt rămîne un deziderat nerealizabil, dat fiind, pe de o parte relieful accidentat, iar pe de altă parte faptul că 1/3 din populație este nomadă, unde, alături de majoritatea pushtu se găsesc importante grupuri de uzbeci, hazarișî, tadjici, turkmeni sau beluci, construcția de șosele a însemnat sfîrșitul izolării triburilor, conectarea satelor medievale la viața modernă, vizitarea capitalei țării de către mii de oameni care, în întreaga lor viață, nu depășiseră granițele locului natal. „Din acest punct de vedere — sublinia Jean Wetz în cotidianul «Le Monde» — «revoluția rutieră» a contribuit mai mult decît orice propagandă la nașterea unui veritabil sentiment național printre populații pe care deșerturile și munții le-au ținut, secole de-a rîndul, departe unele de altele".

Cît privește situația politică internă a fostului regat, aprecierile au fost întotdeauna dificil de stabilit într-o țară unde vechi tradiții impregnau relativ recente deprinderi politice. Fostul suveran, Mohammed Zahir Șah, a relevat întotdeauna faptul de a fi introdus un sistem democratic de conducere a țării. În fapt, o serie din anunțatele reforme cu prilejul adoptării Constituției din 1964 au rămas în stadiul de proiect. Teama de influența pe care ar putea-o obține, pe tărîm parlamentar, grupările orientate vădit spre stînga, înarmate cu programe politice mult mai clare decît fracțiunile conservatoare apropiate cercurilor monarhice, a stat, de pildă, la baza amînării sine die a constituirii unui sistem de partide politice în țară. Drept reacție la absența partidelor, s-a creat o importantă forță extraparlamentară, în fruntea căreia s-a situat o parte a intelectualității, a studențimii. De pildă, în timpul primelor alegeri organizate în 1965, nemulțumirea față de încercările de restrîngere a dreptului de vot a provocat invadarea de către studenți a Adunării Naționale și a antrenat căderea guvernului.

Obiectivul esențial al măsurilor de „democratizare" adoptate de regimul trecut a fost, în realitate, acela de a întări supremația tronului. Venirea la tron, în 1933, a lui Mohammed Zahir Șah se făptuia în condițiile războiului civil ce a urmat detronării, în 1929, a regelui Ammanullah, care — fatalitate istorică ? — încercase și el o serie de reforme și se afla, ca și regele Zahir, în momentul detronării, în Italia.

Nemulțumit de autoritatea în ascensiune, în jurul anilor '60, a lui Sardar Mohammed Daud — actualul președinte desemnat, care, pe lîngă funcția de premier cu care îl investise regele în 1953, și le asumă, în anii următori, pe cele de ministru de interne și al apărării și, în plus, creează un minister al Planului, în vederea modernizării economice și sociale a țării — regele organizează, în 1963, cu sprijinul cîtorva mari familii feudale, o „lovitură de stat" care îl îndepărtează pe premierul incomod de la putere. Mai mult, una din principalele prevederi ale noii Constituții elaborate în același an se referea la interzicerea participării la guvern a membrilor familiei regale, măsură vizînd, în primul rînd, ținerea departe de viața politică a fostului prim-ministru, văr și cumnat al regelui.

■

Politica externă a fostului regat atestă o încercare de apropiere de restul continentului, de restul lumii. Apropiere efectuată, în primul rînd, din deziderate de ordin economic. În acest sens, începînd din anii '50, Afganistanul a recurs masiv la ajutorul extern: sovietic, chinez, american, vest-german etc. Ajutorul extern s-a îngemănat, în cazul Afganistanului, cu efortul de a dezvolta, pe plan internațional, o politică de extindere a relațiilor cu toate statele, indiferent de regim politic sau social. El adoptă drept coordonată esențială a politicii sale externe nealinierea, declinînd posibilitățile de aderare la vreun pact sau alianță militară. Relațiile cu vecinii, în genere armonioase, au înscris în ultimul sfert de secol un singur punct sensibil : neînțelegerile cu Pakistanul privind statutul Pushtunistanului. Teritoriu de 305 000 km², situat de o parte și alta a frontierei comune, locuit de 10 milioane de locuitori renumiți prin virtuțile lor războinice și vorbind pushtu, limbă oficială afgană, Pushtunistanul s-a găsit, la sfîrșitul anilor '40, divizat între cele două state, printr-o graniță arbitrar stabilită de britanici.

Un referendum organizat în 1947 ar fi indicat dorința pushtunistanilor din partea pakistaneză de a-și păstra aderența la statul pakistanez. Kabulul n-a recunoscut însă niciodată rezultatele referendumului din '47, militînd pentru crearea statului autonom pushtu, ceea ce i-ar fi asigurat un vital acces la Oceanul Indian. Relațiile afgano-pakistaneze încep să sufere mai ales după adoptarea, în 1955, de către guvernul Pakistanului, a deciziei de a se renunța la autonomiile regionale în favoarea unității statale. Neînțelegerile ating apogeul în 1961, în vremea premierului Sardar Mohammed Daud, partizan al autonomiei Pushtunistanului pakistanez și al acordării pentru Afganistan a accesului spre mare. Raporturile dintre cele două state au cunoscut însă și perioade de calm și, uneori, chiar de conlucrare în realizarea unor proiecte de reciproc interes. Pakistanul s-a aflat printre primele state care au recunoscut Republica Afganistan și guvernul de la Rawalpindi și-a exprimat speranța în existența unor relații amicale între cele două state.

Unii observatori încearcă să delimiteze influența pe care o vor avea recentele evenimente de la Kabul asupra întregii atmosfere din regiune. Se fac aprecieri privind poziția pe care o va adopta noua republică față de statele vecine din sudul Asiei, față de efortul de normalizare a relațiilor indo-pakistaneze, de instaurare a unui climat de înțelegere și conlucrare în această parte a Asiei.

Liana Enescu

Colaborarea cosmică sovieto-americană. În imagine astronauții sovietici care, în 1975, vor evolua în spațiu alături de colegii lor americani : Iuri Romanenko, Boris Andreev, Valeri Kubașov și Alexei Leonov.

ROMÂNIA
în organizații economice internaționale

Victor Aldea

Perioada postbelică se caracterizează prin multiplicarea organizațiilor economice internaționale, sporirea rolului acestora în promovarea colaborării internaționale. Acest fenomen își are originea în creșterea interdependenței dintre diferite economii naționale, în necesitatea armonizării eforturilor statelor în vederea asigurării de condiții propice pentru dezvoltarea schimburilor pe plan mondial sau regional. Activitatea organizațiilor internaționale sprijină eforturile vizînd extinderea relațiilor economice bilaterale, contribuind la liberalizarea comerțului mondial, stabilizarea prețelor produselor de bază, instituirea de reguli de bună conduită în domeniul comerțului exterior, facilitarea plăților internaționale și a transferului de tehnologie, standardizarea produselor și a documentelor de comerț exterior etc.

Considerînd că organizațiile economice internaționale pot să joace un rol important în dezvoltarea schimburilor și a cooperării economice între state, România participă la activitățile în domeniul economic ale O.N.U. și ale instituțiilor sale specializate, la lucrările altor organisme internaționale chemate să favorizeze colaborarea economică între țările lumii. În ultimul timp, s-a mărit numărul organizațiilor economice internaționale la care țara noastră este membră.

Prezența tot mai amplă a României în organizațiile economice internaționale constituie o expresie a politicii sale constante vizînd dezvoltarea schimburilor cu toate statele, intensificarea participării sale la diviziunea mondială a muncii. În cadrul O.N.U. și al altor organisme internaționale, România participă activ, într-un spirit constructiv, la discutarea unor importante probleme ale vieții economice internaționale, la găsirea soluțiilor pentru rezolvarea lor, la eforturile pentru promovarea comerțului internațional, accelerarea creșterii economice a tuturor țărilor, în special a celor în curs de dezvoltare. Ea se pronunță pentru traducerea în viață a programului de măsuri din cadrul celui de-al doilea Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, subliniind necesitatea ca de aceste măsuri să beneficieze toate țările în curs de dezvoltare, indiferent de sistemul lor social-economic sau de zona geografică în care sînt situate.

În cadrul organizațiilor internaționale, România acționează pentru instaurarea unor relații economice între state, bazate pe respectarea strictă a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu forța, avantajului reciproc. Țara noastră se pronunță pentru respectarea principiului universalității în aceste organizații, pentru participarea fără discriminări a tuturor statelor la adoptarea hotărîrilor în cadrul lor.

Apreciind că este în interesul tuturor popoarelor ca Organizația Națiunilor Unite și celelalte organisme internaționale să acționeze cu mai multă eficacitate pentru promovarea colaborării și înțelegerii între națiuni, țara noastră militează pentru sporirea aportului lor la soluționarea problemelor economice majore care confruntă lumea de azi.

Pentru a avea o imagine mai deplină a participării României la organizațiile economice internaționale, ne vom opri, pe scurt, la activitatea pe care ea o desfășoară în principalele organisme de acest fel din sistemul O.N.U. sau legate de acest sistem.

Începînd din anul 1955, în cadrul **Adunării Generale a O.N.U.** și al **Consiliului Economic și Social**, țara noastră își aduce contribuția la dezbaterea problemelor economice cardinale ale comunității internaționale, depunînd eforturi constante vizînd rezolvarea acestor probleme. Împreună cu alte state, România a inițiat importante rezoluții privind elaborarea unei declarații asupra principiilor fundamentale ale colaborării economice internaționale, punerea în valoare a resurselor naturale și umane, promovarea cooperării științifice și tehnice internaționale, consecințele economice ale cursei înarmărilor, dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate și colaborare între țările lumii, indiferent de orînduirea lor socială.

Ca membră a **Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare** (U.N.C.T.A.D.), România, încă de la prima sesiune a U.N.C.T.A.D. (Geneva 1964), participă activ la lucrările acestei importante organizații ale cărei preocupări centrale le constituie dezvoltarea relațiilor comerciale și economice internaționale, îmbunătățirea poziției țărilor în curs de dezvoltare în comerțul internațional și economia mondială, reducerea și eliminarea decalajelor care le separă de țările industrializate.

Pronunțîndu-se pentru elaborarea de principii ale relațiilor comerciale internaționale, care să țină seama de nevoile țărilor în curs de dezvoltare, România a votat în favoarea principiilor adoptate în acest sens la prima sesiune a U.N.C.T.A.D. de la Geneva. De asemenea, ea a sprijinit adoptarea unor principii suplimentare la sesiunea a III-a a U.N.C.T.A.D. de la Santiago de Chile. Apreciind în mod favorabil inițiativa privind elaborarea unei Carte a drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor, România și-a adus contribuția la adoptarea unei rezoluții în acest sens la Santiago de Chile. Ea a fost desemnată de Secretarul general al U.N.C.T.A.D. ca membră a grupului de lucru însărcinat cu întocmirea proiectului acestei Carte.

În cadrul U.N.C.T.A.D., România sprijină în mod consecvent adoptarea de recomandări concrete vizînd eliminarea restricțiilor și discriminărilor încă practicate în domeniul relațiilor economice internaționale. Ea acționează, alături de celelalte țări în curs de dezvoltare, pentru întreprinderea de măsuri practice în vederea facilitării creșterii lor economice mai rapide. Identificîndu-se cu aspirațiile fundamentale ale acestor state, România, ea însăși țară în curs de dezvoltare, și-a exprimat adeziunea la obiectivele și cerințele conținute în Declarația de la Lima, elaborată în anul 1971 de „Grupul celor 77".

În ce privește comerțul internațional cu produse de bază, România a subliniat necesitatea adoptării de către U.N.C.T.A.D. a unor măsuri vizînd lărgirea accesului acestor produse pe piețele țărilor dezvoltate, stabilizarea prețurilor lor și diversificarea producției țărilor în curs de dezvoltare.

În domeniul comerțului internațional cu produse manufacturate, România se pronunță pentru adoptarea de măsuri în vederea creșterii și diversificării exporturilor țărilor în curs de dezvoltare de astfel de produse, prin reducerea și eliminarea obstacolelor tarifare și netarifare, precum și prin acțiuni de promovare a producției și exporturilor, în special pe calea cooperării industriale. Ea a subliniat necesitatea ca sistemul generalizat de preferințe vamale în favoarea exporturilor de produse manufacturate ale țărilor în curs de dezvoltare, adoptat de U.N.C.T.A.D. în 1970, să se aplice în mod nediscriminatoriu tuturor acestor țări.

Ca țară în curs de dezvoltare, România a solicitat să fie inclusă printre țările beneficiare ale acestui sistem de preferințe. Pînă în prezent, o serie de țări dezvoltate (Austria, Australia, țările Pieței comune, Japonia, Noua-Zeelandă) au acordat deja preferințe vamale României, iar altele examinează într-un spirit favorabil această cerere.

De asemenea, România sprijină întreprinderea pe plan internațional de măsuri vizînd creșterea transferului de resurse financiare spre țările în curs de dezvoltare și îmbunătățirea condițiilor în care se efectuează acest transfer.

Țara noastră sprijină în cadrul U.N.C.T.A.D. eforturile legate de promovarea schimburilor economice între țările în curs de dezvoltare, care reprezintă, în prezent, numai aproximativ o cincime din exporturile lor totale. În acest sens, România acționează în vederea lărgirii relațiilor sale economice cu statele în curs de dezvoltare, în scopul asigurării unui progres mai rapid al acestora pe calea eliminării decalajelor economice contemporane.

Participînd într-un spirit activ la lucrările U.N.C.T.A.D., România a inițiat, împreună cu alte țări, adoptarea unor importante recomandări, printre care amintim pe cele referitoare la: rambursarea în mărfuri a livrărilor de echipament pe credit; importanța acordurilor comerciale pe termen lung; formarea de personal specializat în domeniul comerțului exterior și al ramurilor conexe; informarea opiniei publice mondiale asupra activităților U.N.C.T.A.D.

La 14 noiembrie 1971, România a devenit parte contractantă la **Acordul General pentru Tarife și Comerț** (G.A.T.T.), organism economic care nu face parte în mod direct din sistemul O.N.U., dar care este strîns legat de acesta și a cărui activitate este

marcată de o largă participare internațională. În statutul G.A.T.T. sînt prevăzute o serie de reguli fundamentale privind politica comercială a statelor membre, Acordul General constituind un for internațional pentru organizarea de negocieri comerciale multilaterale vizînd liberalizarea schimburilor internaționale.

Participarea României la G.A.T.T. creează condiții mai favorabile pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor sale comerciale cu țările membre, în interesul reciproc și al colaborării internaționale. În primul rînd, apartenența la G.A.T.T. implică consolidarea pe plan multilateral a aplicării în comerțul dintre România și părțile contractante la G.A.T.T. a clauzei națiunii celei mai favorizate și a concesiilor vamale, negociate sub egida Acordului General. Potrivit acestei clauze, care constituie cheia de boltă a G.A.T.T., România beneficiază automat de toate concesiile comerciale convenite între țările membre ale Acordului General. În al doilea rînd, aderarea României la G.A.T.T. presupune eliminarea restricțiilor cantitative discriminatorii, aplicate încă la importul din România de către unele părți contractante. În acest sens, în Protocolul de aderare se stipulează că părțile contractante care mențin încă prohibiții sau restricții cantitative discriminatorii la importul din România nu vor agrava aceste restricții și se angajează să le suprime, fixîndu-și drept obiectiv eliminarea lor înainte de sfîrșitul anului 1974.

Fără îndoială, eliminarea restricțiilor cantitative aplicate de unele părți contractante la importul unor produse din România va permite sporirea exporturilor românești în țările membre G.A.T.T. și, implicit, a importurilor românești din aceste țări. În al treilea rînd, participarea României la G.A.T.T. oferă posibilitatea de a se folosi mecanismul de consultări bilaterale și multilaterale din cadrul Acordului General, în cazul în care anumite măsuri ale unor parteneri din G.A.T.T. ar leza interesele comerciale ale țării noastre. În al patrulea rînd, calitatea de membru G.A.T.T. permite României să participe la rundele de negocieri comerciale multilaterale, organizate sub egida G.A.T.T. și să promoveze interesele sale specifice în cadrul acestor runde, împreună cu alte țări confruntate cu probleme comerciale similare.

În sfîrșit, este important de notat că, în calitatea sa de țară în curs de dezvoltare, România înțelege să beneficieze de măsurile speciale pe care le adoptă părțile contractante pentru a favoriza creșterea economică și industrializarea țărilor în curs de dezvoltare, potrivit părții a IV-a a G.A.T.T. În raportul grupului de lucru, însărcinat cu negocierile de aderare, se menționează declarația delegației române care stipulează că România este o țară a cărei dezvoltare trebuie să fie sprijinită în conformitate cu prevederile părții a IV-a a G.A.T.T., acordîndu-i-se toate facilitățile oferite țărilor care se află la un nivel similar de dezvoltare economică.

Aderarea României la G.A.T.T. înseamnă, în același timp, asumarea de către ea a obligațiilor care decurg din Acordul General, respectarea regulilor sale. În acest sens, în Protocolul de aderare se arată că „România, pe baza avantajelor reciproce, care sînt inerente Acordului General, va dezvolta și diversifica schimburile sale comerciale cu ansamblul părților contractante și are intenția fermă de a spori importurile într-un ritm care să nu fie inferior creșterii importurilor totale ale României, prevăzută în planurile sale cincinale". După cum se indică în raportul grupului de lucru însărcinat cu negocierea aderării, prevederea sus-menționată înseamnă că nu vor fi adoptate măsuri discriminatorii față de importurile din țările membre G.A.T.T. În același raport se precizează că aplicarea prevederii în chestiune depinde de evoluția exporturilor românești spre părțile contractante, întrucît ele constituie principala sursă de finanțare a importurilor.

După cum se știe, România a hotărît de curînd să introducă sistemul de tarife vamale în comerțul său exterior. În context, trebuie arătat că Protocolul de aderare prevede că, în cazul în care România decide introducerea sistemului tarifelor vamale și, deci, negocierea unor concesii tarifare, se vor putea rediscuta condițiile de participare la Acordul General, potrivit noii situații.

România se pronunță pentru intensificarea activităților G.A.T.T. privind eliminarea restricțiilor și discriminărilor care se mențin încă în comerțul internațional. Ea acordă o deosebită atenție elaborării sub egida G.A.T.T. de măsuri concrete pentru facilitarea creșterii și diversificării comerțului exterior al țărilor în curs de dezvoltare, făcînd parte din grupul țărilor în curs de dezvoltare membre ale G.A.T.T.

Țara noastră participă la lucrările G.A.T.T. privitoare la pregătirea unei noi runde de negocieri comerciale multilaterale de mare amploare vizînd reducerea obstacolelor tarifare și netarifare în comerțul internațional, rundă care urmează să înceapă în septembrie 1973. România, ca și celelalte țări în curs de dezvoltare, a subliniat necesitatea ca, în cadrul viitoarei runde de negocieri, să se aplice acestor țări un tratament preferențial, bazat pe nereciprocitate în acordarea concesiilor și nediscriminare. Numai în acest mod runda de negocieri comerciale multilaterale preconizată va putea contribui în mod substanțial la expansiunea și diversificarea comerțului exterior al țărilor în curs de dezvoltare.

România se numără printre țările care au contribuit la crearea **Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială** (O.N.U.D.I.), organism autonom în cadrul O.N.U. pentru problemele industriei. Țara noastră participă activ la lucrările acestei organizații, promovînd inițiativele și măsurile destinate să sporească eficacitatea sa. Delegațiile române au subliniat necesitatea ca Organizația să sprijine eforturile de dezvoltare industrială ale tuturor țărilor în curs de dezvoltare, indiferent de sistemul lor social-economic sau zona geografică în care sînt situate.

În cadrul Conferinței Extraordinare O.N.U.D.I. (Viena, 1—8 iunie 1971), România a luat parte activă la elaborarea strategiei și orientării pe termen lung a lucrărilor Organizației, sprijinind cerințele legitime ale țărilor în curs de dezvoltare. Reprezentanții români la această Conferință au reliefat, între altele, necesitatea ca O.N.U.D.I. să acorde o atenție sporită facilitării transferului internațional de cunoștințe tehnice, încurajării cooperării industriale între țări și sprijinirii formării de personal specializat în domeniul industrial. România beneficiază de asistența tehnică a O.N.U.D.I. în domeniul industriei, iar, în funcție de posibilitățile sale, participă la contribuțiile voluntare pentru finanțarea activităților operaționale ale organizației.

Pe baza unui acord intervenit între guvernul român și O.N.U.D.I., la începutul anului 1972, a luat ființă la București Centrul comun România-O.N.U.D.I. pentru industria chimică și petrochimică.

România este, din 1961, membră a **Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură** (F.A.O.), care promovează cooperarea internațională în vederea sporirii producției agricole și ridicarea nivelului de alimentație al populației, în special în țările în curs de dezvoltare.

Țara noastră participă la diversele forme de cooperare practicate de F.A.O.: elaborarea de studii, realizarea de programe de specializare, executare de proiecte de asistență tehnică etc. În cadrul F.A.O., România a inițiat, împreună cu alte state, rezoluții privind intensificarea schimburilor științifice în domeniul agriculturii și alimentației, utilizarea resurselor umane în acest domeniu, necesitatea reformei agrare pentru dezvoltarea producției agricole, precum și alte probleme.

În vederea dezvoltării relațiilor României cu F.A.O. și cu țările sale membre s-a constituit și activează Comitetul Național Român pentru F.A.O., care grupează toate instituțiile românești interesate în cooperarea cu această organizație.

Țara noastră participă într-o măsură crescîndă și la activitățile organismelor internaționale cu caracter financiar din sistemul O.N.U. Este de notat că, în ultimul timp, s-au dezvoltat relațiile României cu **Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare** (P.N.U.D.), care finanțează, din contribuțiile voluntare ale statelor, activități de asistență tehnică ale O.N.U. În decembrie 1971 s-a deschis la București reprezentanța P.N.U.D., care asigură coordonarea întregii asistențe tehnice de care beneficiază România, pe baza resurselor financiare puse la dispoziție de către acest Program.

Prin cooperare cu P.N.U.D. și cu participarea unor instituții specializate ale O.N.U., în calitate de agenți de execuție, s-au realizat în România obiective importante: stația pilot de irigații Băneasa-Giurgiu, dezvoltarea Institutului de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea, ambele în colaborare cu F.A.O.; Centrul de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi, CEPECA, în colaborare cu Organizația Internațională a Muncii; dezvoltarea Institutului Politehnic din București prin dotarea cu materiale și instalații de laborator, în colaborare cu U.N.E.S.C.O. etc. Pentru executarea de proiecte de asistență tehnică în țara noastră în perioada 1973—1977, P.N.U.D. a alocat suma de 7,5 milioane dolari.

România nu este numai beneficiară a P.N.U.D., dar și participantă la realizarea programelor sale pentru alte țări. Astfel, din contribuția țării noastre la P.N.U.D., se acordă burse de specializare în România unor cadre din țările în curs de dezvoltare, se trimit experți români pentru elaborarea unor proiecte de asistență în alte țări etc.

În decembrie 1972, România a aderat la [illegible] **Monetar Internațional** (F.M.I.) și la [illegible] **Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare** (B.I.R.D.), instituții specializate ale O.N.U. în domeniul relațiilor financiare internaționale. F.M.I. urmărește, potrivit statutului său, promovarea cooperării monetare internaționale, înlesnirea creșterii echilibrate a comerțului internațional, înlăturarea restricțiilor valutare care stînjenesc această dezvoltare, încurajarea stabilității valorice a monedelor, toate acestea în vederea sprijinirii dezvoltării economice a țărilor membre. Resursele financiare ale Fondului, constituite prin vărsăminte ale țărilor membre, sînt puse la dispoziția acelorași țări în

scopul reducerii sau lichidării deficitelor temporare ale balanței lor de plăți. Scopul B.I.R.D., prevăzut în statut, este de a sprijini dezvoltarea economică a țărilor membre, cu predilecție a țărilor în curs de dezvoltare, prin acordarea de credite pe termen lung și prin garantarea unor credite obținute de pe piața financiară. Participarea la aceste organisme permite României, printre altele, să beneficieze de resursele financiare pe care aceste organizații le pun la dispoziția țărilor membre pe termen scurt, mediu sau lung, să ia parte la executarea proiectelor finanțate de B.I.R.D. și să-și spună cuvîntul cu privire la problemele financiare internaționale dezbătute în cadrul acestor organisme. Țara noastră este preocupată de modul în care se desfășoară și evoluează relațiile comerciale și financiare internaționale, de funcționarea mecanismelor sistemului valutar, de incidențele dereglărilor acestora, de perspectivele reformei structurilor acestui sistem. România este interesată în existența unor relații economice, comerciale, financiare și valutare internaționale puse la adăpost de avatarurile fluctuațiilor și instabilității, așezate pe baza echității, respectului și avantajului mutual.

Ca țară europeană, România acordă o deosebită atenție activităților **Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa.** Delegațiile române la sesiunile Comisiei și organelor sale au prezentat idei și propuneri concrete privind extinderea cooperării general-europene. Ca urmare a unor asemenea inițiative s-au pus, în cadrul Comisiei, bazele cooperării și s-au creat organele de specialitate în domeniul industriilor gazului și chimică, precum și în domeniul științei și tehnicii.

Delegațiile române la C.E.E.-O.N.U. s-au pronunțat în favoarea adoptării de recomandări concrete vizînd eliminarea obstacolelor din calea comerțului intraeuropean și promovarea acestui comerț. Ele au subliniat necesitatea facilitării formelor noi, moderne de cooperare economică, industrială și tehnico-științifică pe plan european.

În vederea reducerii și eliminării decalajului economic și tehnic care separă încă diferitele țări membre ale Comisiei, România se pronunță în favoarea lărgirii preocupărilor C.E.E.-O.N.U. în domeniul sprijinirii eforturilor țărilor mai puțin dezvoltate din Europa pentru accelerarea creșterii lor economice.

O expresie a importanței pe care o acordă țara noastră C.E.E./O.N.U., a atașamentului ei față de obiectivele acestei organizații, o constituie invitația pe care a lansat-o ca viitoarea sesiune anuală a acestei Comisii să aibă loc la București, invitație acceptată cu satisfacție de țările membre ale C.E.E./O.N.U.

România este hotărîtă să sprijine activitatea Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa, să-și aducă contribuția, alături de celelalte națiuni europene, la realizarea securității și cooperării pe continent, care reclamă edificarea unui sistem de relații noi între state, menite să asigure dezvoltarea pașnică, nestingherită a fiecărei națiuni, într-un climat al respectării principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, al deplinei egalități în drepturi, avantajului reciproc.

Activitatea României în cadrul Comisiei economice internaționale se bucură de stimă și apreciere. O ilustrare a acestui fapt o constituie și alegerea reprezentanților români în funcții de conducere în cadrul acestor organizații.

Fidelă principiilor care stau la temelia politicii sale externe, România va acționa și în viitor în vederea lărgirii participării tot mai active la lucrările organizațiilor economice internaționale, militînd pentru sporirea rolului și răspunderii lor în promovarea relațiilor economice pe plan mondial, în interesul păcii și cooperării între popoare.

REPORTAJ PE GLOB

HANOIUL la ora reconstrucției

Emil Georgescu

Fie o trăsătură demografică proprie, fie vreun detaliu caracteristic din alcătuirea și înfățișarea multor capitale ale Asiei de sud-est le-au adăugat — în decursul existenței acestora — cîte încă un nume, distinct, firește, de denumirea lor oficială. Bangkok-ului, bunăoară, i se mai spune „Veneția Orientului", Singaporelui — „Babilon al Tropicelor", capitalei Laosului, Luang Prabang — „Orașul celor o mie de temple" etc.

Deși neocolit de un atare proces toponimic — în timpul dominației coloniale fiind supranumit „Parisul Orientului", datorită aspectului său modern, cu străzi largi și vile de o construcție inspirată, cu parcuri inundate de vegetație — Hanoiul constituie o excepție. O excepție, deoarece capitala R. D. Vietnam se refuză comparațiilor mai mult sau mai puțin facile, analogiilor de circumstanță. Martor și participant marcant la lupta întregii națiuni vietnameze pentru o existență liberă și suverană, Hanoiul ți se prezintă mai întîi prin valențe morale de o rară și distinsă frumusețe, el fiind deschis, în consecință, mă-

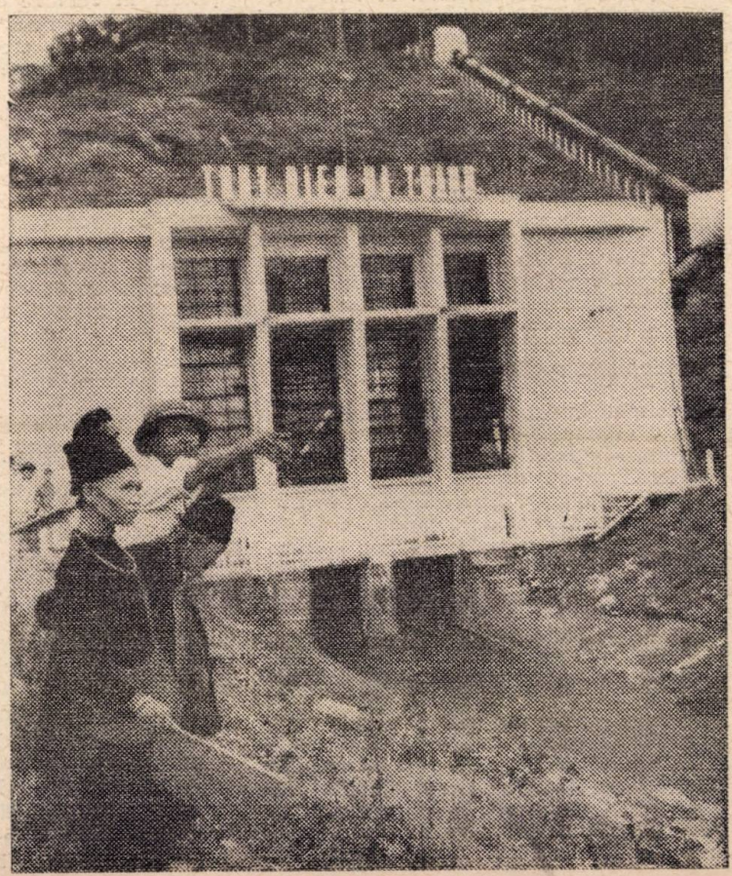

Hidrocentrala Ha Thanh din provincia Ha Giang, avariată în timpul războiului, a fost, de curînd, redată în folosință

taforelor dintre cele mai profunde și durabile.

La capătul unei șederi în Hanoi de un ceas, o zi ori un an, observatorul străin — indiferent de formația lui politică și de forța de pătrundere psiho-socială — se află în fața uluitoarei și paradoxalei constatări că, în capitala nord-vietnameză, densitatea de zîmbet pe metru pătrat înregistrează o cotă extrem de ridicată, neatinsă, poate, în multe locuri din lume. De pretutindeni în acest oraș greu încercat, pe fața căruia se întîlnesc urmele mai multor agresiuni străine, te întîmpină acum zîmbetul generos și simplu al oamenilor reveniți la rosturile lor firești, normale.

Pe străzile șerpuitoare din cartierele suburbane, ori printre uriașii arbori tropicali ai parcurilor din centru, în lumina vieții noi, rid în pace, pace nu demult statornicită, cei mai mici hanoieni, copiii. Zilele trecute, ei au încheiat anul școlar cu rezultate dintre cele mai bune, cu toate că au fost nevoiți să-l întrerupă din cauza atacurilor aeriene din 1972. Un număr de 23 000 de elevi au absolvit cursurile ciclului doi, urmînd să se prezinte la examenul de admitere în învățămîntul profesional.

Zîmbetul nu este însă aici numai apanajul copiilor, ci și al maturilor. Privelișteа zecilor de mii de bicicliști, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, ce se duc ori vin de la muncă zîmbind, poate fi socotită, pe drept cuvînt, blazonul orașului. Așadar, Hanoiului i s-ar potrivi, între altele, numele de „Oraș al zîmbetului", pentru că aici zîmbetul este general și social, am putea spune. Mai mult decît expresie exterioară a unei stări afective, zîmbetul hanoienilor a avut și are o motivație și o substanță socială. Anul trecut, i-am văzut zîmbind și în adăposturile antiaeriene în timpul bombardamentelor, și muncind din răsputeri la refacerea digurilor distruse sau la curățirea dărîmăturilor de pe bulevardele Kham Thien și Hai Ba Trung. După încheierea păcii, i-am întîlnit pe hanoieni zîmbind, încrezători de izbîndă și în noua bătălie, bătălia reconstrucției, fie pe șantierul podului Long Bien de pe Fluviul Roșu, ori pe cele din zona Gării Hanoi, unde se refac fabrica de baterii electrice Van Dien și uzina electrică a orașului.

Acest optimism, această încredere nestrămutată a locuitorilor capitalei nord-vietnameze în succesul operei de edificare a noii orînduiri este expresia demnității cu care colectivele de oameni ai muncii din alcătuirea orașului s-au angajat fie în lupta contra agresiunii imperialiste, fie în activitatea de refacere și reconstrucție. În cele douăsprezece zile din decembrie trecut, în timpul asediului aerian efectuat de aviația dușmană asupra Hanoiului, presa vietnameză a numit capitala țării „simbol al demnității întregii națiuni". Comparația este pe deplin fondată și ea își păstrează valabilitatea și azi, în perioada de eforturi convergente de vindecare a rănilor provocate de război, de intensificare a activității productive. Să reclădești, de pildă, în trei luni și jumătate aproape trei pătrimi din locuințele distruse din temelii de aviația americană (totalizînd 55 762 metri pătrați) și mai bine de două treimi din cele distruse parțial (62 004 metri pătrați), este nu numai o simplă performanță a muncitorilor Trustului de construcții civile din Hanoi. Realizarea lor încorporează deopotrivă spirit de solidaritate față de cei rămași fără adăpost, înțelegere exemplară a sarcinilor momentului și atitudine înaintată față de muncă. Fapta de muncă a acestui colectiv ilustrează conștiință, demnitatea muncii consacrate refacerii și reconstrucției. Aceeași profundă semnificație îmbracă și succesul înregistrat de muncitorii întreprinderilor Dai La și Cau Duong care, în cursul lunii trecute, au furnizat șantierelor de construcții din capitală milioane de cărămizi și, respectiv, sute de mii de țigle peste planul stabilit.

A repune în funcțiune cît mai rapid unitățile industriale, chiar și acelea devastate de raidurile dușmane, a asigura materialele necesare refacerii și reconstrucției — sînt obiective pe care detașamentele de muncitori din Hanoi le traduc în viață cu convingerea fermă că slujesc astfel interesele cele mai acute ale economiei capitalei și ale țării în etapa actuală, că răspund prin aceasta înflăcăratului apel ce le-a fost adresat lor, ca de altfel, întregului popor, de către conducerea de partid și de stat. Un exemplu de înțelegere demnă a sarcinilor prezente îl constituie și colectivul fabricii Van Dien menționată mai sus. Pe acest important obiectiv industrial, două fortărețe aeriene B-52 au așternut un imens covor de bombe. Echipe de muncitori ajutați de specialiști din ministerul de resort, punîndu-și în valoare hărnicia și capacitatea creatoare, au construit ateliere provizorii și au redat activității, într-un timp record, majoritatea liniilor tehnologice.

Am vizitat timp de două zile un alt mare obiectiv industrial al capitalei R.D. Vietnam, anume uzina Tran Hung Dao. Discutînd cu muncitorii acestei întreprinderi, care și-au legat activitatea de aproape toate marile momente ale luptei poporului vietnamez pentru o viață demnă și liberă, am aflat lucruri care justifică aprecierea, frecvent făcută, că uzina Tran Hung Dao este o citadelă inexpugnabilă a socialismului, a patriotismului înflăcărat. Iată doar cîteva fapte : la o zi după semnarea Acordului de la Paris privind încetarea focului și restabilirea păcii în Vietnam, a început, după cum se știe, epopeea readucerii miilor, zecilor de mii de tone de mașini și agregate evacuate la zeci și sute de kilometri. Printre acestea se afla aproape întregul utilaj al uzinei din Hanoi. Două luni mai tîrziu, întreprinderea — ca urmare a eforturile depuse de întregul colectiv — a ajuns să lucreze la capacitatea de producție normală. Peste încă o jumătate de lună, producția uzinei a fost dublată. La ora actuală, randamentul muncii este de 18 ori mai mare decît în 1964, iar producția a fost larg diversificată. Se prevede ca în anul 1975 volumul producției globale să fie de trei ori mai mare decît cel prezent. În exprimarea concisă a cîtorva cifre, acesta este drumul de luptă și de muncă, de muncă demnă, de sacrificii dar și de împliniri, parcurs în ultimul timp de harnicii muncitori ai uzinei Tran Hung Dao.

În atenția Comitetului de partid al municipiului Hanoi se află mobilizarea tuturor oamenilor muncii la îndeplinirea exemplară pe mai departe a sarcinilor de plan pe anul curent și pregătirea principalilor indici de plan pentru anul 1974. Transpunînd în viață obiectivele fixate de către organul de partid, Consiliul popular al orașului, într-o recentă sesiune, în urma unei analize multilaterale a realizării sarcinilor stabilite pentru primele două trimestre, a fixat o serie de măsuri pentru înfăptuirea cu succes a planului anual. Astfel, valoarea globală a volumului producției industriale urmează să crească cu 12 la sută în comparație cu anul 1972, volumul producției bunurilor de larg consum — cu 13 la sută, iar fondul de investiții alocat construcțiilor va spori cu 61 la sută. Sesiunea Consiliului popular cheamă toate instituțiile și organizațiile economice din capitală să acorde atenție sporită creșterii și formării cadrelor de muncitori și tehnicieni, impulsionării sistemului de învățămînt complementar, intensificării activității cultural-artistice și sportive.

În prezent, printr-un impresionant efort general, colectivele de oameni ai muncii din întreprinderi, instituții și organizații cooperatiste din capitală dau viață acestor indicații și măsuri, ilustrîndu-se prin sîrguință, hărnicie, îndrăzneală în gîndire și acțiune. Prin aceasta, locuitorii capitalei R.D. Vietnam se dovedesc a fi, și la ora actuală, la înălțimea renumelui de demnitate pe care țara întreagă l-a conferit Hanoiului și oamenilor săi în momentele de aspră înfruntare cu dușmanul. Replică dîrză dată acum, în campania reconstrucției, sechelelor agresiunii imperialiste, succesele dobîndite de oamenii muncii din capitală sînt o componentă a minunatului chip moral al tuturor muncitorilor vietnamezi, a înaltei conștiințe de sine a unui neînfricat și brav popor.

Eforturi eroice pentru refacerea cartierului de locuințe Kham Thien din Hanoi, distrus aproape în întregime de bombardamentele americane

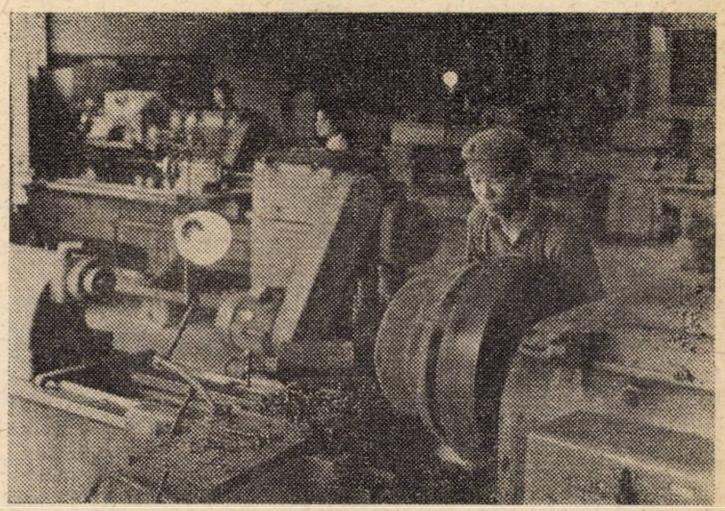

Uzinele constructoare de mașini Ha Tay. O citadelă a patriotismului înflăcărat

Odiseea avionului „JAL–404"

VINERI 20 IULIE

17h17 G.M.T. Bonn (referirile se vor face la ora G.M.T.). Un avion al companiei Japan Airlines — „JAL" de tip Boeing-747 — cu numărul de zbor 404, decolat de pe aeroportul Schiphol — Amsterdam, a fost deturnat la 40 minute după decolare, deasupra orașului olandez Arnheim. **17h42. Roma.** Avionul deturnat survolează teritoriul italian, anunță turnul de control al aeroportului Fiumicino. El se îndreaptă spre insula Corfu. **19h. Beirut și Roma.** Se anunță că avionul a survolat Ciprul la 18h30. În același timp, în capitala Italiei, agenția Telenews transmite că turnul de control al aeroportului militar Ciampino ar fi recepționat un mesaj în care, printre altele, trei dintre autorii deturnării s-ar fi declarat membri ai unei organizații extremiste japoneze.

19h07. Beirut. Mișcarea palestiniană „Al Fatah" dezminte categoric că autorii deturnării ar face parte din această organizație.

19h58. Tel Aviv. Măsuri de securitate sporite pe aeroportul Lod. Postul de radio Tel Aviv opinează că grupul de comando ar putea cere eliberarea japonezului Kozo Okamoto, condamnat la închisoare pe viață după atentatul de la Lod.

20h30. Beirut. Domnește o confuzie totală cu privire la destinația avionului, care, după survolarea Libanului, se îndreaptă spre Damasc.

22h52. Paris. 145 de persoane se află la bordul avionului: 114 japonezi, 3 vest-germani, un olandez, un francez, doi peruani (soț-soție), doi călători cu nume de rezonanță arabă și 22 membri ai echipajului, indică biroul parizian al companiei „JAL".

23h. Dubai. (Emirat de pe coasta Golfului Persic; 3 900 kmp.). Boeing-ul japonez aterizează pe aeroportul din Dubai, după un zbor de opt ore și jumătate.

SÎMBĂTĂ 21 IULIE

2h22. Dubai. Armata și poliția au fost puse în stare de alarmă pe aeroport. Autoritățile emiratului încearcă să intre în contact cu echipajul pentru a asigura securitatea pasagerilor.

3h53. Dubai. Ministrul apărării al Federației Emiratelor Arabe Unite conduce, din turnul de control al aeroportului din Dubai, negocierile cu membrii comandoului. Aceștia au cerut răcoritoare și hrană. Toți pasagerii se află la bord.

3h56. Tokio. Se află că patru persoane au deturnat Boeing-ul. În avion, o femeie a fost omorîtă de explozia unei grenade, la 10 minute de la decolarea din Amsterdam. Rănit, șeful steward a fost transportat la un spital din Dubai, iar corpul femeii a fost remis autorităților locale. Ea ar fi de naționalitate peruană. O oră mai tîrziu, o delegație compusă din 28 de persoane și condusă de președintele companiei „JAL" părăsește Tokio.

4h48. Beirut. Autorii deturnării ar aparține unui grup pro-palestinian denumit „Organizația fiilor victimelor din teritoriile ocupate".

8h18. Dubai. Aeroportul din Dubai este închis. Guvernul japonez cere conducătorilor din Dubai să facă totul pentru a salva pasagerii și echipajul.

8h45. Amsterdam. Potrivit unui purtător de cuvînt al „JAL", totul este calm la bordul avionului. Pasagerii au remis pașapoartele și aparatele de filmat și fotografiat membrilor comandoului. În două rînduri li s-a servit ceaiul după aterizarea în Dubai.

10h. Dubai. Comandoul amenință că va dinamita avionul cu toate persoanele la bord dacă o acțiune va fi întreprinsă împotriva lui. Femeile și copiii n-au fost lăsate să părăsească Boeing-ul. O jumătate de oră mai tîrziu, stewardul șef Yoshibisa Miyashitu, spitalizat în Dubai, declară că operațiunea deturnării a fost declanșată de doi soți peruani cu numele Peralpas. Soția este persoana decedată după explozia grenadei.

12h38. Dubai. De peste 12 ore, sub o căldură apăsătoare, 38 grade C la umbră, avionul se află tot la Dubai. Continuă negocierile. Autorii deturnării afirmă că „așteaptă instrucțiuni de la superiorii lor ierarhici aflați în cartierul general".

15h30. Dubai. Un sistem de aer condiționat a fost branșat la avionul gigant. Hrană și răcoritoare au fost duse pe Boeing.

Avion „Boeing 747" aparținînd JAL

17h50. Abu Dhabi. Președintele Federației Emiratelor Arabe Unite, șeicul Zayed Ben Sultan An Nahyane, va urmări personal situația pe aeroportul din Dubai. Consiliul de Miniștri al Federației este convocat în ședință.

23h30. Dubai. Inundați de lumina unor puternice proiectoare, pasagerii de la bordul Boeing-ului-747 petrec a doua noapte pe acest aeroport. Nici o mișcare nu se observă prin hublourile avionului.

DUMINICĂ 22 IULIE

3h50. Beirut. Comandoul n-a cerut nici o sumă de bani, se anunță la Beirut de către biroul „JAL", care dezminte astfel afirmația cotidienelor libaneze „L'Orient-le-jour" și „An Nohar".

5h20. Dubai. Ia sfîrșit a doua chinuitoare noapte a celor 145 de oameni de la bordul Boeing-ului-747. Pe aeroport totul este calm.

6h50. Tokio. Viceministrul transporturilor din Japonia pleacă spre Dubai. El se declară dispus să se ofere ca ostatic în schimbul eliberării pasagerilor.

8h00. Dubai. Membrii comandoului cer ca dejunul să fie servit pasagerilor. Ei refuză din nou să lase să coboare din avion femeile și copiii.

9h00. Beirut. „Noi nu sîntem absolut deloc amestecați în această afacere", declară un purtător de cuvînt al Frontului pentru Eliberarea Palestinei, dezmințind categoric informații pe această temă difuzate în cursul dimineții la Beirut.

10h30. Dubai. În emirat e ora 14.30. Pe o căldură de-a dreptul sufocantă, avionul continuă să se afle imobilizat. Contactele cu comandoul continuă. Un telefon special a fost instalat între aeroportul internațional Tokio și Dubai, de către „Japan Airlines" pentru a facilita contactele între cele două aeroporturi.

14h35. Dubai. Apelul șeicului Zayed Ben Sultan Al Nahyane, președintele Federației, a fost repetat după amiază de postul de radio Abu Dhabi. Comandoul refuză, răspunzînd că „așteaptă încă instrucțiuni de la cartierul general". Președintele director general al companiei „JAL" declară, în cursul unei conferințe de presă, că grupul „n-a formulat încă nici o revendicare".

22h56. Dubai. Avionul continuă să rămînă izolat pe pista aeroportului. Pasagerii se pregătesc pentru cea de-a treia noapte consecutivă pe care o vor petrece în avion, pe o căldură sufocantă, cînd ei se așteptau să întîlnească frigul polar.

LUNI 23 IULIE

00h24. Beirut. În cercurile competente se estimează că este vorba de un „caz unic" de deturnare, datorită metodei întrebuințate și secretului păstrat asupra obiectivelor comandoului. Nici o mișcare palestiniană nu revendică paternitatea operației.

1h26. Tokio. Identitatea membrilor comandoului rămîne incertă. În afara cu-plului peruan, el ar putea fi compus din doi arabi — Akhbar și Kassay — și un japonez — Miyazawa.

5h19. Dubai. În jurul avionului temperatura urcă iarăși la 40 grade C, iar atmosfera e umedă și sufocantă.

8h01. Dubai. Comandoul respinge o cerere de negociere.

14h03. Dubai. Camioane cisternă sosesc lîngă Boeing pentru a-i umple rezervoarele cu carburant. Dialogul cu comandoul continuă din turnul de control al aeroportului.

20h07. Dubai. După ce membrii comandoului eliberează 2 pasageri — soț-soție — avionul Boeing-747 decolează.

22h41. Bagdad. Aeroportul din capitala irakiană refuză să permită aterizarea avionului Boeing-747. Totuși, din cauza unor dificultăți tehnice, avionul aterizează la Bagdad.

23h45. Avionul aterizează la Damasc.

MARȚI 24 IULIE

2h55. Boeing-ul-747 decolează îndreptîndu-se spre Atena.

6h00. Benghazi (Libia). Avionul Boeing-747, deturnat vineri, aterizează pe aeroportul internațional din orașul libian Benghazi. Toți pasagerii și membrii echipajului sînt eliberați. La ora 6,30, avionul a fost aruncat în aer. Membrii comandoului (după cum s-a anunțat, în ultimul moment, trei arabi și un japonez) sînt arestați de poliția libiană.

Aparatul Boeing-747 costă 24 milioane dolari, este lung de 70 metri, înalt de 18 m, cîntărește 322 de tone. Este capabil să parcurgă 10 000 km fără escală, la 950 km/h, cu 492 pasageri la bord.

D. C.

SURSE: agențiile M.E.N., France Press, Reuter

„PROBLEME INTERNAȚIONALE"
— o colecție de larg interes

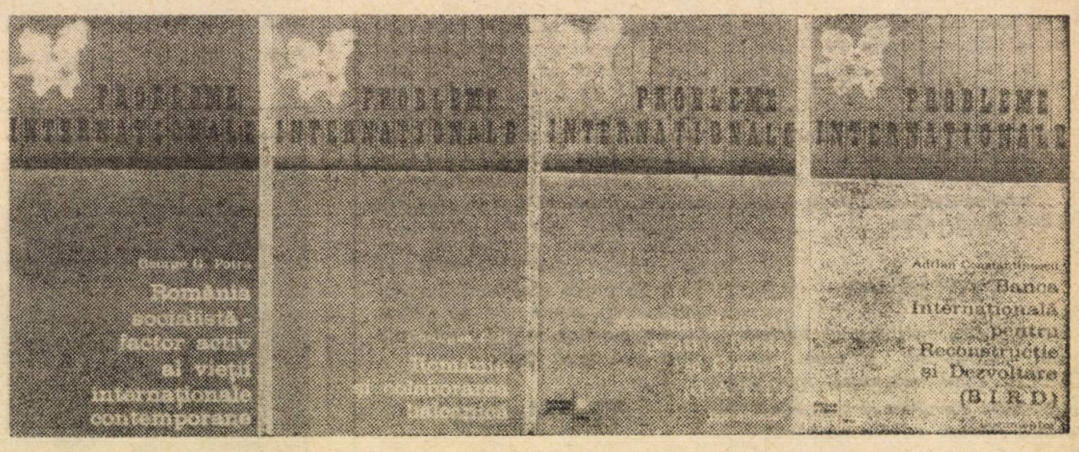

Colecția „Probleme internaționale", inaugurată recent de Editura Politică, își propune să pună la îndemîna unor largi cercuri de cititori „lucrări sintetice cu o tematică variată și o informație bogată asupra activității desfășurate de România pentru întronarea în relațiile dintre state a principiilor dreptului și echității, precum și asupra evoluției situației internaționale în general".

Primele apariții îndreptățesc aprecierea că această inițiativă reușește să răspundă unei resimțite cerințe de a acoperi o importantă zonă a interesului public.

Colecția debutează în luna mai cu valorosul studiu „România socialistă — factor activ al vieții internaționale contemporane" semnat de comentatorul de politică externă, George G. Potra. Avînd la dispoziție un bogat material teoretic și faptic, autorul oferă cititorilor, într-o remarcabilă ținută publicistică, o lucrare privind ansamblul politicii internaționale românești — parte componentă a liniei politice și activității generale ale partidului și statului nostru — ce „armonizează în mod consecvent efortul pentru apărarea și promovarea intereselor naționale, pentru asigurarea condițiilor optime, pe planul relațiilor internaționale, necesare îndeplinirii sarcinilor interne cu acțiunea în direcția înfăptuirii deziderateloг și aspirațiilor fundamentale ale tuturor popoarelor".

Privită în indestructibila unitate dialectică cu latura sa internă, politica externă a Partidului Comunist Român și a României socialiste este cercetată în întreaga ei complexitate, autorul reușind să evidențieze, pe parcursul întregului studiu, trăsăturile definitorii ale acestei politici, imprimate de personalitatea proeminentă a secretarului general al P.C.R. și șeful statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu : umanism și democratism, principialitate și fermitate, viziune realistă a momentului și a perspectivelor istorice, angajare directă, dinamică, militantă, sens constructiv și spirit creator, echilibru, continuitate și consecvență, inițiativă și originalitate.

George G. Potra își structurează lucrarea potrivit direcțiilor fundamentale ale politicii externe românești. Obiectivul central al acestei politici — dezvoltarea și întărirea prieteniei, alianței frățești și colaborării multilaterale cu toate țările socialiste — este ilustrat, în studiu, prin vasta activitate desfășurată de România socialistă într-o pluralitate de planuri : politic, economic, militar, cultural, tehnico-științific.

Capitolele următoare se opresc asupra extinderii și adîncirii relațiilor țării noastre cu statele care au pășit recent pe calea dezvoltării independente, cu țările în curs de dezvoltare, precum și asupra dezvoltării raporturilor — politice, economice, științifice, tehnologice, culturale — ale țării noastre cu celelalte țări ale lumii, participarea ei tot mai activă la circuitul mondial de valori materiale și spirituale. Contribuția constructivă a României la opera de edificare a păcii și înțelegerii între popoare este tratată pe larg în ultimul capitol al studiului. Este meritul autorului de a fi putut concentra, pe parcursul a 50 de pagini, laborioasa activitate — bogată în semnificații și rezultate — a partidului și statului nostru în acest domeniu.

Dintre celelalte titluri apărute în aceeași colecție reținem lucrarea „România și colaborarea balcanică". Editura Politică ne propune, de data aceasta, un amplu studiu asupra problematicii balcanice, cercetarea acestei importante zone a politicii externe românești fiind rezultatul meritoriu al cercetărilor unui specialist în materie, Gheorghe Colț. Fundamentată pe o bogată bibliografie — documente de partid și de stat, lucrări de specialitate românești și străine, documente de arhivă ș.a. — această lucrare oferă publicului cititor din țara noastră posibilitatea înțelegerii în detaliu a preocupărilor și efortului constant ale Republicii Socialiste România, în direcția promovării unor relații de prietenie și bună vecinătate, cooperare și înțelegere între toate țările din Peninsula Balcanică.

Spațiul restrîns al acestei recenzii nu ne îngăduie decît să notăm celelalte apariții ale colecției și care se impun prin tematica lor deosebit de interesantă : în luna iunie, documentarele „Acordul General pentru Tarife și Comerț (G.A.T.T.)" semnat de Ion Niță, „Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D.)", datorat lui Adrian Constantinescu și, recent, „Fondul Monetar Internațional (F.M.I.)", al Corneliei Albu.

În viitorul apropiat — ne asigură editura — vor apărea alte două lucrări de sinteză : „România la Organizația Națiunilor Unite (Propuneri și inițiative ale Republicii Socialiste România în cadrul O.N.U.)", de Victor Duculescu, „Statele mici și mijlocii în relațiile internaționale", de Dumitra Popescu, precum și documentarele : „E.C.O.S.O.C.", „C.E.E. — Piața comună", „C.A.E.R." și altele.

Alături de masa largă a publicului cititor, așteptăm, la rîndul nostru, cu deosebit interes noile apariții ale colecției „Probleme internaționale".

Ilie Olteanu

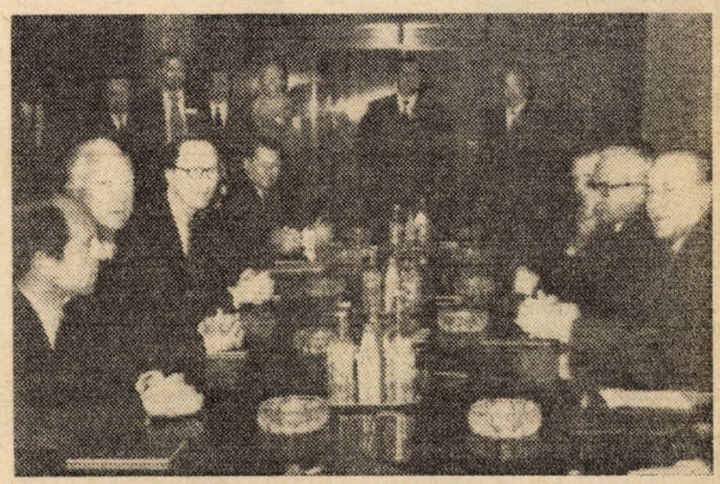

La Budapesta au avut loc convorbiri oficiale ungaro-franceze între premierul ungar, Jenö Fock, și cel francez, Pierre Messmer. Cu acest prilej, primul ministru al Franței a fost primit de către Janos Kadar, prim-secretar al C.C. al P.M.S.U. (în imagine)

1000 +1

Federație

Prințul Filip, soțul reginei Elisabeta a Angliei, va vizita R.P. Bulgaria între 30 septembrie și 4 octombrie, unde va participa, în calitate de președinte al Federației Internaționale de Călărie, la cel de-al X-lea Congres olimpic de la Varna. După cum se știe, la începutul lunii septembrie, prințul Filip va pleca la Moscova, unde va rămîne trei zile, iar la 5 septembrie va asista la Campionatele europene de călărie de la Kiev.

Tratative

Leonid Ilicev, locțiitor al ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., șeful delegației guvernamentale sovietice la tratativele sovieto-chineze pentru problemele de frontieră, s-a întors la Moscova, în interes de serviciu, relatează agenția TASS.

Interpretare

În urma informațiilor oficiale date publicității la Berna în legătură cu o serie de afaceri de spionaj politic și economic în care sînt implicați cetățeni iugoslavi, anunță agenția Taniug, ambasadorul Elveției la Belgrad a fost convocat de I. Topalovski, secretar federal adjunct al afacerilor externe, pentru a da explicații oficiale în legătură cu această acțiune a autorităților elveține. Topalovski și-a exprimat surprinderea față de acest procedeu, precum și față de „interpretările false și răuvoitoare date de presa elvețiană faptelor incriminate, ceea ce nu corespunde bunelor relații existente între cele două țări".

Tlatelolco

Ambasadorul Franței în Mexic, Jean Beliard, a semnat la Mexico protocolul nr. 2 al Tratatului de la Tlatelolco, care interzice armele nucleare în America Latină, exprimînd astfel angajamentul Franței de a respecta denuclearizarea continentului latino-american. Purtătorul de cuvînt al președinției Mexicului a declarat, după încheierea ceremoniei semnării, că aderarea Franței este un indiciu asupra obiectivelor pe termen lung ale guvernului francez.

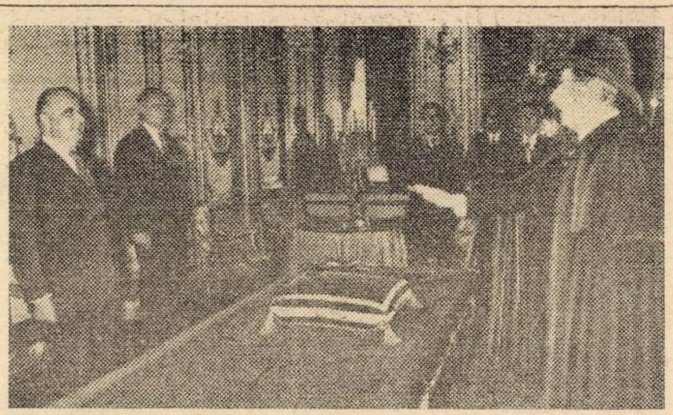

Palatul Elysée: tradiționalul jurămînt de fidelitate al Andorrei față de președintele Franței

Gustav Heinemann și Willy Brandt savurînd berea în căni de Bavaria

Președintele Nixon a părăsit Centrul medical naval de la Bethesda

Arest

Rodney Arismendi, prim-secretar al P.C. din Uruguay, și trei membri ai Secretariatului partidului au fost arestați vineri dimineața, a anunțat agenției France Presse un conducător al acestui partid. Celelalte trei persoane sînt fostul senator Enrique Rodriguez, fostul deputat Jaime Perez și conducătorul sindical Alberto Suarez. Arismendi și ceilalți trei membri ai Secretariatului au fost eliberați în seara aceleiași zile. Nu s-a spus nimic despre motivele arestării și nici despre cele ale eliberării lor rapide.

Ciment

Israelul urmează să achiziționeze din U.R.S.S. 100 000 tone de ciment — prima mare tranzacție comercială dintre cele două țări după 1967. Prima tranșă de ciment de 20 000 de tone va sosi în Israel la începutul lunii august, la întoarcerea cargoului american care transportă grîu din S.U.A. în U.R.S.S.

G.A.T.T.

Un purtător de cuvînt al G.A.T.T. a declarat că la o întrunire de lucru s-a convenit asupra detaliilor privind aderarea Ungariei la organizație. Cererea de aderare va fi prezentată Consiliului G.A.T.T. la 30 iulie. Negocieri în acest sens s-au desfășurat în ultimii trei ani.

Cereale

Consiliul ministerial al C.E.E. a hotărît să trimită în Chile 47 000 tone de cereale. Această cantitate reprezintă jumătate din contingentul total autorizat pentru America Latină, a precizat ministrul de externe chilian, Orlando Letelier.

Turiști

„Jerusalem Post" scrie că guvernul iordanian a autorizat ambasadele sale să acorde vize pentru turiștii care, traversînd Iordania, se îndreaptă spre Israel. Turiștii vor putea să treacă frontiera iordaniano-israeliană în ambele sensuri.

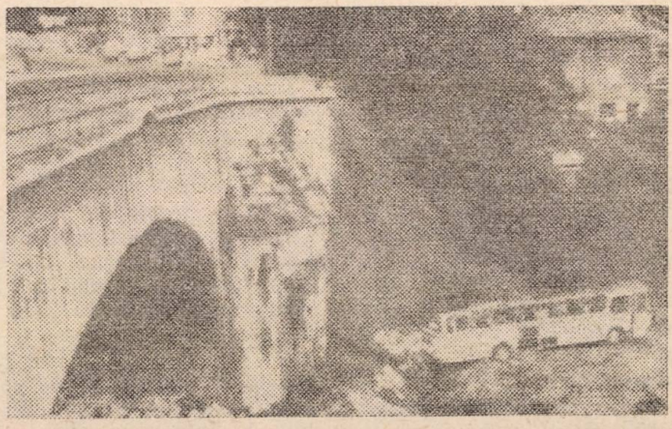

Autobuzul belgian răsturnat în riul Romanche, lîngă Grenoble: au murit 43 din cei 49 de turiști

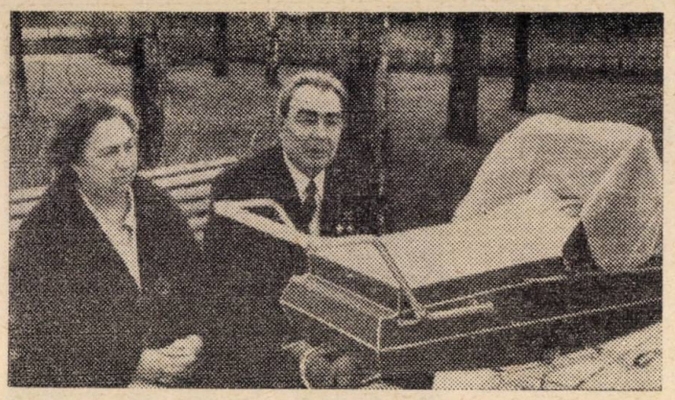

Leonid Brejnev, soția sa Viktoria Petrovna și nepoata lor, Galina

Smaralde

Guvernul columbian a declarat introducerea unor restricții de circulație și interzicerea consumului de băuturi alcoolice în regiunea situată la est de Bogota, unde se află majoritatea minelor de smaralde din țară. La 16 iulie, guvernul de la Bogota decisese evacuarea și închiderea minelor, ca urmare a numărului crescînd al victimelor „mafiei" traficanților de smaralde. În ultimii 10 ani, au fost ucise în cursul „războiului smaraldelor" aproximativ 3 000 de persoane. Patru companii ale armatei columbiene și detașamente ale poliției întreprind acțiuni de depistare a traficanților și minerilor clandestini din această zonă. Se apreciază că numărul persoanelor care vor trebui să evacueze regiunea minieră, proprietate a statului, este de circa 20 000.

„Senegalizare"

La 21 iulie, președintele Leopold Sedar Senghor a anunțat că toate întreprinderile din Senegal vor trebui să depună, înainte de sfîrșitul anului 1973, un plan scris de „senegalizare", în caz contrar fiind pasibile de sancțiuni. Senghor a anunțat, de asemenea, că statul va cumpăra sălile de cinematograf, va prelua 80 la sută din acțiunile de la loteria națională și își va mări participarea, alături de oamenii de afaceri senegalezi, la capitalul societăților instalate în Senegal. Președintele Senghor a declarat că va accepta orice concurs, mergînd de la burghezia națională pînă la „Partidul African al Independenței" (ilegal) în vederea organizării „unui al doilea război de independență", politic și economic.

Limitări

Senatul american a votat un proiect de lege care limitează la 30 de zile durata angajamentului forțelor americane în străinătate fără aprobarea puterii legislative. După perioada de 30 de zile, președintele trebuie să obțină aprobarea Congresului pentru a continua un război. Proiectul de lege a fost votat cu 71 de voturi pentru și 18 împotrivă. La 18 iulie, Camera Reprezentanților votase deja cu 244 voturi pentru și 170 împotrivă un text limitînd la 120 de zile durata angajamentului forțelor americane în străinătate fără aprobarea Congresului. Textele Camerei Reprezentanților și Senatului, care diferă, urmează să fie puse de acord în cadrul comisiilor, dar pot fi anulate de veto-ul prezidențial. Președintele Nixon a lăsat să se înțeleagă, prin intermediul liderului minorității republicane, că se va opune restricțiilor „periculoase și neconstituționale" pe care Congresul le-ar putea impune prerogativelor de care dispune în caz de urgență.

Trac înaintea intrării în emisie: premierul francez Pierre Messmer se pregătește pentru masa rotundă televizată cu ziariștii

Horst Soelle (stînga), ministrul relațiilor economice al R.D.G., cu ministrul francez al economiei și finanțelor, Valéry Giscard d'Estaing, toastînd — cu șampanie și suc de fructe — la dineul organizat după semnarea acordului comercial încheiat între R. D. Germană și Franța

Acord

Ministrul pentru relații economice al R.D. Germane, Horst Soelle, și ministrul economiei și finanțelor al Franței, Valéry Giscard d'Estaing, au semnat la 19 iulie, la Paris, un acord pe termen lung privind colaborarea economică, industrială și tehnică. După semnarea acordului, valabil pe o perioadă de zece ani, Soelle a declarat că prin aceasta a fost creată o bază favorabilă pentru colaborarea economică pe baza egalității în drepturi și avantajului reciproc.

Frankfurt, 18 iulie: Herbert Marcuse a împlinit 75 de ani

Scrutin

Alegerile prezidențiale din Argentina vor avea loc la 23 septembrie, a anunțat un purtător de cuvînt al guvernului. El a precizat că alegerile, care trebuie să desemneze președintele și vicepreședintele țării, se vor desfășura în două tururi de scrutin. Purtătorul de cuvînt a adăugat că autoritățile alese își vor asuma în mod oficial puterile la 12 octombrie.

Observator

Hă Dam, ministrul afacerilor externe al R.P.D. Coreene, l-a informat, printr-o scrisoare, pe Kurt Waldheim, că l-a desemnat ca observator permanent al țării sale la O.N.U. pe Nwon Min Chong, viceministru al afacerilor externe al R.P.D. Coreene.

Graniță

Agenția A.D.N. anunță că a aflat din cercuri informate ale capitalei R.D. Germane că nici în cursul zilei și nici în noaptea de 20 iulie nu a fost împușcat sau rănit vreun cetățean la granița de stat a R.D. Germane din Berlin. Informațiile respective sînt „insinuări calomnioase".

Paul Getty III (stînga), nepotul marelui miliardar american cu același nume, a fugit de acasă

1000 +1

După concertul anual în onoarea Papei Paul al VI-lea. Dirijor Leonard Bernstein

Chineză

Ambasadorul chinez la O.N.U. a cerut egalitate pentru limba chineză în raport cu celelalte limbi oficializate la O.N.U.: engleza, franceza, rusa și spaniola.

Ministru

În drum spre Australia și Noua Zeelandă, Pai Sian-kuo, ministrul chinez al comerțului exterior, s-a oprit la Hong Kong. Este primul ministru chinez care vizitează Hong Kong-ul după 1949, anul proclamării Republicii Populare Chineze.

Cartă

Guvernul japonez a hotărît să sprijine proiectul „noii Carte atlantice" prezentat de consilierul special al președintelui Nixon, H. Kissinger. Din surse guvernamentale s-a aflat că guvernul va începe în curînd negocieri oficiale cu Statele Unite pentru alcătuirea unei liste de măsuri practice în vederea punerii în aplicare a „planului Kissinger". Hotărîrea guvernului a fost luată ca urmare a recentei reuniuni a Comitetului comun S.U.A. – Japonia asupra comerțului și problemelor economice, în cadrul căreia secretarul de stat William Rogers s-a întîlnit cu ministrul de externe japonez, Ohira.

Polemică

Scrisoarea deschisă a amiralului Marc de Joybert, șeful Statului Major al marinei franceze, în care cere clerului „să nu mai intervină, cu orice ocazie, în problemele militare" și în special în cele privind armamentul nuclear, a declanșat o adevărată polemică. Episcopul de Orleans i-a răspuns imediat că „această chestiune ridică, în ansamblu și în profunzime, problema existenței și a sensului însuși al Bisericii în lumea de azi". La rîndul său, cardinalul Danielou își afirmă poziția în coloanele ziarului „Le Figaro": „Biserica trebuie să servească pacea, luptînd pentru o soluționare pașnică a conflictelor. Lupta împotriva cursei înarmărilor este o formă de luptă pentru pace. A duce o asemenea luptă este un fel deosebit de a iubi Franța".

Mildred Scheel, soția ministrului de externe vest-german, și copiii: Cornelia, Martin — fiu adoptiv din Bolivia — și Andrea Gwendolin

Aprobare

Președintele Nixon a aprobat bombardamentele secrete în Cambodgia înainte de intervenția americană în această țară din luna mai 1970, a confirmat Casa Albă. Purtătorul de cuvînt a declarat că nu este în măsură să răspundă întrebărilor puse de ziariști de ce guvernul a ținut, timp de peste trei ani, în secret aceste operațiuni aeriene.

Vizită

Data vizitei, pe care Henry Kissinger urmează s-o facă în curînd la Pekin, nu a fost încă fixată, a declarat Ronald Ziegler, purtătorul de cuvînt al Casei Albe. Inițial, se anunțase data de 6 august.

Neangajare

Ministrul chilian al afacerilor externe a anunțat că Chile va participa la reuniunea țărilor neangajate, care va avea loc la Alger. Se află din aceeași sursă că președintele Salvador Allende are intenția să asiste la această reuniune, căreia țara sa îi acordă cea mai mare importanță.

Pas

Ministrul de externe al Bangladesh, dr. Kamal Hossain, aflat în primul său turneu oficial în Asia de sud-est, a declarat că recentele împuterniciri date președintelui Pakistanului de a recunoaște Bangladesh reprezintă un pas pozitiv. Recunoașterea Bangladesh de către Pakistan, a adăugat el, ar însemna acceptarea realității, ceea ce ar da posibilitate ambelor țări să trateze de pe o bază de suveranitate.

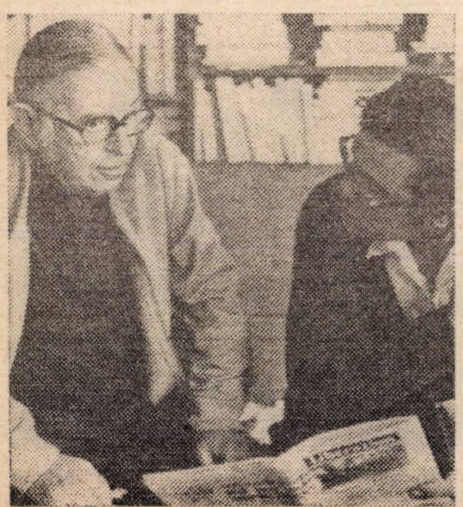

Jean Paul Sartre către reporteri: „Obiective? A crea în inima presei o zilnică ambuscadă"

2 500 de ani de la „inventarea" înghețatei: „Alexandru cel Mare" și „Napoleon" consumă „gheață comestibilă" din inițiativa organizatorilor Expoziției internaționale de horticultură de la Hamburg

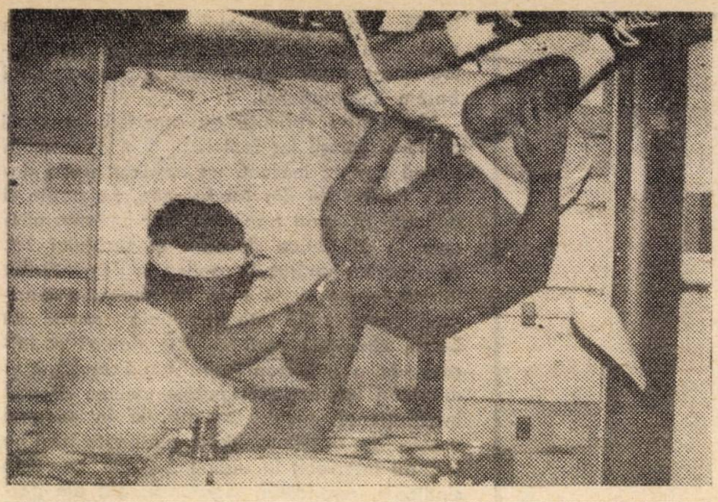

În cele 28 de zile astronauții de pe Skylab au trăit fără noțiunile de „sus" și „jos" din cauza stării de imponderabilitate. În imagine, dr. Kerwin examinînd gura lui Conrad, așezat cu picioarele pe perete

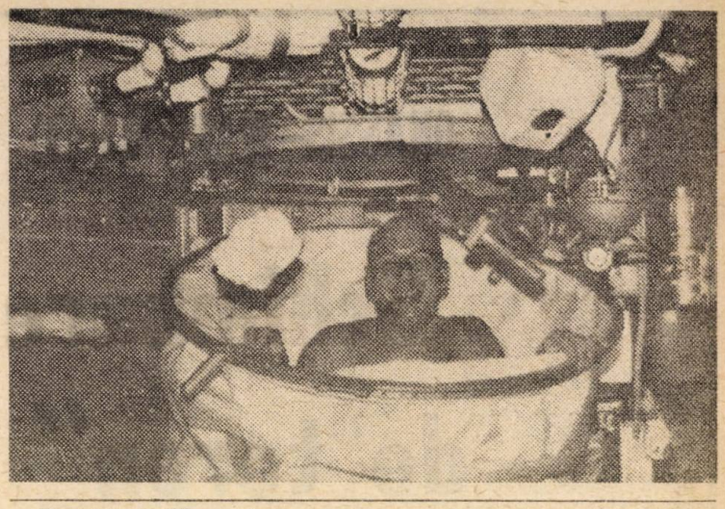

Dușurile se făceau într-un tub acoperit pentru a păstra apa în interior

Skylab și medicină

După 28 de zile în spațiu, la reîntoarcerea lor pe Pămînt, cosmonauții au rămas alte 17 zile izolați de lume, 17 zile în care au fost supuși la examene medicale pentru a se putea răspunde la această întrebare grea : omul poate oare să trăiască aproape o lună în condiții de imponderabilitate fără ca facultățile sale psihice și fizice să aibă de suferit ? Reacțiile sale organice sînt oare modificate și, în caz afirmativ, este oare vorba de un simplu „rău de imponderabilitate" sau de tulburări mai grave ?

De îndată ce Conrad, Weitz și Kerwin au amerizat, după ce au făcut de 317 ori înconjurul Pămîntului și au străbătut aproape 15 milioane km, medicii de la N.A.S.A. au constatat la cei trei mai multe anomalii fiziologice. Sufereau de greață și ameteală. Răul lui Weitz a durat opt ore. Cel mai afectat a fost Kerwin, bolnav timp de două zile. Cel mai puțin a avut de suferit căpitanul echipajului, Conrad : numai trei ore. Prima constatare : el este acela care, pe lîngă munca sa la bord, făcea cel mai mult „gimnastică".

Într-adevăr, imponderabilitatea prelungită provoacă o atrofie generală a mușchilor. Datorită ușurinței mișcărilor în stare de imponderabilitate, mușchii devin inutili și tind să se atrofieze. S-a constatat că la cei trei bărbați s-a produs o reducere de 2—3 cm. a conturului pulpei, fără pierdere în greutate. O altă consecință a lipsei de exercițiu în condițiile vieții pe Pămînt : demineralizarea oaselor, care devin moi, spongioase, fragile. Dar și mai gravă este dezaclimatizarea cardiovasculară. Deoarece cererea de energie se reduce, pulsațiile inimii devin mai lente și irigarea sanguină în corp mai dificilă, în special la extremitățile membrelor. Rezultatul : o răcire a degetelor de la mîini și de la picioare.

A doua constatare legată de aceste tulburări cardiace : după 24 de ore de zbor, astronauților le era greu să deosebească anumite culori, în special purpuriul, albastrul deschis și verdele. Specialiștii consideră că imponderabilitatea trebuie să altereze coordonarea mușchilor ochiului.

În chesonul lor izolat de la Houston, Conrad, Weitz și Kerwin au avut dificultăți atunci cînd au încercat să meargă și să stea în picioare. Sufereau de ameteală, fără îndoială provocată de tulburări auditive. Trebuie reamintit că cosmonauții sovietici de pe „Soiuz-9" au cunoscut exact aceleași probleme. Eliseev a avut nevoie de aproape 4 zile pentru a învăța din nou să meargă, de 15 zile pentru ca funcțiile sale fiziologice să redevină normale, de 12 zile pentru a nu mai suferi de migrenă.

În sfîrșit, o ultimă amintire a aventurii Skylab-ului : problemele de nutriție. În cursul zborului, ei consumau alimente congelate și deshidratate. Organismul lor s-a obișnuit cu ele și ei vor putea numai treptat să mănînce din nou o mîncare normală.

Experții de la N.A.S.A. au tras deja concluziile medicale ale celui mai lung zbor de pînă acum în spațiul cosmic. Ei au lucrat intens pentru a îmbunătăți condițiile viitorului zbor al „Skylab"-ului, prevăzut pentru 27 iulie. De data aceasta, el va dura 56 de zile. Consecințele imponderabilității vor fi, deci, resimțite și mai puternic de echipaj.

În primul rînd, atmosfera în care vor trăi ei va fi purificată. În vidul de pe „Skylab", germenii ai căror purtători sînt oamenii, se dezvoltă într-un ritm accelerat. Această proliferare este de raportul 100 la 1 000, astfel încît, după opt zile, aerul este poluat numai de microbii veniți de pe Pămînt. Anti-corpii se obișnuiesc cu ei. Oamenii sînt, deci, imunizați împotriva microbilor, dar numai împotriva lor, astfel încît, la reîntoarcerea lor, constituie o pradă ușoară pentru toți ceilalți agenți de infecție. Ei sînt mai șubrezi decît niște sugari și, în timpul carantinei, trebuie să poarte măști.

Pentru a regenera aerul de pe „Skylab", mijlocul ales este pur natural, aproape anacronic în acest post avansat al științei : cultivarea de alge unicelulare care produc oxigen nou.

Pe de altă parte, americanii au rezolvat problema evacuării deșeurilor. Ei au creat o mașină de epurare a apelor în circuit închis și rezultatul este surprinzător : apa va fi permanent utilizabilă. Astronauții vor putea chiar să bea apa cu care s-au spălat. Aceasta va însemna că N.A.S.A. va îmbunătăți sistemul lor de duș. Se știe că, în cursul zborului lui „Skylab", cei trei astronauți au fost primii oameni din spațiul cosmic care au beneficiat de apă curentă. Dar fiecare toaletă reclama o oră : un sfert de oră de spălat, trei sferturi de oră pentru ca apa să fie aspirată prin sistemul de evacuare. În sfîrșit, operațiunea uscării era delicată : apa aluneca pe piele ca mercurul.

Pentru a reduce consecințele imponderabilității asupra mușchilor viitorilor astronauți, nu s-a găsit decît un singur remediu : mai multă muncă și mai multe exerciții. În timp ce durata medie de activitate zilnică a astronauților era pînă în prezent de 12 ore, ea va fi sporită la minimum 12,30 ore și maximum 14 ore. Fiecare om va trebui să facă 90 minute de exerciții pe zi, împărțite în două perioade. Ultima problemă, cea a somnului. În prezent, oamenii dorm legați în saci pentru a nu pluti, atașați de perete, în poziție verticală. Or, lucru ciudat, deși se aflau în stare de imponderabilitate, ei aveau impresia că „dorm în picioare" și le era greu să adoarmă. În cursul viitorului zbor de la sfîrșitul lunii iulie, ei vor dormi la orizontală.

Dar toate aceste speranțe depind de rezultatele testelor biochimice efectuate în cursul zborului. Numai examinarea regulată a sîngelui, a urinei, a materiilor fecale și a vomismentelor care sînt păstrate și uscate, va arăta dacă s-au produs schimbări în metabolismul individului. Un verdict favorabil va permite să se ia în considerare zboruri de durată foarte lungă : o călătorie în Marte ar dura, de pildă, doi ani. Dar va trebui să se rezolve întîi problemele de comunicabilitate a astronauților cu ceilalți oameni. Într-adevăr, Conrad, Kerwin și Weitz s-au plîns că nu puteau vorbi după voie cu responsabilii zborului de la Houston. Nu erau admise decît apelurile prin radio urgente. Această lipsă de conversație a fost cea mai puternic resimțită, exceptîndu-l, poate, pe Kerwin, care a mărturisit : „Ceea ce mi-a lipsit cel mai mult a fost o bere rece".

Dacă experții de la N.A.S.A. nu reușesc să elimine această solitudine inumană, omul va trebui să se mulțumească cu „excursii" scurte care, pe scara Universului, nu sînt decît „week-end"-uri.

(După **Paris Match**)

ONASSIS—NIARCHOS (7)

„Schimbare de teren"

Mircea Grigorescu

Manevra de predilecție a lui Aristotele Onassis, în timpul lungii sale cariere de armator, a fost „să treacă pe lîngă sindicate"... În general, Onassis nu și-a ascuns gustul pentru operațiile „în tangentă", cu speranța că, în cazul cînd s-ar ivi litigii judiciare, tehnica lui de aminare și spiritul combinatoriu vor duce, în cele din urmă, fie la stingerea, fie la... uitarea conflictului.

Dar, cu sindicatele marinarilor din diferite porturi, mașinațiile armatorilor n-au avut viață lungă. Din 1963–64, acțiunile revendicative au devenit foarte puternice. În numeroase cazuri, vapoarele de pasageri și cargourile au rămas nemișcate în porturi, deoarece proprietarii navelor nu acceptau cererile, evident juste, ale muncitorilor sindicalizați.

Tendința armatorilor era de a reduce, rapid, numărul personalului de toate categoriile de la bord. Cargouri care porneau în larg cu 40–50 de mateloți specializați și 20–30 oameni în serviciile auxiliare au fost modificate și „armate" anume pentru a nu mai avea nevoie decît de 28–30 de muncitori, în total. Eforturile deveneau, firește, mult mai mari, timpurile de „cart" erau mai lungi, uneori cu 40–50 la sută peste normal, dar plățile nu se majorau decît cu 10–15 la sută.

În ultimii 3–4 ani, situația s-a agravat pe navele de pasageri. Un pachebot uriaș „Michelangelo", cu portul de atașe Genova, la bordul căruia lucrau, de obicei, 900 de mateloți și auxiliari, a încercat să plece în larg pentru o croazieră de o lună cu numai 540 de membri ai echipajului. „Michelangelo" a pornit la drum, însă, după un parcurs de vreo 20 de mile marine, motoarele au stopat. Personalul de specialitate a refuzat să mai lucreze, dacă nu sînt satisfăcute imediat revendicările de bază, între care și cererea de a fi plătite salariile personalului lăsat, prin surprindere, la țărm. Încăpățînarea patronilor a fost atît de mare, încît vaporul a revenit la Genova, croaziera a fost anulată, banii restituiți călătorilor — cînd, cel mai elementar spirit de justiție ar fi dictat nu debarcarea turiștilor, ci justa îmbarcare a personalului, în totalitatea lui.

Aristotele Onassis a urmărit acțiunile revendicative din ziare și din telexurile expediate de agenții. În toate cazurile care l-au privit pe el, adică societățile maritime întemeiate și patronate de el, armatorul grec a oprit vapoarele în porturile unde se aflau, a refuzat contractele de transport, a încercat să paralizeze propria lui flotă, cu speranța că acest tip de lock-out (refuzul camuflat al armatorului de a accepta revendicările mateloților) va avea vreodată succes.

În cele din urmă, a început să-și... lichideze flota, pe prețuri surprinzător de mici, „prețuri de catastrofă", cum li s-a spus la bursele maritime. Onassis nu avea, însă, intenția să se retragă din afaceri, intenție de altfel, neconformă cu temperamentul lui, ci numai să opereze o senzațională „schimbare de teren". A trecut de pe mări în aer. Din armator de nave maritime a devenit armator de nave aeriene. A înființat societatea „Olympic Airways" cu dublu sediu la Atena și la New York și cu majoritatea acțiunilor încredințate unei minuscule societăți de credit cu titlul „Skorpios", instalată pe insula cu același nume.

Deosebirea fundamentală dintre navigația maritimă și navigația aeriară este că aceasta din urmă se desfășoară în condiții ferme, stabilite prin computere. Unica șansă posibilă în domeniul societăților de aviație este să obții concesia unei linii aeriene. Onassis a beneficiat de șansa respectivă. A obținut, cu mulți ani în urmă, concesia liniei Atena–Londra, într-un timp cînd circulația între aceste două capitale nu era prea intensă și se făcea cu avioanele companiei britanice B.E.A., „British European Airways". Nimeni nu avea interes, la Atena, și nimeni nu avea dreptul, la Londra, să se opună apariției unei societăți naționale eline de navigație aeriană. Dimpotrivă, Onassis a fost încurajat, așa încît, îndată ce a avut în buzunar contractul care-i dădea dreptul să utilizeze aeroporturile publice și serviciile lor de control în spațiu, nu i-a rămas decît... să cumpere avioane. Problema era, poate, ceva mai complicată decît achiziționarea unor nave militare dezafectate, dar, cu ajutorul unui credit bancar masiv, de ordinul a 50 de milioane de dolari, fostul armator maritim a devenit armator aerian.

Dacă ar fi să credem pe autorii — anonimi — ai legendelor mitologice, Zeița Fortuna (cunoscută de vechii greci sub numele Tuche), s-a născut prin arhipelagul ionic, pe undeva aproape de Skorpios, și se bucură de reputația dubioasă că nu ajută decît pe bogătași. Așa a făcut și în cazul „neo-aviatorului" Onassis. Cele trei aparate care purtau pe fuselaj numele cu aparențe bilingve „Olympic Airways" au făcut mii de călătorii Atena–Landra și retur fără nici un fel de incident notabil. Este adevărat, de asemenea, că o societate de tipul acesta, oricîte zeci de milioane de pasageri/kilometri ar avea la activul ei, nu poate fi extraordinar de rentabilă. Aici, incomparabil mai mult decît în navlosirea maritimă comercială, contabilitatea este controlabilă, tarifele sînt supuse unui barem internațional.

Moștenirea primită de armatorii maritimi de la strămoșii lor fenicieni, cum spunea, în glumă dar nu inexact, un armator nipon despre colegii lui din Mediterana, nu poate fi aplicată în cazul transporturilor aeriene, născute în al treilea deceniu al secolului XX. Acestea au apărut în epoca reglementărilor internaționale și, în timp ce navigația maritimă comercială este dominată numai de burse, circulația aeriană este riguros codificată de o importantă și nouă secțiune a dreptului internațional public, anume dreptul internațional privat. Desigur, și în sectorul acesta de activitate viața nu poate sta pe loc, au intervenit în ultimii 2–3 ani conflicte sindicale, revendicări viguroase, atît ale personalului navigant cît și ale oamenilor din aeroporturi, dar Onassis, în momentul cînd s-a văzut obligat să se lanseze în afacerile companiilor aeriene naționale și internaționale, nu-și punea ipoteza conflictelor de muncă. De la el pînă la lucrătorii efectivi i se părea că este o distanță astronomică...

În fond, nici nu-l prea interesa cît de repede circulă aparatele cumpărate de „Olympic Airways", nici ce rezistență psihică au piloții, nici cum poartă stewardesele uniformele lor cochete, alb-albastre, comandate la casa de mode Coco Chanel, pe vremea cînd celebra croitoreasă era în viață. Aristotele Onassis voia să obțină de la zburători numai publicitate — și, într-adevăr, publicitate a obținut. Încetul cu încetul, linia Atena–Londra, bine administrată de salariații armatorului, s-a impus, s-a extins, avioanele au trecut Atlanticul, s-a înființat linia Atena–New York, pe deasupra navelor greoaie ale lui Niarchos. De curînd, au inaugurat și linia Salonic–Londra. Ce însemnătate mai putea să aibă holdingul periclitat al lui Stavros Niarchos, cînd Onassis era mai mult decît lansat, catapultat în afacerile moderne, în navigația aeriană rapidă, una dintre cele mai interesante și mai largi porți deschise către transporturile viitorului?

„Schimbarea de teren" se părea că fusese încununată de succes, dar, așa cum arătam, societățile de navigație aeriană nu lasă prea mult loc pentru speculații. Socotelile sînt precise. De regulă, se lucrează în deficit — și numeroase guverne acoperă, cu subvenții, pierderile companiilor aeriene naționale. Cînd dau beneficii, ca în cazul companiilor „Air France" și „Lufthansa", situația aceasta se explică prin imensa rețea exploatată și prin faptul că investițiile făcute în instalațiile terestre, aeroporturi și stații de control au fost demult amortizate.

Onassis, care beneficia de instalațiile statului, nu avea bătăi de cap cu amortizările, în schimb se simțea sufocat de lipsa beneficiilor. „Trenul lui de viață", adică multiplele complicații matrimoniale și personale, recepțiile, cadourile, „relațiile publice" consumă, anual, circa 10–12 milioane de dolari, cifră exorbitantă, pe care foarte puțini miliardari o pot cheltui fără să atace „activul" sau „fondurile fixe" ale bogăției lor. Or, tocmai acest „activ" al averii lui Onassis este foarte greu de identificat. Insula Skorpios are o valoare extrem de discutabilă. Ea poate să atragă, să prezinte interes pentru un individ care caută să fugă de lume, un mizantrop, de tipul lui Paul Getty sau Howard Hughes — oameni sătui de viață, deprimați de absurditatea propriei lor bogății.

Nu este cazul cu Onassis, care, dimpotrivă, vrea să apară în lume, are aerul că adoră publicitatea, cronica mondenă, chiar a-

Onassis a operat o senzațională „schimbare de teren": a trecut de pe mări în aer...

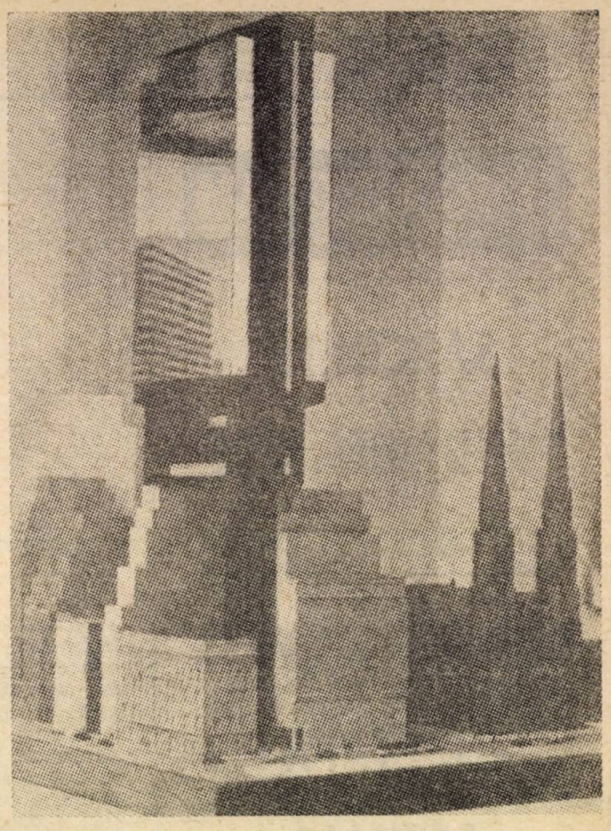

...ca ulterior să revină pe pământ, în cartierul Manhattan din New York City. Aici își va construi, după modelul din imagine, renumitul „Olympic Building"

tunci cînd este scandaloasă. O însoțește, ostentativ, pe Jacqueline Bouvier-Kennedy-Onassis la tribunalul din New York, la dezbaterile procesului cu un fotoreporter, Galella, căruia Jackie i-a spart aparatul în cap, pentru că o fotografia pretutindeni, foarte insistent. Dansează, cu Jackie, cam sumar îmbrăcați amîndoi, la un bar de noapte din Los Angeles – și acolo admit să fie fotografiați. Anunță poliția din Monte Carlo că i s-ar fi furat tablouri și bijuterii din apartamentul lor de acolo, știrea este amplificată de ziarele și revistele mondene, apoi dezminte totul, pentru că „hoții" erau, de fapt, niște invitați care „au împrumutat", temporar, obiectele dispărute.

Clocotul acesta monden, echivoc, de multe ori scandalos, cere bani pentru a fi întreținut. Mutarea bazei de afaceri a lui Onassis de pe apă în aer s-a dovedit foarte publicitară, dar, în același timp, prea puțin rentabilă. De aceea, armatorul s-a gîndit la o nouă „schimbare de teren", poate cea mai spectaculoasă din toate. A revenit pe pămînt – și anume pe un sol foarte dur, pe insula de granit străvechi deasupra căruia este construit cartierul Manhattan din New York City. Acolo, într-una din cele mai vechi clădiri, cu fațada ornamentată de un fals-capitel și cîteva, tot false, coloane în stil de templu elin, Aristotele Onassis a instalat birourile societății „Olympic Airways", avînd grijă, bineînțeles, să intituleze imobilul „Olympic Building" ! Nu departe de modesta clădire pseudo-ionică se proiectează pe cer uriașul „World Trade Center", a cărui siluetă, prelungită pînă la 400 de metri înălțime, se pierde printre nori și fum.

La una din recepțiile sale mondene în apartamentul somptuos oferit lui Jacqueline Onassis de... societatea „Olympic Airways", Aristotele a întîlnit pe cei mai renumiți arhitecți americani de pe coasta de vest, Morris Lapidus, tatăl, și Alva Lapidus, fiul, amîndoi deopotrivă de celebri datorită clădirilor cam fanteziste construite la Los Angeles și decorurilor, efemere și dulcege, făcute pentru studiourile de la Hollywood. Stilul construcțiilor „Lapidus", cunoscut sub numele de „Glamour-Style", cu alte cuvinte atrăgător prin farmec, a adus arhitectului-senior o cantitate considerabilă de dolari. Tot el a inventat „zgîrie-norii mijlocii" – ridicați pînă la o sută de metri, cel mult, și cu etajele colorate, în felurite nuanțe, curînd poreclite „bon-bon building".

Lapidus-junior n-a vrut să fie mai prejos de tatăl său. El s-a instalat pe coasta de est și a construit, în Florida, în noile centre maritime de vacanță, „hotelurile electricității", clădiri de oțel și de sticlă, senzațional iluminate pentru a izbi privirile de la distanțe foarte mari. Tot juniorul a lansat „arhitectura stereometrică", în care accentul se pune pe îmbinarea spectaculoasă, îndrăzneață, a mai multor volume, așa încît imobilul terminat devine un ingenios „baukasten" multicolor și aflat, parcă, în echilibru nestabil.

Întîlnirea cu acești doi mari arhitecți i-a sugerat lui Onassis noua ipostază, aceea de mare constructor de zgîrie-nori, la New York. Modestul și bătrînul „Olympic Building" are avantajul de a fi instalat într-unul din cele mai importante centre din New York City : Fifth Avenue, colț cu 52-th street, în vecinătatea catedralei St. Patrick. Se înțelege, însă, că suprafața pe care este construit „olimpicul building", aproximativ 1 000 de metri pătrați, nu ar fi suficientă pentru edificarea unui gigant. În concepția arhitecților Morris și Alva Lapidus – de acord, firește, cu intențiile, am putea spune homerice, ale lui Aristotele Onassis – viitorul „sky-scraper" al societății aeriene „Olympic Airways" va trebui să fie cel mai înalt edificiu din lume, să nu se mulțumească doar cu „zgîriatul-norilor", ci să sfideze avioanele. Cel puțin 450 de metri, dacă nu 500, iată nivelul la care se prevede că va ajunge platforma superioară a imobilului viitor. Va fi mai ușor de urcat la ultimul etaj cu mici elicoptere speciale, decît cu o succesiune de lifturi rapide.

Din toate punctele de vedere, construirea unui asemenea imobil, chiar în cel mai vertical oraș din lume, cum este cartierul Manhattan – sau, mai bine spus, – **tocmai** în acest conglomerat de clădiri înalte, pune probleme pe care nici Onassis, și nici mai mulți ca el, n-ar fi în stare să le rezolve.

Mai întîi, pentru a se putea proiecta imobilul în condiții normale, e nevoie de un teren cu suprafața compactă de ordinul a cel puțin 20-25 de mii de metri pătrați.

Poate fi obținut un teren – liber ! – de mărimea aceasta în inima New York-ului ? Se pare că da ! Zeița Tuche-Fortuna încearcă să fie din nou favorabilă lui Aristotele... În unghiul pe care-l formează Fifth Avenue cu strada 52 se află, pe lîngă „Olympic Building" încă două clădiri nu prea înalte, zidite acum aproape o sută de ani, cînd orașul nu fusese cuprins de „furia betonului" și a verticalității. Una dintre clădiri este sediul, cum nu se poate mai celebru, al magazinului de bijuterii „Cartier", de fapt, așa cum își scrie pe firmă, „sucursala americană" a magazinului cu acest nume de pe Rue de la Paix din Paris.

Al doilea imobil vecin cu „Olympic Building" este marele magazin general „Best", un adevărat pol magnetic pentru multele zeci de mii de vizitatori și cumpărători care-i trec pragul în timpul celor vreo 20 de ore cît stă deschis zilnic. Proprietarii firmei „Best" n-ar ceda vadul pentru nimic în lume. Faptul că în zona aceea a orașului se oferă 22 000 de dolari pe metrul pătrat nu-i impresionează.

Pe lîngă aceste două clădiri se mai află, între ele și în spatele lor, terenuri înguste, culoare de trecere, curți interioare. Valoarea lor, în cazul cînd cineva vrea să le cumpere pentru a clădi, este tot de 22 de mii de dolari metrul pătrat. Așa dictează „specula fundațiilor" – cum este numită „bursa neoficială" a terenurilor, la New York.

Departe de a fi intimidat de prețuri și de rezistența firmelor proprietare, Onassis a căutat să transforme aceste piedici în factori de atracție. El a făcut publicitate în jurul „Proiectului Olympic", a provocat chiar polemici de presă, cu scopul de a atrage atenția asupra viitorului gigant imobiliar și a face din această construcție nucleul unei foarte importante afaceri.

(Va urma)

SUD VIETNAM En lutte

SARCINILE FUNDAMENTALE ALE POPULAȚIEI SUD-VIETNAMEZE ÎN ETAPA ACTUALĂ

Interviu acordat de NGUYEN HUU THO

preşedintele F.N.E. ziarului „Thong Nhat"

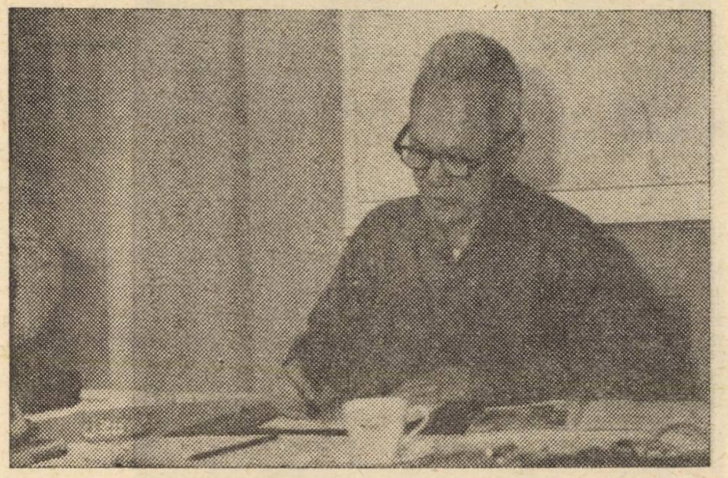

Nguyen Huu Tho

— Cum definiți, domnule președinte, situația actuală din Vietnamul de Sud ?

— Situaţia poate fi definită, în mare, după cum urmează : de la semnarea Acordului de pace de la Paris, Statele Unite şi Saigonul încearcă prin toate mijloacele să torpileze acordul semnat, să saboteze pacea, independenţa, democraţia şi înţelegerea naţională, astfel încît să permanentizeze împărţirea ţării noastre şi să menţină pe teritoriul ei neocolonialismul. Intrigile şi manevrele forţelor războinice străine şi fascizarea militariştilor de la Saigon au împiedicat Vietnamul de Sud să se bucure de o pace reală. Poporul nostru trebuie, deci, să urmărească în continuare eliberarea sa naţională printr-o luptă grea şi complexă. Dar, avem perspective strălucite. Cauza noastră dreaptă se bucură de o poziţie solidă şi de o forţă de neînvins. Un popor unit, forţe armate puternice, o putere revoluţionară prestigioasă, o vastă zonă eliberată neîncetat întărită, iată principalele noastre atu-uri. Trebuie adăugat că avem, de asemenea, de partea noastră baza legală a Acordului de la Paris. De altfel, nu sîntem singuri : sud-vietnamezii, uniţi în aceeaşi hotărîre, sînt sprijiniţi de populaţia Vietnamului de Nord, cele trei ţări din Indochina întărindu-şi solidaritatea, iar prietenii noştri din lume devin tot mai numeroşi şi ne sprijină fără rezerve.

Aceste condiţii sînt favorabile pentru continuarea operei noastre revoluţionare şi obţinerea unor victorii şi mai mari.

— Aţi putea să ne spuneţi care sînt sarcinile principale ce revin în etapa actuală populaţiei, F.N.E. şi G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud ?

— Aceste sarcini sînt următoarele : să întărească unitatea, să exploateze succesele obţinute, să menţină intactă voinţa lor revoluţionară, să ridice sus steagul păcii, independenţei, democraţiei, înţelegerii naţionale şi îmbunătăţirii condiţiilor de trai, să lupte hotărît şi neobosit pentru aplicarea strictă şi legală a acordului de la Paris cu privire la Vietnam, să menţină o pace trainică, să apere şi să construiască zona eliberată, să dezvolte forţele revoluţionare din toate punctele de vedere, să construiască un Vietnam de Sud paşnic, independent, democratic, care se îndreaptă spre reunificarea patriei prin mijloace paşnice.

Vietnamul de Sud a trecut prin 30 de ani de război înverşunat. Populaţia are nevoie de pace pentru a-şi vindeca rănile pricinuite de război şi a munci pentru reconstrucţie. Numai o pace trainică, pe baza independenţei, libertăţii, democraţiei — o pace în care unirea tuturor, împăcarea şi înţelegerea naţională sînt chezăşiile victoriei — va putea să ridice naţiunea noastră. Iată de ce politica de înţelegere naţională a F.N.E. şi a G.R.P. este ridicată de promotorii ei la rangul de principiu călăuzitor, azi ca şi pe viitor. Datorită acestei politici, Vietnamul de Sud va intra într-o nouă fază de dezvoltare, în care vor domni înţelegerea generală şi prosperitatea naţională.

— Aţi putea să ne definiţi, domnule preşedinte, sarcina imediată a populaţiei, a F.N.E. şi a G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud ?

— Populaţia, F.N.E. şi G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud au ca sarcină imediată lupta pentru instaurarea unei păci reale, pentru menţinerea unei păci trainice şi solide, respectarea şi aplicarea riguroasă a clauzelor acordului de la Paris cu privire la Vietnam. F.N.E. şi G.R.P. mobilizează în mod hotărît populaţia şi forţele armate în acest scop şi cer ca S.U.A. şi Saigonul să procedeze la fel, în primul rînd pentru a realiza încetarea focului, punerea în libertate a deţinuţilor politici, garantarea libertăţilor democratice, interzicerea oricărei recurgeri la teroare, la represalii şi la discriminare faţă de persoanele care au colaborat cu una sau cealaltă dintre părţi, să procedeze cu seriozitate la negocieri într-un spirit de împăcare şi de înţelegere naţională, în vederea organizării de alegeri generale libere şi cu adevărat democratice, sub control internaţional, care să permită populaţiei sud-vietnameze să-şi hotărască regimul politic.

Pe de altă parte, F.N.E. şi G.R.P. îndeamnă la o vigilenţă de fiecare clipă. Populaţia şi forţele armate vor trebui să se opună energic operaţiunilor de încălcare, să denunţe şi să zădărnicească orice torpilare a Acordului de la Paris şi orice sabotare a păcii în Vietnamul de Sud.

— Din punct de vedere economic, care sînt măsurile preconizate de F.N.E. şi G.R.P. pentru etapa actuală ?

— Din punct de vedere economic, F.N.E. şi G.R.P. îşi propun să vindece rănile lăsate de război, să normalizeze viaţa populaţiei, să refacă şi să dezvolte economia în sensul independenţei şi prosperităţii în cadrul căreia agricultura, meşteşugăritul, mica industrie şi liberul schimb între diferitele zone vor ridica condiţiile de trai şi vor juca rolul de fundament al ansamblului.

Confirmînd dreptul de proprietate al beneficiarilor asupra pămînturilor distribuite, F.N.E. şi G.R.P. continuă, concomitent, distribuirea lor către ţăranii fără pămînt, locuitori ai altor regiuni, constrînşi de către autorităţile saigoneze să se strămute şi soldaţi saigonezi întorşi la familiile lor. Drepturile legitime de proprietate ale proprietarilor de concesii, ale ţăranilor bogaţi, ale bisericilor, pagodelor şi templelor vor fi recunoscute şi apărate prin lege.

F.N.E. şi G.R.P. vor depune toate eforturile pentru a lichida şomajul şi a aplica un regim raţional de salarii şi de indemnizaţii, a stabili condiţiile de muncă şi de odihnă, a dezvolta asigurările sociale, a îmbunătăţi condiţiile de muncă şi de trai ale muncitorilor manuali, a reglementa litigiile dintre patroni şi muncitori pe baza împăcării naţionale, astfel încît să asigure întărirea producţiei şi să apere viaţa oamenilor muncii.

F.N.E. şi G.R.P. sînt interesate în încurajarea spiritului de iniţiativă, în avîntul fabricilor şi atelierelor marii şi micii industrii, în dezvoltarea schimburilor economice dintre oraş şi sat, dintre regiunile de şes şi regiunile de munte. Proprietatea asupra bunurilor şi libertatea de iniţiativă vor fi respectate. F.N.E. şi G.R.F. încurajează repatrierea capitalurilor de către vietnamezii care locuiesc în străinătate pentru a le permite să participe la reconstrucţia ţării, încurajează investiţiile de capital străin şi de tehnici noi cu condiţia să contribuie la restabilirea şi edificarea economică a Vietnamului de Sud, pe baza respectării independenţei, a suveranităţii şi a legilor adoptate de puterea democratică a poporului nostru.

F.N.E. şi G.R.P. preconizează restabilirea relaţiilor economice dintre nord şi sud, lărgirea relaţiilor comerciale şi co-

laborarea tehnică cu țările străine, acceptarea oricărui ajutor economic și tehnic neînsoțit de condiții politice.

— Ce inițiative vor lua F.N.E. și G.R.P. pentru a înlesni relațiile dintre Vietnamul de Nord și Vietnamul de Sud ?

— Vietnamul este unul, poporul vietnamez este unul. În acest spirit, pentru a lichida actuala divizare dureroasă, preconizăm o reunificare treptată a teritoriului prin mijloace pașnice, pe baza negocierilor între cele două zone, fără constrîngere și anexare reciprocă și fără intervenție străină. Nordul și Sudul vor cădea de acord asupra datelor.

În așteptarea reunificării, Nordul și Sudul vor începe tratative pentru a restabili relațiile normale dintre cele două zone, pentru a reglementa imediat problemele de corespondență, de circulație, precum și problemele economice și culturale.

Pe plan economic, F.N.E. și G.R.P. preconizează restabilirea relațiilor economice cu Nordul pe baza unui ajutor mutual și a unui acord cu caracter de completare, pentru a dezvolta rapid economia celor două zone.

Din punct de vedere cultural, restabilirea relațiilor normale între cele două zone va urmări să formeze talente și să perfecționeze cultura națională.

Normalizarea relațiilor dintre Nord și Sud este o aspirație imperioasă a populației celor două zone. Ea este primul pas spre reunificarea patriei prin mijloace pașnice, înfăptuirea marelui vis al președintelui Ho Și Min, conducător unanim respectat al națiunii noastre.

l'Unità

ROMA

EUROPA OCCIDENTALĂ ȘI S. U. A. ÎN NOILE CONDIȚII

„AVEM O ALIANȚĂ bună. De ce să o schimbăm ? Să o menținem". Această replică a ministrului de externe francez, Michel Jobert, a supărat pe toți sau aproape pe toți miniștrii de externe ai alianței atlantice întruniți, la jumătatea lunii iunie, la Copenhaga, pentru a ține una dintre cele două sesiuni anuale obișnuite. Într-adevăr, replica conținea o ironie destul de puternică și numai un reprezentant al Franței și-o putea permite. Această țară este, de fapt, singura între membrii N.A.T.O. care s-a retras, în urma hotărîrii lui de Gaulle, din organizația militară ce constituie însăși baza alianței atlantice.

„O alianță bună" în limbajul lui Jobert înseamnă, în realitate, „nici un fel de alianță". Toți știu că, fără integrarea militară, Pactul atlantic nu ar fi decît un petic de hîrtie. Este suficient să ne amintim că de cînd există alianța și, în mod special în ultimii ani, niciodată, în nici o împrejurare, S.U.A. nu și-au consultat partenerii cînd a fost vorba să adopte inițiative corespunzătoare interesului lor, chiar dacă acest interes nu putea fi despărțit de interesul — presupus sau real — al aliaților. Dar replica lui Michel Jobert nu este numai ironică. Conținutul ei este dictat, de asemenea, de teama în legătură cu ceea ce ar putea rezerva în realitate americanii Europei occidentale prin propunerea lor privind o nouă Cartă atlantică. Este o teamă amplu împărtășită de guvernele părții de vest a vechiului continent, cel puțin de majoritatea lor.

Elementul cheie în jurul căruia apar întrebările cele mai pline de îngrijorare în cercurile diplomatice vest-europene se rezumă la starea de slăbiciune politică a acelei părți a Europei căreia, în mod convențional, exclusiv convențional, îi place să se numească unită. Acest lucru a reieșit, în mod paradoxal, chiar în Franța, cu prilejul recentei dezbateri de politică externă ținută în Adunarea Națională, cu aproximativ o săptămînă înainte de semnarea acordului de la Washington dintre S.U.A. și U.R.S.S. În esență, a apărut convingerea că faimoasa, mai bine zis fantomatica Europă unită nu ar fi astăzi în situația cea mai bună pentru a înfrunta o discuție cu S.U.A. de genul celei propuse, mai întîi, de Kissinger și, apoi, de Nixon însuși.

Comentatorii italieni și chiar străini afirmă adesea că vina principală pentru actuala situație a Europei occidentale ar reveni Franței, considerată drept vinovată pentru faptul că pune adesea pe primul plan interesul național înaintea celui comunitar și, astfel, întîrzie procesul politic unitar. Poate să fie ceva adevăr în aceasta. Dar, în același timp, trebuie să se recunoască faptul că în problemele esențiale, adică în cele care afectează direct raporturile dintre Europa occidentală și S.U.A., Franța a luat inițiative care, dacă ar fi găsit ecoul corespunzător la celelalte țări vest-europene, ar fi creat, cu siguranță, premise care astăzi ar servi foarte mult Europei occidentale.

De exemplu, retrăgîndu-se din organizația militară integrată a N.A.T.O., Franța a ridicat, cu mulți ani înainte, problema în fața căreia se află astăzi Europa occidentală : aceea a independenței militare, și deci politice și diplomatice, față de S.U.A. Probabil că, în momentul cînd Franța a făcut lucrul respectiv, nu existau condițiile pentru ca alte țări vest-europene să procedeze la fel. Dar fapt este că gestul ridica o problemă care a fost voit ignorată de ceilalți : problema raporturilor militare în interiorul alianței. Aceasta este esența care ar fi trebuit desprinsă din gestul lui de Gaulle. Și, chiar dacă celelalte țări n-ar fi vrut să urmeze aceeași cale, ar fi trebuit să ne preocupăm, totuși, de semnificația politică generală care se afla la baza hotărîrii președintelui celei de-a V-a Republici. Nu s-a făcut însă nimic din toate acestea. Franța a fost chiar nevoită să se apere de amenințarea cu izolarea politică și diplomatică.

Rezultatul unei asemenea miopii este astăzi evident. Întrucît nu s-a pus nici o premisă pentru construirea unei alternative de integrare militară, Europa occidentală se află în fața șantajului pe care americanii încearcă să-l practice chiar pe acest teren : sau faceți cum vrem noi sau vă lăsăm singuri cu problemele voastre militare nesoluționate. Aceasta este, în esență, conținutul propunerilor lui Kissinger și Nixon.

Ce ar însemna, astăzi, să se vorbească de o politică militară comună ? Cred că este absolut imposibil să se dea un răspuns clar la o astfel de întrebare. Este oare imaginabilă astăzi o cursă a înarmărilor, poate chiar atomice, în Europa occidentală, în timp ce acordul de la Washington dintre S.U.A. și U.R.S.S. poate schimba profund cadrul tradițional al raporturilor internaționale ? Nu cred că acest lucru este de conceput. De fapt, toți își dau seama că alta ar trebui să fie „scara priorităților" într-o situație caracterizată printr-un acord conform căruia cele două puteri mondiale mai mari se angajează în efortul de a evita nu numai un conflict între ele, dar și între oricare parte semnatară a acordurilor și țări terțe.

Atunci, ce este de făcut ? Din orice parte ar fi privită problema, după părerea noastră se ajunge la o concluzie unică : singura „politică militară" pe care o poate practica astăzi Europa occidentală constă în angajarea pe calea lungă care ar trebui să ducă, treptat, la forme tot mai accentuate de dezarmare reală și, pentru început, la blocarea nivelului armamentelor. Este clar că un astfel de obiectiv, în pofida acordului de la Washington, nu se atinge într-o zi, nici într-un an, poate nici

Londra. Demonstrație anti-apartheid. „Deziluzia africanilor în ceea ce privește Marea Britanie gravitează în întregime în jurul comportamentului și în problema Rhodesiei".

într-un deceniu. Dar, în punctul în care se află lucrurile, aceasta este singura cale de urmat. Restul sînt vise, veleități sau voință de a perpetua dependența militară și, deci, și politică, față de S.U.A.

Să nu ni se spună că o politică de angajare în sensul dezarmării s-ar înfăptui prin intermediul N.A.T.O. Problema este că Europa occidentală trebuie să realizeze o asemenea politică inclusiv, și poate în primul rînd, în N.A.T.O. De aceea, inclusiv și poate în primul rînd, structurile N.A.T.O. trebuie revizuite de la vîrf la bază. Aceasta înseamnă că trebuie revizuit prețul, și nu numai în bani, ci în termeni de dependență politică, plătit pe altarul integrării militare atlantice.

În fond, semnătura pusă de Nixon pe documentul de la Washington, alături de cea a lui Brejnev, nu este semnul forței sale, deși nu este întru totul semnul slăbiciunii lui. Ea demonstrează faptul că S.U.A. au înțeles necesitatea unei cotituri strategice într-o epocă în care realitatea și perspectivele economiei americane și ale hegemoniei Washingtonului asupra aliaților săi nu sînt cele mai promițătoare din istoria S.U.A. Dar, dacă lucrurile stau așa, și dacă noi considerăm că ele sînt astfel, de ce Europa occidentală trebuie să cedeze șantajului venit de la Washington ? De ce ar trebui ea să se pregătească să accepte tezele americane în materie de o nouă Cartă atlantică și să nu se folosească de acest prilej pentru a revizui relațiile sale militare cu S.U.A. ?

Problema este să tragem toate învățămintele dintr-o experiență de peste 20 de ani și din cotitura strategică pe care S.U.A. au imprimat-o prin acordul de la Washington relațiilor lor internaționale.

Odată, John Foster Dulles a vorbit despre „reconsiderarea tragică" a relațiilor dintre țara lui și Europa occidentală. Impresia noastră este că acel moment a sosit sau este pe punctul să sosească. Vor oare grupurile conducătoare vest-europene să se lase, o dată în plus, luate prin surprindere de evenimente și să se limiteze să rămînă agățate de marginea hainei președintelui S.U.A. pentru ca el să nu meargă și mai departe decît a mers ? Nu trebuie ele oare să-și asume inițiativa „reconsiderării" ?

Iată problema aflată pe tapet și pe care acordul de la Washington o face extrem de acută. A închide ochii, a ne încăpățîna să nu vrem s-o înfruntăm nu duce la nimic.

Alberto Jacoviello

THE TIMES
LONDRA

POZIȚIA MARII BRITANII ÎN AFRICA

E UN LUCRU TRIST faptul că, atunci cînd au venit la putere, în anul 1970, membrii guvernului conservator ignorau aproape complet situația din Africa neagră. Primul ministru, Edward Heath, a vizitat Africa numai o dată, în 1952, cînd nu existau acolo decît patru țări independente ; una din ele era Africa de Sud. În perioada 1966—1970, cînd conservatorii au fost în opoziție, nici un membru al cabinetului fantomă n-a vizitat Africa neagră. Dacă conducerea conservatoare nu ar fi fost atît de exasperant de departe de opinia publică africană, propunerile de a vinde arme Africii de Sud și de a căuta o stabilitate în relațiile cu Rhodesia, în termenii acordului semnat de Sir Alec Douglas Home și Ian Smith, nu ar fi avut loc niciodată. La sfîrșitul perioadei de guvernare laburistă, majoritatea conducătorilor africani au devenit aproape complet deziluzionați de membrii acestei administrații.

Deziluzia africanilor în ceea ce privește Marea Britanie gravitează în întregime în jurul comportamentului ei în problema Rhodesiei. Cînd a fost publicată declarația de independență unilaterală, nici o oficialitate africană pe care am întîlnit-o nu credea că vor fi aplicate sancțiuni. Încrederea în raționamentul lui Harold Wilson s-a evaporat cînd el a spus la Conferința prim-miniștrilor Commonwealthului din ianuarie 1966, la Lagos, că rebeliunea din Rhodesia se va termina în cîteva săptămîni. De atunci și de la cele trei încercări de a ajunge la o înțelegere cu Smith, în 1966, 1968 și 1971, nu cunosc nici un lider african care să mai creadă că Marea Britanie ar încerca, în mod serios, să urmărească sancționarea lui Ian Smith. Recentul veto al Marii Britanii în Consiliul de Securitate față de propunerea de a extinde sancțiunile și eșecul Marii Britanii în condamnarea Statelor Unite pentru importul de crom, în ciuda unei rezoluții obligatorii a Națiunilor Unite, confirmă această neîncredere.

Recenta vizită de stat în Marea Britanie a generalului Yakubu Gowon este foarte semnificativă. Nu numai că el este președintele O.U.A., dar este și șeful celui mai puternic, bogat și populat stat din Africa. Este cunoscut faptul că, pînă de curînd, el respingea vizitarea Angliei, în ciuda sprijinului pe care-l primise din partea guvernului Wilson în timpul războiului civil nigerian. Nu-i nici o îndoială că Sir Alec Douglas Home și Edward Heath l-au găsit tot atît de potrivnic unui aranjament cu Ian Smith și vînzării de arme către Africa de Sud, ca și președinții Kaunda și Nyerere. Marea Britanie nu mai poate să rămînă în poziția ei ambivalentă : pe de o parte, să condamne apartheidul, să dorească prietenia Africii de Sud și să mențină sancțiunile împotriva Rhodesiei atîta timp cît ele nu prea fac rău, iar, pe de altă parte, să tacă în mod discret în chestiunea coloniilor portugheze din Angola și Mozambic. Pe scurt, Marea Britanie trebuie să declare dacă este pentru eliberarea Africii de Sud sau nu.

Unele puteri europene și Marea Britanie, în special, au o mare responsabilitate în ceea ce privește Africa neagră. Ele au luat parte la acapararea Africii. Au luat ce era mai bun de luat dintr-un continent la a cărui alcătuire nu s-a ținut deloc seama de granițele tribale sau etnice. În multe părți ale Africii au permis oamenilor lor să se stabilească și să adopte o poziție de infinită superioritate asupra africanilor. Rhodesia și Africa de Sud sînt foste colonii engleze în care azi africanii sînt lipsiți de orice drepturi civile.

Există o serioasă amenințare cu violența în sudul Africii. Africanii sînt persoane civilizate și care știu să se guverneze singure. Oricine studiază arta africană mai de demult, a Nigeriei sau a Zairului știe că există o civilizație africană veche de multe secole și care suportă comparație cu alte mari civilizații ale omenirii.

Încă mai avem puterea să răsturnăm regimul lui Smith, dacă o dorim. Trebuie să arătăm clar Africii de Sud și Portugaliei că noi ne opunem total rasismului și colonialismului, într-o încercare de a-i convinge că oamenii vor obține cu arma ceea ce le este refuzat prin urna de votare. În special trebuie să susținem decizia Curții internaționale că Africa de Sud ocupă în mod ilegal Namibia și să condamnăm orice investiție sau comerț care ar putea să întărească menținerea ilegală de către Africa de Sud a acestei țări. Trebuie să ne decidem unde stăm și trebuie să fim luați în considerație acolo unde stăm.

Humphrey Berkeley

LE NOUVEL
OBSERVATEUR
PARIS

JAPONIA — „DREPTUL LA SOARE"

„NISSHOKEN", „dreptul la soare" : această revendicare nouă a dominat campania electorală care a precedat recentele alegeri pentru desemnarea celor 125 membri ai Adunării municipale din Tokio. Într-adevăr, în acest infern ecologic, care a devenit Japonia, alegerile locale sînt singurele prilejuri oferite cetățenilor de a se face auziți. Iar importanța acordată de marile partide politice alegerilor municipale din Tokio face din ele o tribună excepțională.

„Nori de fum umplu cerul, oțelăria noastră nu are egal în lume" — spune imnul orașului Yuwata din insula Kyushu (în sudul arhipelagului). Acesta nu este decît un exemplu al ignoranței pline de automulțumire manifestată de adepții creșterii economice cu orice preț, ale cărei „căderi",

se manifestă acum prin condițiile de trai cele mai scăzute ale lumii industrializate. Și, de data aceasta, japonezii nu mai cred în miracol. Cu atît mai puțin cu cît problema calității vieții este însoțită azi de o criză clasică : inflația galopează, prețurile au crescut într-un an cu 11,5 la sută, marile societăți speculează terenurile, orezul, operele de artă. De acum înainte, japonezii sînt tot mai conștienți de a fi victimele unui stat a cărui carență este evidentă în fața situației deficitare a vieții lor de zi cu zi.

Ce vor, deci, acești japonezi, care sînt considerați oamenii anului 2000 ? Răspunsul se citește pe fețele obosite ale oamenilor — numărul lor este de 4 milioane pentru Marele Tokio — care dorm în fiecare seară în picioare, înghesuiți în trenuri arhipline ce se succed la mai puțin de 2 minute. Ei vor un oraș în care să nu petreacă 4 ore pe zi în mijloacele de transport ; străzi pe care să nu riște să fie unul din cei 4 morți zilnic de pe urma accidentelor de circulație ; în sfîrșit, un aer și o apă care să nu provoace tulburări misterioase, făcînd în fiecare zi nenumărate victime.

În ultimele luni, poluarea a luat proporții nemăsurate. Victimele astmei din Yokohama, Kawasaki sau Yokkaichi, în jurul orașului Tokio, sînt de ordinul sutelor ; fără să mai vorbim măcar despre vestitele maladii „minamata" și „itai itai", japonezii sînt asaltați de acum înainte de toți poluanții recenzați : ei au de zece ori mai mult mercur în corp decît un american ; cadmiul este pretutindeni, otrăvește orezul și stridiile ; unii orășeni au în urină mai mult plumb decît muncitorii în contact, prin munca lor, cu acest metal ; cît despre laptele de mamă, el conține proporții alarmante de insecticide.

Japonezii protestează. Nagoya, al treilea oraș al Japoniei, constituie cel mai bun exemplu al acestei deșteptări a victimelor poluării. Distrus în cursul războiului, orașul este azi un model de expansiune în stil japonez : clădiri înalte, șosele suspendate, supermagazine subterane. Dar după colțul unui zgîrie-nori descoperi adevăratul oraș : căsuțe prefabricate înghesuite unele într-altele, cenușii și grase de funingine. Aceste cartiere sînt acoperite de fumul complexului petrochimic Mitsubishi ; și canalele care străbat suburbiile transportă tone de mercur. Gazele nocive au contaminat deja 2 000 de copii, care suferă de o astmă misterioasă. În aprilie, un socialist a fost ales primar al orașului, în mare parte datorită campaniei lui electorale împotriva poluării.

Pe coasta Pacificului nu mai există în mod practic oraș care să nu aibă un primar ales de o coaliție socialisto-comunistă. Dar puterile primarului sînt slabe în fața unor adunări municipale dominate deseori de partidul guvernamental liberal-democrat. Acesta era cazul orașului Tokio, unde bătălia electorală a fost însuflețită de doi oameni : Ryokichi Minobe, primar socialist al capitalei începînd din 1967, în vîrstă de 70 de ani, fost profesor de economie politică, purtătorul de cuvînt al revendicărilor populației, și primul ministru Kakuei Tanaka. Acesta a folosit în cadrul campaniei întreaga sa greutate personală pentru a încerca să regăsească ceva din popularitatea pierdută și pentru a evita o înfrîngere prea usturătoare a partidului liberal-democrat.

De cîtva timp, viața politică din Japonia s-a polarizat ; ai impresia că numai două forțe politice sînt în stare să conducă țara : liberal-democrații și comuniștii. Desigur, Partidul Comunist din Japonia se află încă departe de putere dar, bazîndu-se pe ascensiunea sa în alegerile legislative din decembrie trecut, cînd a obținut 38 de locuri, el avea un obiectiv : să dovedească faptul că partidul liberal-democrat poate fi înfrînt. Lozinca lui era : „O republică populară la Tokio". Dacă scrutinul nu i-a fost atît de favorabil cum lăsau să se prevadă sondajele. Partidul Comunist din Japonia este, totuși, marele cîștigător, obținînd șase locuri.

Acest succes se explică prin acțiunea în adîncime desfășurată de Partidul Comunist la nivel local. Partidul a organizat în fiecare cartier mișcări cetățenești împotriva poluării, pentru locuințe, împotriva creșterii prețurilor. Fentru mulți japonezi, Partidul Comunist din Japonia este, în mod practic, singurul partid politic care apără victimele „boom"-ului economic.

Philippe Pons

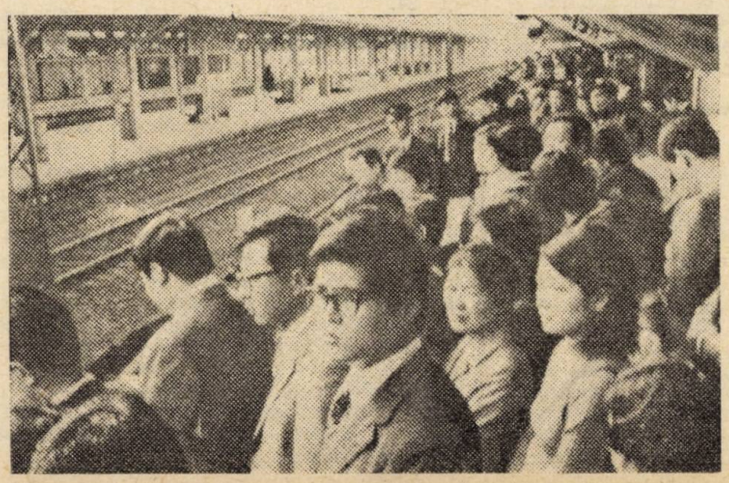

Locuitorii Marelui Tokio vor un oraș în care să nu petreacă 4 ore pe zi în mijloacele de transport

PROFIL

FAM VAN DONG

prim ministru al guvernului R.D. Vietnam

Fam Van Dong s-a născut la 1 martie 1906 în provincia Quang Nam. Încă din tinerețe, ia parte la lupta revoluționară a poporului vietnamez împotriva regimului colonialist, la vîrsta de 19 ani, Fam Van Dong devenind activist al „Asociației tineretului tovărășesc revoluționar din Vietnam", organizație întemeiată de Ho Și Min. El a condus mișcarea tineretului și studenților din Saigon. Pentru activitatea sa revoluționară, în 1929, autoritățile coloniale l-au arestat și l-au exilat în insula Poulo Condore, unde a stat în temniță pînă în 1936.

După victoria revoluției din august 1945 și proclamarea Republicii Democrate Vietnam, Fam Van Dong se află în fruntea unor ministere ale guvernului R.D. Vietnam. În anii războiului de Rezistență (1945—1954), el își consacră toate forțele organizării luptei poporului vietnamez împotriva colonialiștilor.

În 1949, Fam Van Dong este numit în funcția de viceprim-ministru al guvernului R.D. Vietnam. În 1951, la cel de-al II-lea Congres al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam, este ales membru al Biroului Politic al C.C. al partidului. În 1954, Fam Van Dong a condus delegația țării sale la Conferința de la Geneva pentru Indochina.

Din anul 1955, Fam Van Dong devine prim-ministru al guvernului Republicii Democrate Vietnam, deținînd pînă în 1961 și funcția de ministru al afacerilor externe al R.D.V.

La Congresul al III-lea al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam, Fam Van Dong este reales membru al Biroului Politic al C.C. al partidului.

Primul ministru al guvernului R.D. Vietnam este deputat în Adunarea Națională a țării sale.

Apreciind că „Acordul de la Paris reprezintă o mare victorie în războiul antiamerican, îndelungat, greu și de un eroism excepțional al poporului vietnamez pentru apărarea patriei" și, totodată, „o victorie comună a țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale și a popoarelor dornice de pace și dreptate din lumea întreagă", Fam Van Dong sublinia recent că „Acordul de la Paris creează noi condiții favorabile și perspective bune luptei revoluționare a poporului vietnamez în noua etapă, al cărei scop îl constituie menținerea și consolidarea păcii trainice, construirea socialismului în Nord și înfăptuirea democrației și independenței în Sud, realizarea unificării pașnice a țării".

POSTA REDACȚIEI

Continuăm în acest număr prezentarea șefilor delegațiilor statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa de la Helsinki :

GASTON THORN — ministru de externe, Luxemburg

DON MINTOFF — prim-ministru, Malta

SIR ALEC DOUGLAS-HOME — ministru de externe, Marea Britanie

ANDRE SAINT-MLEUX — ministru de stat (șef de guvern), Monaco

DAGFINN VAARVIK — ministru de externe Norvegia

VAN DER STOEL — ministru de externe, Olanda

STEFAN OLSZOWSKI — ministru de externe, Polonia

RUI PATRICIO — ministru de externe, Portugalia

GEORGE MACOVESCU — ministru de externe, România

LUIGI BERTI — secretar de stat pentru afacerile externe, Republica San Marino

LAUREANO LOPEZ RODO — ministru de externe, Spania

WILLIAM ROGERS — ministru de externe, Statele Unite

KRISTER WICKMAN — ministru de externe, Suedia

HALUK BAYULKEN — ministru de externe, Turcia

JANOS PETER — ministru de externe, Ungaria

ANDREI GROMÎKO — ministru de externe, U.R.S.S.

MONSENIORUL AGOSTINO CASAROLI secretar al Consiliului pentru afacerile publice ale Bisericii, reprezentant al Vaticanului

A. Petru, București. Galeria de artă din apropierea Casei Albe, unde a fost deschisă în iunie-iulie o expoziție de pictură românească contemporană, se numește Corcoran. Au fost prezentate 73 de tablouri aparținînd unui număr de 21 de artiști plastici români. Între 26 iulie și 24 august, expoziția va fi prezentată la Institutul de artă Akron din statul Ohio, după care, timp de o altă lună, începînd cu 12 septembrie, la Muzeul de artă din Minneapolis (statul Minnesota).

Mircea Popp, Cîmpulung Moldovenesc. În nr. 25., în care am publicat textul integral al documentului convorbirilor preliminare de la Helsinki, veți găsi și numărul statelor participante și fondurile cu care ele participă. Motivele pentru care Albania și Andorra nu participă la Conferința pentru securitate nu sînt aceleași.

Vasile Lungu, Hunedoara. 1. În nr. 30 al revistei am reprodus articolul publicat în „The Times" despre masacrul din Mozambic.

2. Atolul Mururoa, aflat în arhipelagul Tuamotu (Polinesia franceză), la 400 km nord-vest de Mangareva (insula principală din arhipelagul Gambier), a fost și este nelocuit. Atolul a fost amenajat pentru experiențele nucleare ale Franței, începînd cu anul 1963. Instalațiile existente (poștă, port, centrul de tir etc.) au fost folosite începînd cu 1966. Vă sugerăm și consultarea răspunsului publicat în nr 24.

Ion Ciulea, Ploiești 1. Potrivit constituției, la viitoarele alegeri prezidențiale, președintele Richard Nixon, aflat acum la al doilea mandat, nu va mai putea candida.

2. Cea mai mare parte a principalelor companii de aviație au renunțat la comenzile pentru „Concorde". În nr. 7 din acest an am publicat un articol despre istoria acestei aeronave, iar în nr. 9 în cadrul rubricii „Poșta redacției" am oferit informații suplimentare.

3. Pentru a găsi un răspuns la cea de-a treia întrebare, vă sugerăm consultarea unei agende sau a volumului recent apărut „Istoria Statelor Unite".

Gheorghe Florescu, comuna Bucov, județul Prahova. 1. Există, într-adevăr, un proiect de unificare a Egiptului și Libiei. Vom reveni pe larg asupra acestei probleme.

2. Am scris în repetate rînduri despre Taivan. Vă sugerăm consultarea amplului documentar publicat în nr. 44 din 1971, precum și a răspunsului apărut în cadrul acestei rubrici, nr. 25 a.c.

3. „Mafia" acționează în Italia, „Cosa nostra" în Statele Unite. În legătură cu activitatea acesteia din urmă, vă sugerăm consultarea volumului „Memoriile lui Valachi", recent apărut în Editura Științifică.

POSTA REDACȚIEI

Laburiștii în Noua Zeelandă

Gh. Bădescu, Craiova. Nu aveți dreptate, întrucît știrile sosite din Noua Zeelandă arată că laburiștii, care au preluat puterea la sfîrșitul anului trecut, se mențin la conducere cîștigînd pe mai departe încrederea alegătorilor. Un exemplu recent îl constituie prezentarea primului buget laburist, de către ministrul finanțelor, W. E. Rowling, buget care propune, în primul rînd, măsuri de îngrădire a speculațiilor de pămînt și case și pentru obținerea unei rate mai mari a creșterii economice. Comentînd acest buget, corespondentul ziarului „The Financial Times" în Noua Zeelandă scria că acesta se remarcă prin coordonatele mereu prezente în filozofia partidului laburist (schimbări în politica locuințelor pentru a da posibilitate și tinerilor sau celor cu venituri scăzute să-și aibă propriile lor locuințe, schimbări în sistemul taxelor, spre avantajul celor cu venituri scăzute, măsuri de împiedicare a acțiunii speculanților etc.), dar în egală măsură și prin prezența unor stimulente pe termen lung pentru încurajarea producției și exportului și împiedicarea sporirii inflației. Ceea ce îl determină pe corespondentul ziarului amintit să considere bugetul prezentat drept „unul al muncitorilor, dar și al fabricanților, al celor ce se ocupă cu exportul, al oamenilor de afaceri, un buget care indică liniile pentru dezvoltarea viitoare". După prealabile înțelegeri cu sindicatele, s-a anunțat hotărîrea de a se menține controlul prețurilor și salariilor, pentru a se stăvili inflația. Nu s-a pierdut din vedere nici un domeniu care a constituit unul din punctele victoriei laburiste de la sfîrșitul anului trecut: promisiunea de a ajuta regiunile rurale rămase în urmă datorită concentrării industriei, populației și serviciilor în două-trei centre mari. S-a avut în vedere acordarea unor ajutoare pentru dezvoltarea acestor zone, asistență pentru implantarea unor industrii noi, anumite avantaje etc. Vom reveni într-un alt număr cu un răspuns despre problemele care mai stau în fața guvernului neo-zeelandez.

E. Victor, Craiova. Filinto Muller, președinte al Partidului guvernamental brazilian, A.R.E.N.A. (Alianța pentru renovarea națională), mort în accidentul Boeing-ului brazilian la Orly, s-a născut la Curaba, în anul 1900. Era de profesie avocat. Între 1933 și 1942, sub regimul lui Getulio Vargas, a fost șef al poliției din Rio de Janeiro. După căderea dictatorului Vargas, a fost ales senator în statul Mato Grosso: a desfășurat o intensă activitate parlamentară pînă în martie 1964, cînd militarii preiau puterea. A fost numit de președintele Medici conducător al partidului A.R.E.N.A. și purtător de cuvînt al guvernului și majorității din Senat.

Gh. Dascălu, Babadag, județul Tulcea. Nu dispunem de informațiile solicitate. Vom căuta însă un răspuns.

Ion Niculescu, Focșani. La sfîrșitul lunii iunie a.c., rezervele de devize ale Japoniei s-au cifrat la 15,2 miliarde dolari, cu 669 milioane dolari mai puțin decît în luna precedentă. Rezervele de devize ale Japoniei au atins cel mai înalt nivel în februarie a.c. (peste 19 miliarde dolari). De atunci, se remarcă o tendință de micșorare a acestora, ca urmare a sporirii continue a importurilor.

Hammer

N. Preda, București. Armand Hammer este un cunoscut om de afaceri nord-american. Născut în 1898, Hammer a devenit de tînăr milionar, datorită produselor farmaceutice în a căror fabricare se lansase. La sfîrșitul primului război mondial, călătorește în Uniunea Sovietică, învață relativ ușor limba rusă, încheie diverse contracte economice cu autoritățile sovietice. În 1921 e primit de Lenin. Astăzi, Hammer conduce, între altele, o societate petrolieră („Occidental Petroleum" — Oxy) care se află pe locul zece în lume între firmele de acest gen. Întreținînd strînse legături cu U.R.S.S., se consideră că Hammer este inițiatorul unei importante părți din acordurile economice recent încheiate între S.U.A. și U.R.S.S. Fotografia îl reprezintă pe acest om de afaceri american împreună cu președintele Richard Nixon și fiica acestuia, Julie.

Diana Stoica, București; Sergiu Tofan, Galați. Vă mulțumim pentru rectificările trimise. Prințesa Anne, fiica reginei Elisabeta a II-a a Marii Britanii și Irlandei de Nord, de curînd logodită, l-a întîlnit pe viitorul ei soț la Olimpiada din Mexic, în urmă cu cinci ani. Este vorba de Mark Phillips, azi de 24 de ani.

I. Nicolescu, Pitești. 1. La Ekofisk, în Marea Nordului, se exploatează petrolul aflat la 69,30 metri de suprafață, ceea ce nu constituie o adîncime prea mare. În alte zone din aceeași mare, aflate mai la nord, adîncimea depășește o sută de metri (Forties — 106 metri, Frigg — 110 metri, Brent — 142 metri) și, prin urmare, condițiile de lucru sînt mult mai dificile. Asemenea adîncimi necesită și platforme corespunzătoare de exploatare, încă neexistente. La șantierele navale din Graythorp (în comitatul britanic Durham) se construiește încă o enormă platformă petrolieră (va fi cea mai mare din lume), în formă de trunchi de piramidă, înaltă de 124 metri, care va cîntări în jur de 16 000 tone. Construcția se va încheia în iunie anul viitor, după care uriașa platformă va fi transportată la zăcămintele de la Forties.

2. Întrevederile dintre reprezentanții statelor africane asociate la C.E.E. și membrii acestui organism economic vest-european au început la Bruxelles.

3. Diferendul cunoscut sub numele de „războiul codului" dintre Islanda și Marea Britanie și R. F. Germania nu s-a încheiat. Singurele state care au dreptul să pescuiască dincolo de limita de 50 mile instituită de islandezi sînt Belgia și Norvegia. Belgia a semnat un acord în acest sens cu Islanda în toamna anului trecut. Recent, Norvegia a semnat și ea un acord.

POSTA REDACȚIEI

Accidentul Boeing-ului brazilian

Ștefan Bădescu, comuna Șiria, județul Arad : Vasile Lungan, Hunedoara. Avionul Boeing-707 al companiei braziliene „Varig" care s-a prăbușit la 11 iulie la Saulx-les-Chartreux, lîngă Paris, efectua o cursă obișnuită între Sao-Paulo, Rio de Janeiro și Orly. În afara celor 17 membri ai echipajului, la bord se mai aflau 117 pasageri. Avionul urma să aterizeze pe aeroportul Orly la orele 14,30. La 14,58, pilotul Girberto Aranjo Da Silva a anunțat turnul de control că un incendiu a izbucnit la bordul avionului. Se autorizează aterizare forțată. Dar, deși avionul se afla la cîteva minute de aeroport, nu se știe din ce cauză n-a mai reușit să ajungă la Orly. Pilotul a ales pentru aterizarea sa forțată un spațiu liber, la 5 km de pistă, la marginea așezării Saulx-les-Chartreux, evitînd prăbușirea deasupra unei zone locuite. Incendiul a cuprins imediat avionul, pompierii reușind să scoată numai 13 persoane, plus cei doi piloți. Din cei 15, trei au murit în timpul transportului către spital, în așa fel încît numărul victimelor se ridică la 122. Se pare că focul a pornit din spatele avionului, pasagerii fiind asfixiați înainte de a fi atinși de flăcări. Gazele extrem de toxice degajate prin arderea maselor plastice au pătruns în avion prin circuitul de aer condiționat, în așa fel încît pasagerii au murit aproape instantaneu, la locurile lor, prinși cu centurile de siguranță. Printre cele 12 persoane salvate se află un singur pasager. S-a instituit imediat o anchetă pentru a stabili cauza incendiului și rațiunile pentru care focul s-a propagat atît de repede. Ipoteza unui act criminal a fost înlăturată de anchetatorii francezi. Accidentul a fost unul din cele mai mari din istoria aviației. În ceea ce privește catastrofele de acest gen produse în apropierea aeroporturilor franceze Orly și Le Bourget, amintim cîteva : 26 noiembrie 1956 — un „D.C.-6" italian s-a prăbușit pe o pistă la Orly : 33 victime ; 3 iunie 1962 — un „Boeing-707" francez se prăbușește la decolare — 130 victime ; 3 iunie 1973 — „Tupolev 144" se prăbușește la Goussainville, în timpul salonului internațional de la Le Bourget : 14 victime.

Ștefan Bucur, Călărași. 1. Se lucrează, într-adevăr, la studiul unei legături de apă între Rhin și Rhône. Se pare că aceste studii vor fi încheiate în iulie 1975, lucrările la canal vor începe în iunie 1976 și se vor termina în 1982.

2. Ministrul apărării din Irak (în fotografie), care a fost ucis recent, se numea Hammad Shihab și era general.

Dan Lucian Picu. Brașov. Adresa Editurii „Litera" este Calea Victoriei nr. 126.

Nu dispunem de informații mai noi privind „Philadelphia experiment".

Eugen Dumitrescu, Buzău. Astăzi, mai sînt regate următoarele state : **Belgia** — rege Baudouin (născut în 1930, a urcat pe tron în 1951) ; **Cambodgia** — șef al statului, prințul Norodom Sianuk (din 1960); **Danemarca** — regina Margueritte II (născută în 1940, a urcat pe tron în 1972); **Etiopia** — împăratul Haile Selassie I (născut în 1892, rege în 1928, împărat în 1930); **Iran** — șahinșahul Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr (născut în 1919, a urcat pe tron în 1941) ; **Japonia** — împăratul Hirohito (născut în 1901, a urcat pe tron în 1926); **Iordania** — regele Hussein (născut în 1935, a urcat pe tron la abdicarea tatălui său, în 1952) ; **Laos** — regele Savang Vatthana (născut în 1907, a urcat pe tron în 1959) ; **Lesotho** — regele Moshoeshoe II (născut în 1938, a urcat pe tron în 1963) ; **Liechtenstein** — prințul Franz Joseph II (născut în 1906, a preluat conducere în 1938) ; **Luxemburg** — Marele Duce Jean (născut în 1921, a preluat conducerea la abdicarea mamei sale, în 1964) ; **Malayezia** — Tuanku Ismail Mașiruddin Shah Ibni Al-Marhum Sultan Zaimal Abidin, sultan al Trengganu (născut în 1907, ales Yang di-Pertuan în 1965) ; **Monaco** — prințul Rainier III (născut în 1923, a urmat la conducere în 1949), **Maroc** — regele Hasan al II-lea (născut în 1929, a urcat pe tron în 1961) ; **Nepal** — regele Birendra Bir Bikram Shah Deva (urcat pe tron în 1972) ; **Norvegia** — regele Olav al V-lea (născut în 1903, a urcat pe tron în 1957) ; **Olanda** — regina Iuliana Louise Emma Marie Wilhelmina (născută în 1909, a urcat pe tron la abdicarea mamei sale, în 1948) ; **Arabia Saudită** — regele Feisal Ibn Abdul-Aviz Ibn Abdul-Rahman al Faisal Al Saud (născut în 1905, a urmat la tron în 1964) ; **Samoa de Vest** — H.H. Malietoa Tanumafili II (din 1963) ; **Swaziland** — regele Sobhuza II (șef constituțional din 1967); **Suedia** — regele Gustav VI Adolf (născut în 1882, a urcat pe tron în 1950) ; **Tailanda** — regele Bhumibol Adulyadej (născut în 1927, a urcat pe tron la moartea tatălui său, în 1964) ; **Tonga** — regele Taufa'ahau Tupou IV (șef constituțional din 1967) ; **Marea Britanie** — regina Elisabeta a II-a (născută în 1926, a urcat pe tron în 1952). Vom răspunde celorlalte întrebări într-un alt număr.

Al. Iamandi, Constanța. Orașul-port Vestmannaeyjar de pe insula Heimaey, din sudul Islandei, este un oraș pierdut, în urma erupției în urmă cu șapte luni. Se știe că erupția, violentă la început, a continuat lent, făcînd inutile orice încercări de salvare a caselor. Iată, de altfel, în fotografia alăturată, o imagine a unor străzi și locuințe aflate la poalele muntelui Helgafell, cuprins aproape complet de lavă și cenușă vulcanică.

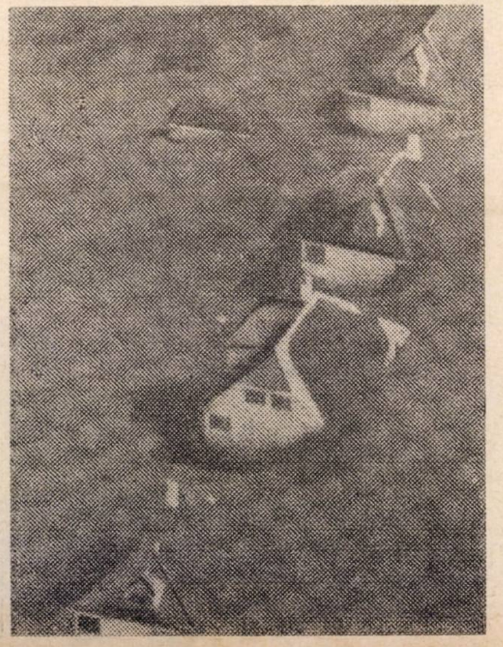

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64-66, P.O.B. — 2001.

C.P.C.S.

INTREPRINDEREA DE UTILAJ CHIMIC FĂGĂRAŞ

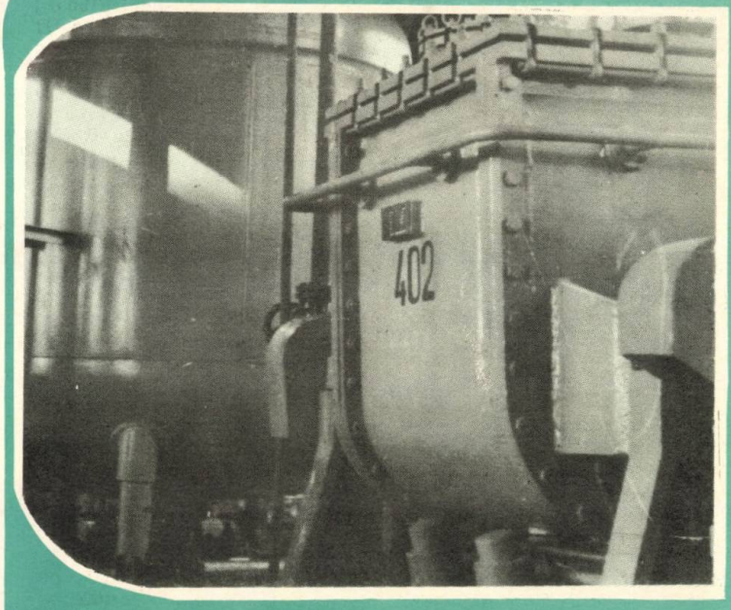

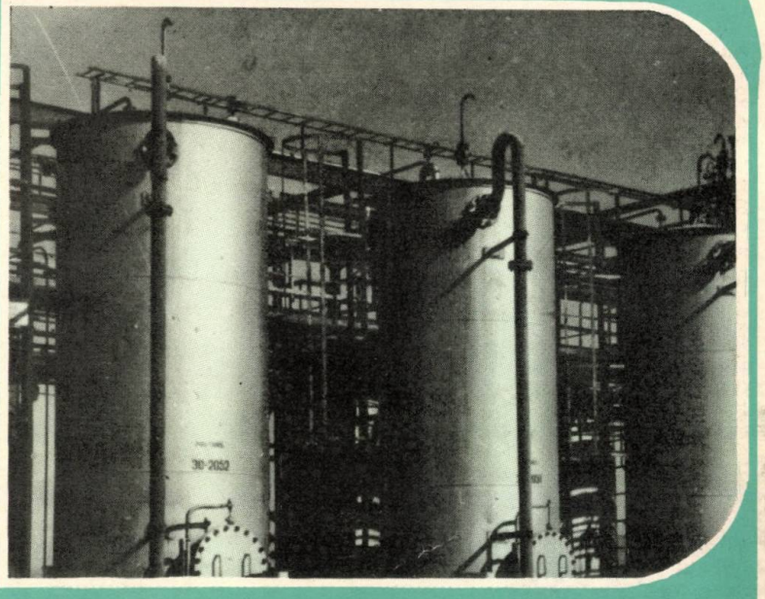

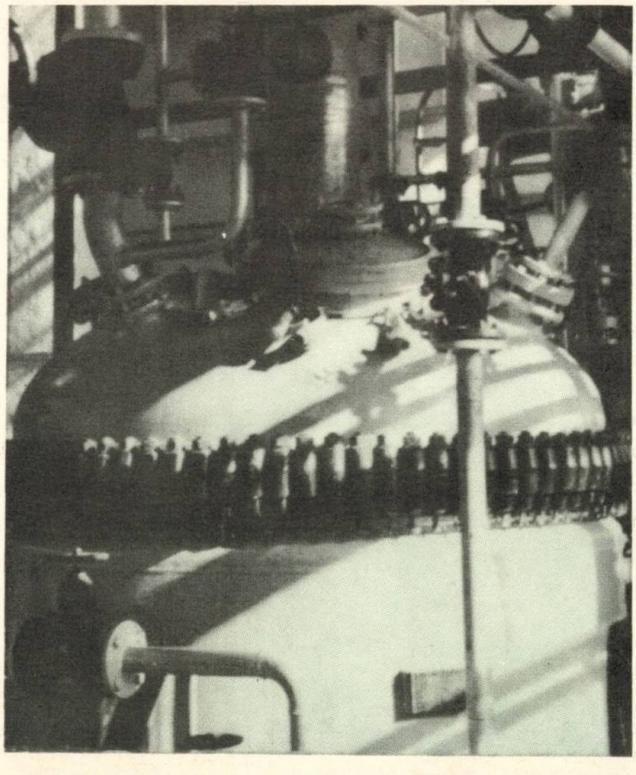

produce :

— utilaje emailate, anticoroziv
— utilaj chimic din oțel inoxidabil și oțel carbon
— armături din oțel inoxidabil (robinețti)
— utilaje cauciucate
— șalturi pentru industria celulozei și hîrtiei
— conducte emailate și cauciucate
— funduri eliptice din oțel inoxidabil și oțel carbon

ÎNTREPRINDEREA
ECONOMICĂ JUDEȚEANĂ
A COOPERAȚIEI DE CONSUM

argeș

vă invită să vizitați unitățile sale :

- *Hotelul și restaurantul RUCĂR*
- *Restaurantul grădină TOPOLOVENI*
- *Hanul MIHĂILEȘTI*

Specialități culinare, băuturi alese, confort.

De asemenea, vă recomandă și magazinele sale universale. Serviciu ireproșabil !

Lei 2

Nr. 32 2 august 1973

LUMEA

Cabinet

ÎN SPIRITUL SOLIDARITĂȚII FRĂȚEȘTI ROMÂNO-VIETNAMEZE

COMMONWEALTH, de la Singapore la Ottawa

Vestmannaeyjar renaște

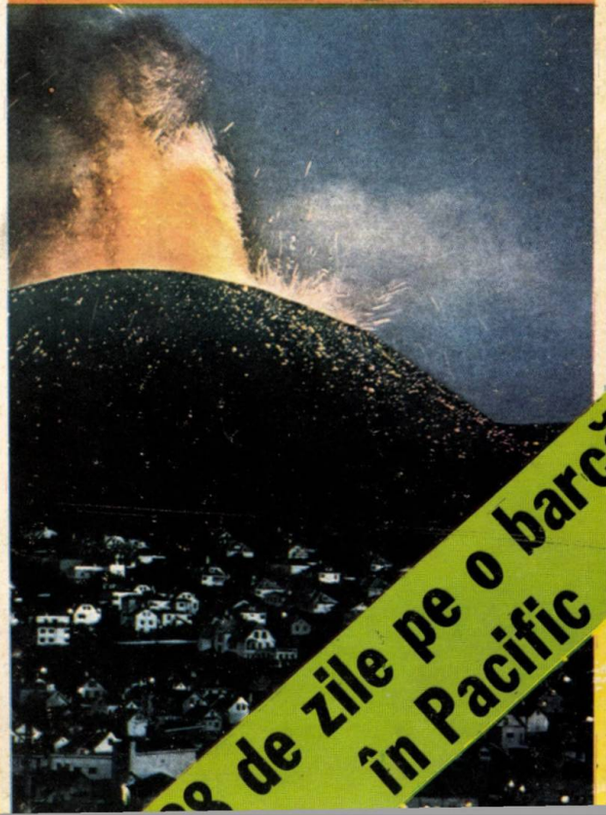

Duelul armatorilor

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu au primit un grup de studenți și elevi americani, care se află într-o vizită în țara noastră

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-a întîlnit cu tovarășul Pompeyo Marquez, secretar general al „Mișcării pentru Socialism (M. A. S.) — Forța comunistă venezueleană", care, la invitația C. C. al P.C.R., face o vizită în țara noastră

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit delegația Consiliului Legislativ Național (Parlamentul) din Republica Zair, condusă de Tshisekedi Wa Mulumba, vicepreședinte al Consiliului Legislativ Național

LUMEA

32 (510)

2 august 1973

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Crimeea. Întîlnirea prietenească a conducătorilor unor partide comuniste și muncitorești 2

În spiritul solidarității frățești româno-vietnameze. Ilie Olteanu 3

O nouă etapă în cronica relațiilor româno-centrafricane. Dumitru Constantin 5

Berlin. Sub deviza Festivalului Mondial al Tineretului. Stelian Țurlea 6

Atena. Rezultatele referendumului. Ion Badea 7

Commonwealth, de la Singapore la Ottawa. Stelian Țurlea 10

Elveția. Accente noi în opțiunile de politică externă. Corneliu Vlad 18

În Islanda, o saga modernă. Mihai Matei 20

Jurnalul unor naufragiați. 38 de zile pe o barcă în Pacific 21

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Convorbirile de la Celle Saint-Cloud. Liana Enescu 9

1000 + 1 12–13 și 22–23

INTERVIUL NOSTRU

William Epstein, consultant special în problemele dezarmării în Secretariatul Națiunilor Unite 14

REPORTAJ PE GLOB

Venezuela. Paul Alexandru Georgescu 16

SERIAL

Duelul armatorilor (8). Mircea Grigorescu 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

„S.U.A.", Combat, Politika, Neues Deutschland, Informations U.N.E.S.C.O. 26–29

PROFIL

Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U.

POȘTA REDACȚIEI 30–32

SAPTAMINA

25 — 31 iulie

miercuri

— Se anunță că la **încheierea Congresului Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde (P.A.I.G.C.),** Aristide Pereira a fost ales secretar general al partidului și că Adunarea Națională Populară va fi convocată în cursul acestui an în vederea proclamării statului Guineea–Bissau și a adoptării primei constituții a noului stat.

— **Guvernul R.P.D. Coreene** informează că a hotărît **să devină membru al Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (U.N.C.T.A.D.).**

— **Acord comercial încheiat între guvernele R.P. Chineze și Australiei,** primul document important intervenit între cele două țări de la stabilirea relațiilor diplomatice în urmă cu șapte luni.

joi

— La București, **președinții Nicolae Ceaușescu și Jean Bedel Bokassa semnează Acordul general de colaborare între Republica Socialistă România și Republica Africa Centrală.**

— Vizita președintelui Pakistanului, **Zulfikar Ali Bhutto, în Franța ;** convorbiri cu președintele Pompidou.

— La Bruxelles s-au încheiat **lucrările reuniunii țărilor Pieței comune și a 41 de state** în curs de dezvoltare din Africa, zona Caraibilor, din Oceanul Indian și din Pacific.

— **Contactele la nivel înalt venezuelano–columbiene.**

vineri

— **Un miting al prieteniei polono-vietnameze și un comunicat comun** marchează încheierea vizitei în R.P. Polonă a delegației de partid și guvernamentale a R.D. Vietnam, condusă de Fam Van Dong.

— Un program de dezvoltare **a colaborării sovieto-franceze în domeniul științei și tehnicii pe 10 ani** este semnat la Moscova, cu prilejul vizitei ministrului de afaceri externe al Franței, Michel Jobert.

— **La Geneva s-a încheiat reuniunea G.A.T.T.** care a pregătit documentul ce va fi prezentat în cadrul viitoarei runde de negocieri comerciale multilaterale din septembrie de la Tokio.

simbătă

— **La sfîrșit vizita făcută în România de președintele Republicii Africa Centrală, Jean Bedel Bokassa.**

— Sub semnul prieteniei și solidarității frățești, **începe vizita în țara noastră a delegației de partid și guvernamentale a Republicii Democrate Vietnam, condusă de tovarășul Fam Van Dong.**

— **La Berlin, sub deviza „Pentru solidaritate în lupta antiimperialistă, pentru pace și prietenie", s-a deschis cel de-al X-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.** Cu acest prilej, **tovarășul Nicolae Ceaușescu a transmis un mesaj** participanților la Festival.

— La invitația guvernului ungar, **a sosit la Budapesta Kurt Waldheim,** secretarul general al O.N.U.

— Convorbiri oficiale **la Belgrad,** prilejuite de **vizita lui Mujibur Rahman,** primul ministru al Republicii Bangladesh.

duminică

— **Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit delegația de partid și guvernamentală a R.D. Vietnam, condusă de tovarășul Fam Van Dong.**

— **Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au plecat în U.R.S.S.,** răspunzînd invitației C.C. al P.C.U.S. de a petrece cîteva zile de odihnă în Crimeea.

— **Referendum în Grecia** privind schimbarea formei de stat (abolirea monarhiei și proclamarea republicii prezidențiale).

— **Contacte economice sovieto–chineze,** la Moscova, în vederea semnării acordului bilateral privind schimburile de mărfuri și plăți pe anul 1973.

— **În Cipru,** starea de tensiune continuă, în urma răpirii ministrului de justiție.

luni

— **În Crimeea, începe întîlnirea prietenească a conducătorilor partidelor comuniste și muncitorești din Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Mongolia, Polonia, România, Ungaria și Uniunea Sovietică (30–31 iulie).**

— **În Chile,** la propunerea președintelui Allende, a început **dialogul între oficialități și liderii ai opoziției** în vederea depășirii actualei situații din țară.

— **Președintele Mao Tzedun l-a primit pe Marien N'Gouabi,** președintele Republicii Populare Congo, aflat în vizită în R.P. Chineză.

— Convorbiri pregătitoare privind **normalizarea relațiilor diplomatice bulgaro–vest-germane.**

— **Întrevedere Nixon–Gough Whitlam,** prilejuită de vizita premierului australian în S.U.A.

— **Ungaria devine membru al G.A.T.T.**

— **Contenciosul economic și politic Japonia-S.U.A.,** în centrul discuțiilor avute de premierul nipon Kakuei Tanaka cu oficialitățile americane.

marți

— **Sînt semnate documentele oficiale** încheiate cu prilejul vizitei în țara noastră a delegației de partid și guvernamentale a R. D. Vietnam. **Are loc mitingul prieteniei româno–vietnameze.**

Întîlnire prietenească

I

În zilele de 30—31 iulie a avut loc în Crimeea o întîlnire a conducătorilor partidelor comuniste și muncitorești din țările socialiste, la care au participat: T. Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria, G. Husak, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, E. Honecker, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., J. Țedenbal, prim-secretar al C.C. al P.P.R.M., președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Mongole, E. Gierek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, J. Kadar, prim-secretar al C.C. al P.M.S.U., L. I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., precum și A. A. Gromîko, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., B. N. Ponomariov, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., secretar al C.C. al P.C.U.S., K. F. Katușev, secretar al C.C. al P.C.U.S.

Participanții la întîlnire s-au informat reciproc asupra vieții și activității partidelor lor, asupra dezvoltării statelor lor socialiste. Au fost examinate probleme ale colaborării politice, economice și ideologice dintre partidele și țările frățești. A avut loc un larg schimb de păreri asupra problemelor internaționale actuale.

II

Conducătorii P. C. Bulgar, P. C. din Cehoslovacia, P.S.U.G., P.P.R.M., P.M.U.P., P.C.R., P.M.S.U. și P.C.U.S. au constatat că, în perioada care s-a scurs de la întîlnirea din Crimeea din iulie 1972, au fost obținute succese importante în realizarea obiectivelor de politică externă, trasate în declarațiile Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, în hotărîrile congreselor partidelor frățești, în Programul păcii al Congresului al XXIV-lea al P.C.U.S. Încetarea războiului din Vietnam, recunoașterea deplină pe baza dreptului internațional a Republicii Democrate Germane, reglementarea relațiilor dintre Cehoslovacia și Republica Federală Germania, întărirea poziției internaționale a Cubei, începerea cu succes a Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare — toate acestea reflectă sporirea influenței politicii de pace a țărilor comunității socialiste.

Un mare rol în înfăptuirea acestei politici, în însănătoșirea întregii situații internaționale l-au jucat întîlnirile și discuțiile pe care conducătorii partidelor frățești și ai țărilor socialiste le-au avut în ultimul timp cu reprezentanți ai statelor capitaliste.

L. I. Brejnev a informat despre activitatea de politică externă a C.C. al P.C.U.S. pentru realizarea Programului păcii, adoptat de Congresul al XXIV-lea, despre recentele vizite în Statele Unite ale Americii, în Republica Federală Germania și Franța, despre tratativele purtate și acordurile încheiate, inclusiv acordul sovieto-american cu privire la preîntîmpinarea unui război nuclear. Conducătorii partidelor frățești au dat o înaltă apreciere politicii externe leniniste a P.C.U.S., contribuției personale a secretarului general al C.C. al P.C.U.S., L. I. Brejnev, în înfăptuirea acestei politici, care are o mare însemnătate internațională.

S-a ajuns la concluzia comună că în ansamblul situației internaționale s-au produs importante schimbări pozitive; capătă o tot mai largă recunoaștere internațională principiile coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite; se lărgesc legăturile economice reciproc avantajoase între țările socialiste și cele capitaliste; se deschid perspective mai favorabile pentru noi pași constructivi menîți să contribuie la consolidarea păcii și securității internaționale.

S-a subliniat că este important ca, prin eforturile comune ale tuturor statelor interesate, să se consolideze mutațiile pozitive de pe arena internațională, să fie transpuse consecvent în viață acordurile și tratatele încheiate, să se înainteze neabătut spre obiectivul principal — asigurarea păcii generale.

A fost exprimată hotărîrea unanimă de a desfășura o colaborare activă a țărilor socialiste în această direcție, a fost reafirmată hotărîrea lor de a contribui la succesul conferinței general-europene pentru securitate și cooperare. Apreciind pozitiv concluziile fundamentale ale consultărilor pregătitoare de la Helsinki și ale primei faze a conferinței general-europene — reuniunea miniștrilor afacerilor externe —, conducătorii partidelor frățești își exprimă convingerea că lucrările acestei conferințe, de care popoarele leagă mari speranțe pentru statornicirea în Europa a unei păci cu adevărat trainice, pot să se încheie încă în acest an, dacă există bunăvoința participanților. Pentru a conferi o autoritate politică cît mai mare hotărîrilor conferinței, faza ei finală ar trebui să se desfășoare la cel mai înalt nivel.

Țările socialiste se pronunță pentru dezvoltarea între statele europene a unor relații economice de mari proporții și de lungă durată, libere de discriminări și inegalități, pentru contacte largi și multiforme între opinia publică din toate țările, pentru stimularea turismului, a legăturilor sportive, pentru dezvoltarea relațiilor culturale și a schimbului de valori spirituale, în vederea întăririi păcii și înțelegerii reciproce între popoare. Țările socialiste pornesc de la faptul că o asemenea colaborare trebuie să se dezvolte în cadrul respectării stricte a suveranității fiecărui stat și neamestecului în treburile lui interne, respectîndu-se legile, obiceiurile și tradițiile fiecărei țări. Această colaborare va corespunde intereselor tuturor popoarelor europene și ale fiecăruia în parte.

A fost remarcată cu satisfacție actuala activizare a forțelor sociale care pot juca un rol important în îndeplinirea sarcinii istorice de transformare a Europei într-un continent al păcii, în consolidarea păcii pe pămînt.

Țările socialiste se pronunță consecvent pentru completarea destinderii politice prin destinderea militară, care favorizează dezarmarea. Ele acordă o mare însemnătate tratativelor cu privire la reducerea înarmărilor și forțelor armate în Europa centrală, care urmează să înceapă în octombrie a.c. la Viena.

Țările socialiste consideră necesare lărgirea zonei de destindere, extinderea ei asupra întregii lumi. Aceasta reclamă, în primul rînd, reglementarea neîntîrziată a situațiilor conflictuale, generate de agresiunea imperialistă.

Au fost reafirmate sprijinul constant față de pozițiile Republicii Democrate Vietnam și Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, care cer îndeplinirea neabătută de către toate părțile a Acordului de la Paris, necesitatea de a se acorda popoarelor din Indochina posibilitatea de a-și hotărî singure soarta, de a se instaura o pace echitabilă în întreaga Indochină; au fost exprimate solidaritatea internaționalistă cu poporul vietnamez, hotărîrea de a-i acorda ajutorul necesar, de a întări colaborarea frățească cu R. D. Vietnam.

Una dintre cele mai acute probleme continuă să fie situația din Orientul Apropiat, care trebuie să fie reglementată pe baza retragerii complete a trupelor israeliene de pe teritoriile arabe ocupate, respectării independenței și drepturilor legitime ale statelor și popoarelor din această regiune, inclusiv ale poporului arab al Palestinei.

Politica de destindere și de dezvoltare a colaborării pașnice între state se bucură de sprijinul fierbinte al popoarelor, al întregii opinii publice progresiste și iubitoare de pace din lume. Paralel cu aceasta, însă, continuă să existe forțe care, acționînd în spiritul „războiului rece", se opun destinderii internaționale, se pronunță pentru intensificarea pregătirilor militare și pentru umflarea bugetelor militare. Este necesar să se manifeste o vigilență neslăbită față de politica acestor forțe, să se contracareze tentativele lor de a induce în eroare opinia publică mondială, de a semăna neîncrederea și ura între popoare, de a folosi destinderea pentru subminarea pozițiilor socialismului.

Statele socialiste promovează o politică externă principială de clasă. Orientarea spre întărirea păcii și securității internaționale, solidaritatea cu lupta de eliberare a popoarelor din toate țările și de pe toate continentele, respingerea atentatelor împotriva libertății și independenței lor, împotriva dreptului lor de a-și decide de sine stătător soarta — acestea sînt părți componente inseparabile ale unei asemenea politici.

Ținînd seama de uriașa însemnătate pe care o are colaborarea economică dintre țările socialismului pentru desfășurarea cu succes a construcției socialiste și comuniste, pentru creșterea permanentă a bunăstării și culturii popoarelor acestor țări, au fost examinate modul cum se înfăptuiește Programul complex al integrării economice socialiste și principalele direcții de perfecționare în continuare a activității Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. S-a reafirmat că aceste probleme trebuie să rămînă și pe viitor în centrul atenției partidelor comuniste și muncitorești din țările membre ale C.A.E.R.

La întîlnire s-a subliniat că unitatea tot mai puternică a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste contribuie la succesul cauzei păcii și progresului social. A fost exprimată convingerea că întărirea neabătută a coeziunii mișcării comuniste internaționale pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar, strînsa colaborare frățească a comuniștilor din toate țările vor avea de jucat și în viitor un rol remarcabil în consolidarea destinderii, pentru triumful idealurilor păcii și socialismului.

III

Conducătorii tuturor partidelor frățești care au participat la întîlnire au subliniat unanim dorința de a dezvolta colaborarea multilaterală dintre țările socialiste, de a-și coordona acțiunile pe arena internațională, în interesul cauzei socialismului și consolidării păcii.

Întîlnirea s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, prietenească.

Pe aeroportul internațional Otopeni

În spiritul solidarității frățești româno-vietnameze

În aceste zile, s-a aflat în țara noastră într-o vizită oficială de prietenie, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a guvernului Republicii Socialiste România, delegația de partid și guvernamentală a Republicii Democrate Vietnam, condusă de tovarășul Fam Van Dong, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam, prim-ministru al guvernului R. D. Vietnam.

Sentimentele de simpatie și căldură cu care solii Vietnamului eroic au fost înconjurați pe tot parcursul vizitei lor, atmosfera cordială, de caldă prietenie, care a caracterizat primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a tovarășului Fam Van Dong, spiritul de solidaritate frățească manifestat în timpul mitingului prieteniei româno-vietnameze, precum și convorbirile oficiale la nivelul șefilor de guverne ce au avut loc între delegațiile celor două țări, toate acestea constituie semnificative repere, care demonstrează elocvent stima și prețuirea reciprocă româno-vietnameză, dorința comună de a întări și dezvolta în continuare, într-o multitudine de planuri, relațiile cu tradiție statornicite între cele două partide comuniste și state socialiste frățești.

Un moment de remarcabilă importanță în evoluția ascendentă a raporturilor reciproce, în promovarea solidarității militante dintre cele două partide, țări și popoare îl constituie vizita întreprinsă acum doi ani în R.D. Vietnam de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Întîlnirile, convorbirile purtate la cel mai înalt nivel între conducătorii de partid și de stat ai Republicii Socialiste România și Republicii Democrate Vietnam au dat, cu acel prilej, un impuls fără precedent dezvoltării și diversificării legăturilor trainice dintre partidele, statele și popoarele noastre.

În timpul convorbirilor oficiale de la Palatul Consiliului de Miniștri

Prezența înalților oaspeți vietnamezi pe pămîntul României a constituit un nou prilej de reafirmare a bunelor relații politice, economice și de altă natură statornicite de-a lungul timpului între cele două țări socialiste frățești, relații care și-au găsit întregul cîmp de afirmare în idealurile sacre de libertate și progres care animă cele două popoare, în unitatea țelurilor urmărite — construirea socialismului și comunismului —, în ideologia marxist-leninistă care călăuzește ansamblul activității partidelor și statelor noastre. A constituit, de asemenea, această vizită, un minunat prilej de explorare și punere în valoare a unor noi posibilități de adîncire și multiplicare a strînselor legături româno-vietnameze.

Poporul român, care a dus el însuși o îndelungată luptă împotriva dominației și asupririi străine, cucerindu-și cu grele sacrificii dreptul de a-și organiza viața corespunzător intereselor și voinței sale suverane, manifestîndu-și de la început înțelegerea și simpatia față de aspirațiile de libertate și independență ale poporului vietnamez, s-a bucurat sincer de marea victorie obținută de eroicul popor vietna-

Depunerea unei coroane de flori la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism

mez, în lupta împotriva agresiunii, de uriașul succes înregistrat prin încheierea Acordului de la Paris cu privire la restabilirea păcii în Vietnam.

Lupta poporului vietnamez pentru triumful cauzei sale drepte a trezit admirația și respectul poporului nostru, se bucură de întreg sprijinul partidului, statului și poporului român. **„Doresc să vă asigur, dragi tovarăși** — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în toastul la dejunul oferit în onoarea oaspeților —, **că partidul, poporul român vor acorda și în continuare, în spiritul internaționalismului și al solidarității frățești, întregul său sprijin pentru realizarea păcii, pentru dezvoltarea socialistă a Republicii Democrate Vietnam. Doresc, de asemenea, să exprim sprijinul nostru pentru Guvernul Revoluționar din Vietnamul de Sud, pentru realizarea Acordurilor de la Paris și în Vietnamul de Sud și pentru o soluționare politică — în spiritul acordurilor — a tuturor problemelor. Apreciez că realizarea și în Vietnamul de sud a acestor acorduri va crea condiții pentru a se putea înfăptui și dorința poporului vietnamez de reunificare pașnică".**

Răspunzînd, tovarășul Fam Van Dong a spus: **„Sîntem foarte bucuroși de cuvintele de apreciere, de sprijinul dumneavoastră față de lupta noastră pentru aplicarea Acordului de la Paris, pentru victoria poporului nostru, a populației din Sud, pentru victoria poporului nostru din Nord, pentru reunificarea pașnică a țării noastre. Mulțumim din toată inima pentru reafirmarea de către dumneavoastră a sprijinului ferm pe care ni-l vor acorda partidul, guvernul și poporul român. Considerăm că ambele noastre partide, ambele noastre popoare pot să-și întărească și mai mult relațiile de prietenie dintre ele. Aceasta va fi nu numai în interesul popoarelor noastre, dar și în interesul țărilor socialiste, al tuturor popoarelor din lumea întreagă".**

Cordialitatea, calda prietenie și înțelegere reciprocă au caracterizat convorbirile purtate între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Fam Van Dong — cu ocazia primirii delegației R.D. Vietnam —, precum și între delegațiile celor două țări conduse de șefii de guvern. Au constituit, acestea, un bun prilej pentru un larg schimb de informații și vederi privind activitatea și preocupările actuale ale Partidului Comunist Român și Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam, relațiile de solidaritate frățească dintre cele două partide, țări și popoare. În timpul convorbirilor, a fost exprimată dorința comună de a face totul pentru a transpune în fapt înțelegerile convenite în timpul vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în R. D. Vietnam, în vederea extinderii și diversificării pe mai departe a colaborării dintre partidele și statele noastre, a întăririi și adîncirii prieteniei româno-vietnameze, în interesul ambelor popoare, al cauzei socialismului și păcii. În cadrul întrevederii dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Fam Van Dong au fost abordate, de asemenea, probleme de interes comun din sfera vieții internaționale actuale, fiind relevată conlucrarea fructuoasă dintre partidele și statele noastre, în direcția promovării climatului de destindere și cooperare între popoare.

O entuziastă manifestare a sentimentelor de prețuire și sinceră prietenie nutrite de poporul român față de poporul vietnamez, a solidarității militante care le leagă, a prilejuit-o mitingul prieteniei româno-vietnameze, desfășurat marți în Sala Palatului.

Evocînd factorii care determină baza solidă a raporturilor româno-vietnameze — unitatea idealurilor, esența comună a orînduirii sociale și de stat, ideologia marxist-leninistă, principiul internaționalismului socialist și întrajutorarea tovărășească —, tovarășul Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri, a arătat: **„Acești factori s-au amplificat și se amplifică permanent, odată cu înaintarea țărilor noastre pe calea aleasă, odată cu dezvoltarea lor economică, culturală și socială. Ne bucură cursul mereu ascendent al acestor relații, precum și faptul, constatat de ambele părți și cu prilejul tratativelor purtate în aceste zile, că există numeroase posibilități pentru a lărgi și diversifica în continuare colaborarea noastră. În ce ne privește, în spiritul celor convenite, vom acționa în vederea valorificării tuturor acestor posibilități, a fructificării lor maxime".**

La rîndul său, tovarășul Fam Van Dong, referindu-se la tratativele purtate în țara noastră, a spus: **„Convorbirile pe care le-am avut cu tovarășii din conducerea de partid și de stat română s-au încheiat cu rezultate pozitive, semnindu-se azi documentele cu privire la ajutorul și la colaborarea economică, precum și comunicatul comun care va fi dat publicității. Acestea constituie o nouă și frumoasă manifestare a prieteniei frățești dintre partidele, guvernele și popoarele ambelor noastre țări. Poporul vietnamez este hotărît să facă totul pentru a fi demn de sentimentele nutrite de dumneavoastră, dragi tovarăși, și pentru a întări și mai mult prietenia și colaborarea dintre Vietnam și România".**

Înaltă expresie a bunelor relații româno-vietnameze, vizita delegației de partid și guvernamentale a R.D. Vietnam a marcat o însemnată contribuție la adîncirea cunoașterii reciproce, la întărirea prieteniei și colaborării frățești, a solidarității dintre Republica Socialistă România și Republica Democrată Vietnam, dintre partidele și popoarele ambelor țări.

Rămîne convingerea întregului popor român că, după ani de luptă eroică, mult încercatul popor vietnamez își va consacra cu deplin succes — în condițiile păcii — resursele și energia făuririi unei vieți libere și înfloritoare, unui viitor luminos și prosper.

Ilie Olteanu